

ffisersbladet

Tidsskrift for Befalets Fellesorganisasjon

nr. 2 mars 2009 • årgang 62

**Luftvernet kommet
for å bli** s.6-8

Maktkamp! s.12-15

Gjør fienden mørk! s.44-45

Øvelse EODEX 2009 s.50-51

*Ett yrke
– én organisasjon*

Flotte bøker Flotte priser

En verdifull diktsamling og 3 flotte prydbøker selges!

Kjøper du 2 gir
vi deg 10%
avslag, kjøper
du 3 eller 4 får
du 15% avslag.

Alle bøkene bestilles pr.
telefon: 2309 3549
eller via e-post:
e-bemagnussen@mil.no
eller ved å benytte
kupongen på denne
siden.

UNIFIL boka:
I kamp for fred.
før kr. 298,- nå

Kr. 250,-

Petter Marki:
**UNEF: Danor-bataljonen
og det norske feltsyke-
huset. Suez, Sinai og
Gazastripen 1956-1967**

Kr. 348,-

Petter Marki:
**De forente nasjoners
fredsbevarende
observatøroperasjoner**

REDUSERT PRIS

Kr. 150,-

NY BOK!
Meningsfylte
dikt om tjeneste
i internasjonale
operasjoner, og
livet generelt.

Vidar Lehmann:
**Rapport frå ein
Blå Bunker.**

Kr. 160,-

Inntekten fra salget vil gå uavkortet
til Stiftelsen Veteranhjelpen.

Norges Veteranforbund
for Internasjonale Operasjoner

- ___ stk Petter Marki, **UNEF-boken**
- ___ stk Petter Marki, **Observatøroperasjoner**
- ___ stk UNIFIL boken, **I kamp for fred**
- ___ stk Vidar Lehmann, **Rapport frå ein Blå Bunker**

Navn:

Postadresse:

Sted:

Bestillingen sendes:

NVIO, PB. 1635 Vika, 0119 Oslo. Faks: 23 09 37 77

Offisersbladet

Nr. 2 – 62. Årgang
Organ for Befalets Fellesorganisasjon

BFO:

Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
Telefax 23 10 02 25
E-post: post@bfo.no
Internett: www.bfo.no
Besøksadresse: Karl Johans gate 12 j
(inngang fra Kirkegata)

Ansvarlig utgiver:

Eivind Rønde Solberg

Redaktør:

Einar Holst Clausen

Redaksjon og abonnementsavdeling:
Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 23
E-post: mona.eriksen@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes
Sentralforbund-Stat

Annonseansvarlig:

Karin Smedsrud karin@2punkt.no
Ekebergåsen 76, 1900 Fetsund
Telefon +47 63 88 42 00
Mobil +47 98 20 54 16
Telefax +47 63 88 50 80

(Bekreftet opplag 2009: 10.500)

Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis
BFOs mening. Forfattere er selv ansvarlig for
innholdet og de meninger som fremholdes.
Usignert innhold er redaksjonelt.

Utgivelsesplan 2009:

Nnummer	Matr.frist	Utgivelse
Nr. 3 mai	24.04	08.05
Nr. 4 juni	05.06	19.06
Nr. 5 september	21.08	03.09
Nr. 6 oktober	02.10	16.10
Nr. 7 desember	20.11	11.12

Grafisk produksjon:

Design: punkt&prikke... punktprykke@me.com
Trykk: LOS Grafisk

Bilder:

Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt
av Forsvarets Mediesenter.

Forside:

Norsk Lynx under ett redningsoppdrag.

Redaksjonen avsluttet:

12. mars 2009

Alt har sin pris

Våren er i anmarsj og NATO-øvelsen Cold Response pågår for fullt i Nord-Norge. Jeg rekker ikke å få med en utvidet artikkel fra øvelsen i denne utgave, men 800 eksemplarer av dette Offisersbladet vil bli spredd rundt i øvingsteigen, slik at øvingsdeltagerne får litt å lese på i ledige stunder, og forhåpentligvis også får med seg siste nytt om aktivitet i Forsvaret. Et stort "BFO-apparat" vil reise rundt under hele øvelsen, både for å treffe medlemmer og ikke-medlemmer, samt for å ta bilder fra øvelsen.

Så til mitt budskap som relaterer seg til overskriften i denne redaktørspalten, i dette Offisersbladet, har jeg et meget spesielt intervju med en mann som på grunn av sine meningers mot og sin frittalenhet, fikk oppleve maktens vrede, med trusler om avskjed. Jeg snakker om viseadmiral Jan Reksten. Dere kan selv lese artikkelen og vurdere, men dette tilfellet er nok ikke enestående. I Forsvaret har det utviklet seg en kultur, der det er en risikosport å ha mot til å si hva man egentlig mener, i alle fall hvis det du mener, ikke er i samsvar med Forsvarets øverste militære og politiske ledelses synspunkter og avgjørelser. Karrieren og videre avansement kan nemlig raskt få en bråstopp.

Som redaktør i Offisersbladet, har heller ikke jeg sluppet unna ubehageligheter når jeg har fremført egne meninger i denne spalten, eller for den saks skyld har trykket egne, eller andres artikler. Kanskje spesielt de artikler hvor Offiserbladet som det eneste militærfaglige magasin, prøver å bedrive en viss form for kritisk journalistikk. Offisersbladet drives nemlig etter redaktørplakaten, og som redaktør ønsker jeg i utgangspunktet å være en del av den frie presse. Men selvfølgelig er jeg også klar over bladets plass i BFOs organisasjon, samt det faktum at bladet risikerer å kritisere hendelser i tjenestegrener/fagfelt, der vi også har våre medlemmer. Men dette må nødvendigvis ikke være krefter som jobber imot hverandre. Vi må faktisk alle tåle å få litt kritikk iblant. Så sant kritikken er berettiget og begrunnet, så har vi sikkert i utgangspunktet et forbedringspotensiale.

Det mangler som dere skjønner ikke på tilbakemeldinger til meg etter en utgivelse av Offisersbladet. De fleste er positive, men noen er også kritiske, enten de er fra BFO-medlemmer, eller fra forsvarets ledelse, ofte fordi innholdet ikke sammenfaller med det de mener er riktig. Og her er vi ved kjernen til hele utfordringen. BFO har medlemmer fra alle tjenestefelter, fra befalsskoleelever til generaler og admiraler. Skal jeg unngå å "trække noen på føttene", så må jeg kanskje gjøre som menighetsblader flest, og rope Halleluja i alle retninger, og kun fortelle om flaggene som vaiet, og at det norske flagget vaiet mest. Er det det vi vil ha? Det håper jeg virkelig ikke, for Offisersbladet ønsker nemlig også i fremtiden å stimulere til debatt, selv om temperaturen blir høy. Alle er i utgangspunktet meningsberettiget, og alle som ønsker å uttrykke seg, skal få slippe til i Offisersbladet. Vi har tross alt ytringsfrihet i dette landet.

Einar Holst Clausen
Redaktør

Instant Shelter

Bruksområder:

Forlegning
Messer
Verksted
Lager

Ring 64 83 55 00

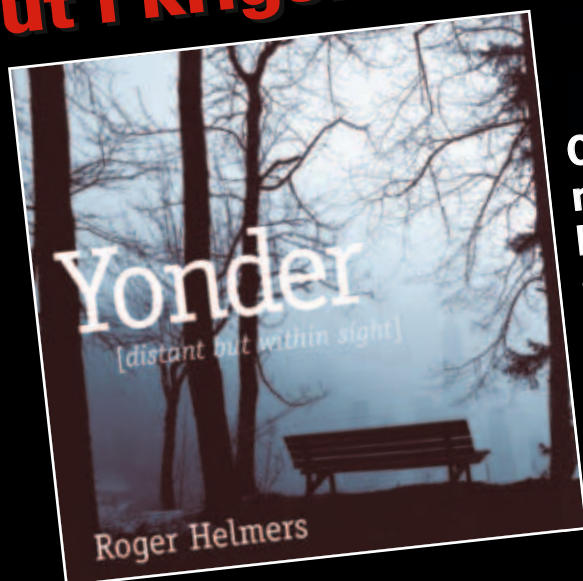
www.obwiik.no

rom for frihet

Se Animasjonene på låtene på Youtube.com.
Søk på Roger Helmers!

Roger Helmers

mannen som tok tangentene
ut i krigen er ute med sin CD

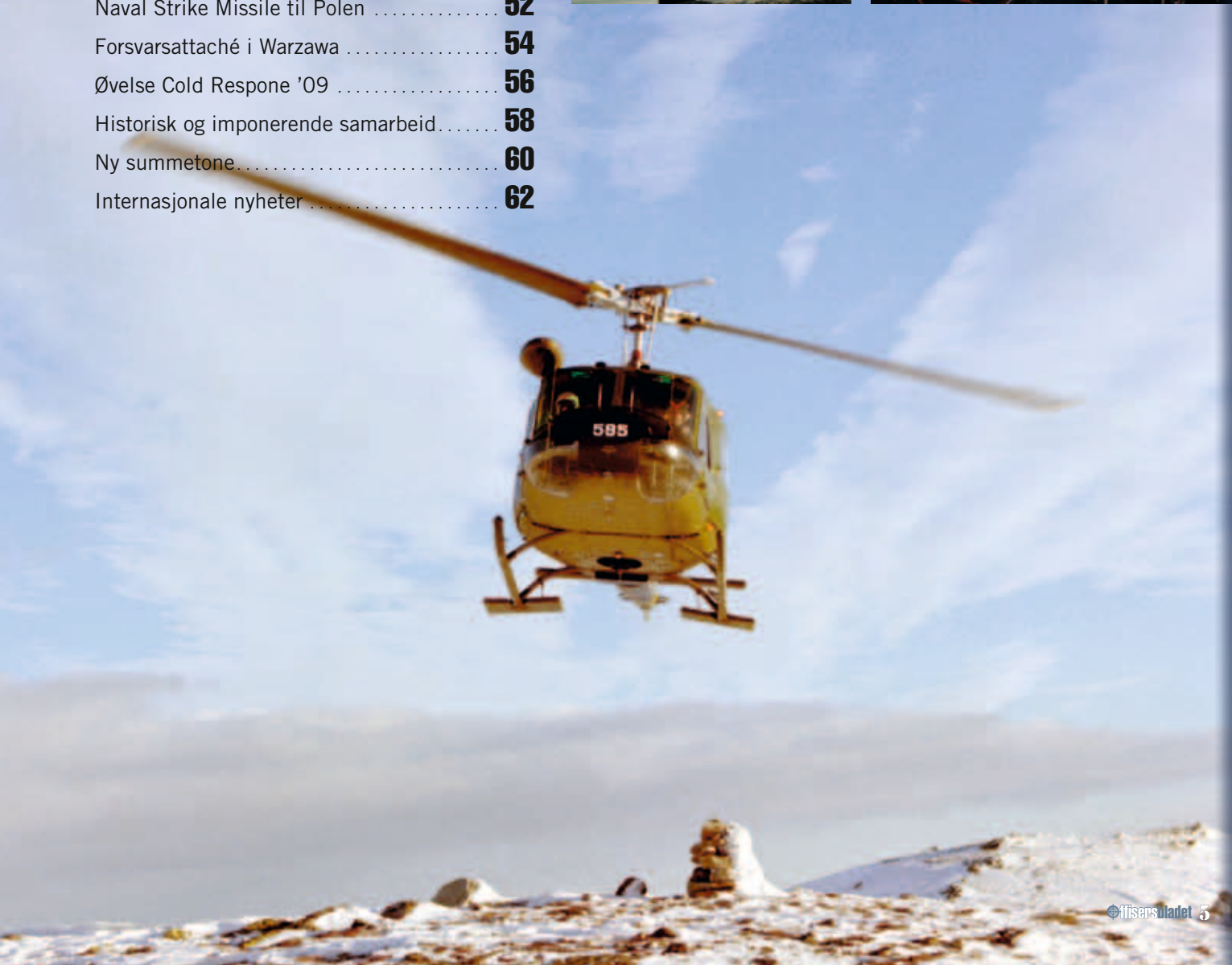
CD og digitalt album er nå til salgs over alt hvor musikk selges. Smaksbiter på låtene kan du få på <http://www.myspace.com/rogerhelmers>. se også www.yonder.no.

**Tilbud til medlemmer og forsvars-ansatte,
kr. 125,- gjennom NVIO**

CD bestilles pr. telefon: 2309 3549 eller via e-post: e-bemagnussen@mil.no. Bestilling kan også sendes på fax: 2309 3777, eller til NVIO, PB. 1635 Vika, 0119 Oslo.

Redaktørens leder: Alt har sin pris	3
Luftvernet har kommet for å bli	6
Leserbrev	9
Luftmaktseminaret	10
Maktkamp!	12
Litt av hvert	16
Combat Service Support	18
Tilbakeblikk	21
BFO leder: Lønnsoppgjør og pensjoner	23
Gule sider	24
KAFO & BESO leder	37
Luftforsvarets stasjon Gråkallen	40
Gjør fienden MØR!	44
BFO støttet «POSEIDON»	46
Nå passer han sparepengene våre	47
Knallhard pefalsutdanning	48
Øvelse EODEX '09	50
Naval Strike Missile til Polen	52
Forsvarsattaché i Warszawa	54
Øvelse Cold Response '09	56
Historisk og imponerende samarbeid	58
Ny summetone	60
Internasjonale nyheter	62

LUFTVERNET

har kommet for å bli!

Hva hvis Norge utplasserte luftvernssystemet NASAMS på Ekebergsletta til forsvar av hovedstaden i forbindelse med Nobelprisutdelingen? Kanskje ikke et aktuelt scenario i disse dager, men en særdeles interessant diskusjon i forhold til bruk av militære kapasiteter til samfunnssikkerhet.

Av Stig Nilsen

Luftvernets legitimitet og kjerneegenskaper

Luftvern finner først og fremst sin legitimitet innenfor en nasjons grunnleggende behov for suverenitetshevdelse og forsvar, på lik linje med luftovervåkning, air policing, kystvakt og heimevern. Men vi vet også at luftvern er en etterspurt kapasitet i internasjonale operasjoner pga sine gode egenskaper mot et bredt spekter av trusler, og evnen til å integrere seg med og utfylle andre systemer. Luftvernets kjerneegenskaper er først og fremst:

Høy beredskap over lang tid
Lav bemanning
Høy skuddtakt
Kort reaksjonstid

Utviklingen av NASAMS

Det norskutviklede missilsystemet NASAMS (Norwegian Advanced Surface to Air Missile System), har gjennomgått et omfattende "mid-life update" (MLU) program, og står frem som verdens beste system i denne klassen. Systemet har blitt betydelig mer

Spesialbygd SISU med NASAMS «rocket-lounger».

mobilt ved at våpensystemets komponenter fraktes med lettere kjøretøy, samtidig som integrasjonen av GPS gjør systemet klart til skudd hurtigere i felt. Systemets radar er oppgradert med mye ny funksjonalitet og med bedre rekkevidde også mot små mål som kryssermissiler, UAV osv. I tillegg har systemet fått full integrasjon mot "Link 16" slik at NASAMS nå blir en viktig del av det nasjonale bakkenettet. Med ny elektrooptisk sensor med laser avstandsmåler har NASAMS fått en meget anvendelig IR sensor som også kan nyttes for andre formål enn tradisjonell luftmålsbekjempning. MLU-programmet har også gjort systemet mer attraktivt for andre nasjoner. Nederland har nå anskaffet to ildenheter for sitt "Future GBAD System" (FGBADS), og Finland har NASAMS som ett av to alternativer for deres nye system. Vi vet også at når USA skulle anskaffe et egnet system for forsvar av Washington DC, valgte de NASAMS i stede for å utvikle noe selv.

Et større brukermiljø gir et godt grunnlag for flernasjonalt samarbeid om drift, vedlikehold og levetidsprogrammer slik vi kjenner det fra F-16 gjennom "Multi National Fighter Program" (MNFP).

Luftforsvaret har tatt et initiativ til et tilsvarende samarbeid gjennom NAMSA (NATO Maintenance and Supply Agency).

Den moderne lufttrussel

Fra å ofte bli oppfattet som en relikvie fra den kalde krigen, hvor massive flyangrep var den eneste sannsynlige trussel, har også luftvernssystemene utviklet seg til å kunne møte nye og mer moderne trusler. Før var selve luftplattformen den sannsynlige trusselen, mens trenden nå peker mer mot plattformenes våpen. Missiler, raketter, styrte våpen og UAV er kanskje de mest fremtredende ved siden av tradisjonelle trusler som fly og helikopter, men i den siste tiden har også artilleri og bombekasterild (sammen med mer hjemmelagde raketter – benevnt Rockets, Artillery & Mortar – RAM) utgjort en stadig større trussel særlig for sivil og militær infrastruktur i konfliktområder (såkalt critical infrastructure protection - CIP). Enkelte systemer har kapasitet til å skyte ned disse, men dette er svært kostbare systemer, andre derimot har konsentrert seg om evnen til å varsle om innkommende trusler mot det forsvarte objektet. Her benyttes både passive og

aktive sensorer, gjerne sammen med akustiske midler. Erfaringene viser at selv de enkleste systemene redder liv, ved at personellet blir varslet og får tid til å løpe i dekning. Det vesentlige her er at trusselen utvikler seg, eller gjør seg til kjenne i andre former, og da kan ikke nasjonene la være å utvikle sine luftvernssystemer tilsvarende. Samtidig er styrkebeskyttelse i internasjonale operasjoner særdeles viktig, tap av liv er like uakseptabelt i dag (om enn ventet). Flere nasjoner utvikler nå sine systemer til å håndtere den nye trusselen.

Laserkrig

De mer futuristiske løsningene er systemer som baserer seg på bruk av direktiv høyenergi som laser eller bølgeteknologi. USA og Israel er to nasjoner som har hatt ulike utviklingsprogram gående innenfor dette segmentet, men også andre land ser i den retningen når det gjelder mer langsiktig utvikling av luftvernssystemer. Systemene går under betegnelsen "Directed Energy Weapons" (DEW) og favner som nevnt både laser og bølgeteknologi. DEW systemene krever store kraftkilder for å produsere tilstrekkelig strøm, for igjen å kunne levere

nok energi på målet for å løse oppdraget. Samtidig som DEW systemene er svært påvirket av værforholdene (luftfuktighet, skyer etc – "if you see it you can kill it"). Av systemer som har vist gode testresultater er Theater High Energy Laser, det amerikanske prosjektet Airborne Laser med Boeing 747 som plattform og mindre dødelige våpen basert på bølgeteknologi for bruk i massetjeneste eller tilsvarende (såkalte Active Denial Systems – ADS).

NASAMS som referansesystem

Under en luftvernkonferanse i Berlin i september i 2008, orienterte Polen om landets omfattende utviklingsprogram innenfor luftvern. Som relativt nytt NATO-medlem skal nasjonen erstatte tilårskomne luftvernssystemer fra Sovjet-tiden, som spenner fra kortholds- til langtrekkende luftvernssystemer. I prosessen med å utvikle systemkrav til deres nye program har Polen benyttet NASAMS som referansesystem. Dette er virkelig en fjær i hatten til både det norske Luftforsvaret og norsk industri. De fremtidige luftvernssystemene må kunne settes sammen tilpasset oppdraget (modulbasert), være nettverksbaserte

for å kunne utveksle måldata med andre systemer og ha komplementære egenskaper slik at systemene utfyller hverandre når det gjelder rekkevidde og trusler i såkalt "layered defence". Polen har foreløpig ikke valgt nye systemer til erstatning for de gamle, men er i starten av en langsiktig prosess.

Military Operations Other Than War – MOOTW

På den konferansen i Berlin bidro alpelandet Sveits med en særdeles interessant orientering om bruk av nasjonens luftvernssystemer i forbindelse med beskyttelse av vitale nasjonale objekter. Dette har mer eller mindre blitt en standard i landet som kanskje er mest kjent for finans og sjokolade. Under "World Economic Forum", etablerte sveitsisk luftvern en flyforbudssone over Davos under hele arrangementet. Nasjonen har også etablert engasjementsregler for situasjoner der lufttrafikk ikke forholder seg til de gjeldende bestemmelsene. Avgjørelsesmyndigheten er tillagt nasjonens øverste myndigheter, men det var interessant å høre hvor godt dette er innarbeidet i det militære kommandosystemet også. >>>

Rakettene heises inn i launcheren.

Radar og utskytningssenheter.

Her har offiserene full kontroll.

Avfiring ett sted i Norge.

Andre nasjoner har også benyttet seg av egne luftvernssystemer i tilsvarende oppdrag, som for eksempel grekerne med sitt Patriot-luftvern under Aten-OL i 2004, amerikanernes bruk av NASAMS til forsvaret av Washington DC, og utplasseringen av kinesisk luftvern i forbindelse med sommer-OL i Beijing. Det norske Luftforsvaret har også tilbudt vårt eget system NASAMS i liknende oppdrag, men det har foreløpig ikke kommet til utførelse. Det er interessant å spørre hvorvidt det norske samfunnet ville følt økt beskyttelse eller oppfattet det som truende om Norge utplasserte luftvernmissiler på Ekebergsletta i Oslo under Nobelprisutdelingen. Til sammenlikning anser jeg det som selvsagt at den norske befolkningen føler økt beskyttelse og sikkerhet når våre eminente F-16 kampfly flyr ut og identifiserer ikke-vestlige fly i våre interesseområder.

Forsvar mot langtrekkende ballistiske rakettssystemer

Debatten rundt det amerikanske rakettskjoldet i Europa har ennå ikke lagt seg, og Israel oppfatter trusselen fra langtrekkende ballistiske systemer som høyst relevant. Den iranske presidentens trussel om å utradere Israel kan nok ha vært en medvirkende årsak. Samtidig opplever flere nasjoner at økt militær aktivitet i Russland minner dem på at en

stormakt med ambisjoner om å påvirke den internasjonale agenda (på lik linje med USA, Storbritannia og Frankrike m fl) må tas på alvor. Konflikter stater i mellom har også blitt aktuelt igjen etter Georgia-konflikten. Konflikten fortalte oss at en stormakt har evne til å påføre såpass mye skade på motstanderens militære og sivile infrastruktur, at de ikke evner å kjempe i mot. Og hvis stormakten, eller angriperen, ikke møter relevant motstand – som f.eks. fra et potent luftvernssystem – kan strategiske og taktiske flyangrep gjennomføres mer eller mindre uforhindret. På konferansen i Berlin trakk Bruce Jones, sikkerhetsrådgiver for det britiske forsvarsdepartementet, på en fremragende måte frem denne konflikten som et eksempel på at vi ikke må glemme de tradisjonelle militære konfliktene. Selv om mye fokus i dag ligger på interne konflikter med internasjonal tilstedeværelse og stort innslag av opprørsgrupper som forsynes utenfra. Norge må også sikre seg en relevant og troverdig evne til å forsvare norsk territorium når det kreves. Det betyr at de militære kapasitetene må være tilpasset en balansert trussel og et bredt scenariospekter, og moderniseres fortløpende for å opprettholde evnen i takt med utviklingen. Det betyr ikke mengde i form av flere tropper og avdelinger, men først og fremst i form av moderne

kapasiteter med evne til å påføre en evt. angriper tap.

Husbrannforsikring for folket

Luftvern er kanskje ikke på alles lepper for tiden, men det er viktig å ha i mente hvilke kapasiteter som kan bli etterspurt. Ikke bare i rene militære operasjoner, men også til beskyttelse av befolkningen og den sivile infrastrukturen. Når Norge nå skal anskaffe nye kampfly til erstatning for F-16, er det helt vesentlig at vi har et moderne luftvernssystem som kan beskytte kampflyene på de basene flyene skal operere ut fra. Eller beskytte den norske Hæren i en landoperasjon, eller levere et sanntids situasjonsbilde fra IR sensoren til beslutningstakere på operativt og taktisk nivå, eller beskytte en kolonne med nødhjelpsforsyninger. Med små inngrep kan også luftvernssystemet utgjøre en forskjell for våre kvinner og menn i internasjonale operasjoner, ved å varsle om raketter og bombekasterild mot våre leirer og baser (også kalt camp defence).

Selv om ikke trusselen gjør seg til kjenne hver dag, må vi sikre oss at vi har de nødvendige motmidlene når det skjer. Det brenner ikke i huset ditt hver dag, ei heller annenhver dag, men du sier ikke opp brannforsikringen av den grunn. Derimot vil du sikre deg at du har brannvarslere som virker i alle oppholdsrom.

Debatten som uteble

Som kadett og jagerflyger har jeg fulgt nøye med på debattene rundt Luftforsvarets innstilling til fremtidig(e) kampflybase(r) og valget av nye kampfly. Det var store og tunge diskusjoner rundt disse spørsmålene. Like før jul la regjeringen frem sin innstilling som konkluderte med at amerikanske Joint Strike Fighter F-35 skal overta som fremtidens kampfly for Norge. Debatten i forkant av dette valget var stor og mange mente mye om hvilket fly som burde velges. Vi vet nå hvilket fly regjeringen anbefaler, men ikke hvor de skal lokaliseres.

Forsvarssjefen konkluderte i sin Forsvarsstudie 2007 (FS07) at Bodø skulle bli Luftforsvarets fremtidige enebase for Kampfly. Dette valget var i meget stor grad basert på økonomi.

Mange opponerte imot FS07 sin konklusjon og statsråden valgte å vente med avklaring i lokaliseringsspørsmålet til etter valget av nye kampfly. Avgjørende rasjonale bak utsettelsen var urovekkende støytall fra begge de aktuelle kandidatene.

Det er nå flere måneder siden valget av kampfly ble tatt og mange av oss hadde forventet at en ny debatt rundt lokalisering ville komme. Slik ble det ikke, det ble derimot helt stille.

Jeg stiller meg spørsmålet, er det riktig? Ettersom valg av lokalisering ble gjort avhengig av valget av kampfly, burde ikke dette diskuteres nå?

Støyrapporten viste at Bodø var mindre egnet som enebase enn antatt i FS07. Dermed fremla ordfører i Bodø og Team Bodø en plan som igjen kunne gjøre Bodø aktuell som eneste sted for kampfly i

fremtiden. Ordføreren kom med planer for en helt ny rullebane. Denne nye rullebanen var aldri en del av den opprinnelige planen for Bodø som kampflybase, og er slik jeg ser det en endring av forutsetninger, av betydelig karakter. Endrer ikke de økonomiske forutsetningene seg med en slik utbygging og bør ikke behovet for en helt ny bane diskuteres nærmere?

Trenger man virkelig denne nye flystripen? Bodø har så sent som i 2006 utvidet eksisterende rullebanen vestover med 900 meter nettopp for å redusere flystøyen. Dette gjør at man har en meget lang og fin rullebane i Bodø. Utbedringen har gjort at man i dag er dimensjonert for 5000 avganger med F-16 i året. Ifølge tall hentet fra Team Bodø flys det årlig rundt 2200 avganger med F-16 fra Bodø. F-35 støyer betydelig mer enn dagens F-16, og da særlig ved bruk av etterbrenner. Ved å bruke den eksisterende og forlengede rullebanen, kan bruken av etterbrenner reduseres betydelig. Har man utredet om det lar seg gjøre å bruke eksisterende banestruktur, i.h.t den initielle planen for Bodø?

Støy måles ut ifra en kombinasjon av styrke, frekvens og varighet. Kan det tenkes at man fortsatt kan bruke dagens rullebane med et begrenset antall avganger av F-35. f.eks 3000 under forutsetning av at man opprettholder to kampflybaser som i dag. I en slik sammenheng; bør ikke en avgjørelse om å bruke nye milliardbeløp diskuteres?

Dette leserinnlegget må ikke leses dit hen at jeg er motstander av å bygge nytt. Men jeg mener at det må gjøres en grundig økonomisk vurdering av de

forskjellige alternativene. Hva om det viser seg at det å konsentrere om én base faktisk er mer kostbart enn fortsatt å drifte på to steder? Bør vi da fortsatt gå for å være på ett sted?

Et annet spørsmål er om det kun er støy og økonomi som skal ligge til grunn for hvor vi skal plassere flyene, eller om ikke også operative behov bør gis avgjørende vekt? Ett alternativ slik jeg ser det er å drive videre i Bodø, som i dag, og samtidig opprettholde aktiviteten på Ørland.

Jeg er ikke ingeniør, men jeg kjenner til mange krav for å få godkjent landingsbane for sivile og militære fly. Jeg mener lengden på den nye rullebanen vil gi økt behov for bruk av etterbrenner, da den er relativt kort i forhold til det kravet som trolig vil komme med de nye flyene. Vil det da fortsatt lønne seg støymessig å bygge denne? Å få fastslått hvor lang den eventuelt nye rullebanen skal bli, bør kanskje være det første trinnet i en økonomisk vurdering?

Basert på det jeg har tilegnet meg av lærdom, blant annet på Luftkrisskolen, så er jeg av den oppfatning at det nok vil være strategisk lurt å ha kampfly på mer enn en plass i Norge. Vi kjenner alle uttrykket "å legge alle eggene i en kurv". Slik jeg forstod forsvarssjefen, så var grunnen for å redusere til én kampflybase av rent økonomisk karakter. Men dersom det er slik at de faktorene som lå til grunn for den opprinnelige avgjørelsen er drastisk endret, bør vi ikke se på saken på nytt? Og kanskje vi da ender opp med å finne ut at en løsning med to baser er det beste?

 Kadett Tesli

Fremtidig skvadronssjef F-35

Luftmaktseminaret 2009

Generalinspektøren inviterer og Luftkrigsskolen gjennomfører det som nå har blitt så populært at ventelistene blir stadig lengre. I år måtte flere nøye seg med ståplasser bakerst i aulaen. Nok en gang maktet Luftkrigsskolen og dens kadetter å gjennomføre et prikkfritt arrangement, med foredragsholdere i toppklasse, flotte fasiliteter, utmerket service fra skolens kjøkken og streng kontroll med tidsforbruk/pauser, noe som førte til mange fornøyde fjes på "Kuhaugen".

Av Einar Holst Clausen

Årets Luftmaktseminar varte i tre dager (3. – 5. februar), og hovedtemaet var luftmakt og teknologi: realisme eller overmot? Spørsmålet om hvilken effekt moderne teknologi har i krig, ble også grundig debattert. I aulaen var det selvfølgelig nesten bare lyseblå uniformer å se, men også noen stabsoffiserer fra Hæren og Sjøforsvaret hadde funnet veien til Luftkrigsskolen.

Oberst og sjef på Luftkrigsskolen, Kristian Lund, åpnet årets seminar, og bekreftet at Luftmaktseminaret er mer populært enn på lenge. I år er det over 270 deltagere. Skolesjefen innledet og varmet opp de fremmøtte, med en humoristisk gjennomgang av den teknologiske utvikling, sett i et forsvarsperspektiv. Generalmajor Stein Nodeland, generalinspektøren for Luftforsvaret ønsket deretter alle velkommen, og gledet seg over at dette seminaret lever i beste velgående, og har evne til å fornye og

aktualisere seg år etter år. Nodeland var også imponert over alle de spennende og høyst kvalifiserte foredragsholderne som er invitert. Generalinspektøren avsluttet med å si: *"Teknologi gjør oss i stand til å utføre oppdraget på våre premisser"*.

Major Truls Løkke, som til daglig jobber på avdelingen for luftmakt og teknologi på Luftkrigsskolen, viste en bildeserie fra sin tjeneste i Kabul. Han leste også opp noen sitater fra sin bok, som handler om hvordan det er å gjøre tjeneste i et fremmed land, med familie hjemme, og i en krig som for mange setter dype spor.

Forsvarsministeren

Forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen, som på vei til seminaret, rakk en tur innom Heimevernets befalsskole på Værnes, som hun for øvrig har lagt ned, fikk en varm velkomst med en utilsørt takk for avgjørelsen om å kjøpe luftforsvarets ønskedrøm – Joint Strike Fighter. Hun kvitterte da også med å si: *"Det er ikke alle steder jeg får en så varm velkomst! Så er det ikke alle steder som har så mye å takke for heller!"*. Forsvarsministeren snakket blant annet om alle de utfordringene verdenssamfunnet har, med konflikter mange steder i verden.

Hun understreket viktigheten av satsingen i Nordområdene, mye på grunn av våre store naturressurser. Men hun understreket også vårt engasjement, og da forsvarrets innsats i internasjonale operasjoner ved å si: *"Vi trenger et forsvar som kan verne om nasjonale interesser, men som også kan operere og stå lengre perioder ute"*.

Av andre temaer hun var innom nevnes:

- Norge har et fleksibelt forsvar tilpasset fremtidens utfordringer
 - Vi har et av Europas mest moderne forsvar
 - Viktig med videreutvikling av et nettverksbasert forsvar
 - Utdanningen i Forsvaret må gjenspeile den teknologiske utvikling
 - Vårt personell må ha det best mulige materiell og personlig beskyttelse
- Hun avsluttet sine noe "rosenrøde" beskrivelser med en kort orientering om prosessen rundt kampflykjøpet, og ga ros til Luftforsvaret for ryddighet i prosessen, og for at de ikke falt for fristelsen til å bruke media for å fremme sine meninger. Ministeren sa også at lokaliseringen av fremtidens hovedflystasjon skal være avgjort senest innen 2010.

Paul Narum, adm dir på FFI, ga tilhørerne en innføring i hva som fører til teknologisk

utvikling. Som han sa, så er det behovet for bedre løsninger som fører til fremgang og utvikling på dette området. Han debatterte blant annet rundt temaet hvordan samspillet mellom forsvar, industri og FoU fungerer i praksis, der en rekke selvforsterkende effekter virker inn. Noen ganger er det nemlig forskere og industrien, som kommer frem til produkter og materiell som raskt blir "må ha det – bare må ha det". Narum kunne fortelle at enkelte land (spesielt USA) bruker enorme summer på forskning og utvikling av forsvarsteknologi. Man regner med at USA bruker omtrent 500 milliarder kroner til dette hvert eneste år. Så ligger da også USA rundt regnet 15-17 år foran andre land i utviklingen. Sjef FFI var i løpet av sitt foredrag meget klar på at kravene til slik utvikling må settes i forhold til det operativt ønskelige, og det teknologisk/økonomisk mulige.

Seminarets andre dag startet med temaet "Fra bakke til luft i Afghanistan" og "Norsk luftmakt i Afghanistan" Hvordan helikopteroperasjoner ble gjennomført i Afghanistan, sett fra en helikopterpilots side, og fra bakkemannskapet i tillegg til nærforsvarsstyrkene som tok seg av sikkerheten. Det ble orientert om hvilke utfordringer de hadde med varme og støv i forhold til å operere våre helikoptre, i tillegg til hva slags moderne teknologi de benyttet seg av. Noen eksempler er lysforsterkningsbriller/"Night Vision

Sverre Diesen.

Paul Narum/FFI.

Truls Løkke/LKSK.

General Eikelboom.

Goggles, som gjorde at de kunne fly om natten, samt moderne kommunikasjons- og navigasjonsmidler, som var en nødvendighet for å kunne operere sikkert og raskt under alle slags forhold. Det var den danske kapteinen Christian Mogensen, og en pilot fra 720 skvadron som sto for disse innleggene.

Major Dag Henriksen fra Luftkrigsskolen foredro om luftmaktens paradokser i Afghanistan. Noen av hovedbudskapene til Henriksen var at vi har for mye fokus på teknologi og prosedyrer, enn på hvordan luftmakten skal anvendes. Han mente også at vi i dag under operasjoner, tenker for mye på tekniske løsninger, og for lite på effekten. Henriksen har selv jobbet i kommandosenteret i ISAF, og fortalte folket i salen hvordan denne ledelsen arbeidet, og hvordan kommandoapparatet virket fra innsiden. Han kom flere ganger inn på at ønsket om umiddelbar virkning på målet, og det å vinne slagene, prioriteres i stedet for å tenke hvordan man på lang sikt kan bruke luftmakt for å nå målene og vinne krigen, eller som han sa, vinne freden.

Generalmajor Eikelboom (Nederland), har vært sjef for luftoperasjoner i Afghanistan (ACE director), og holdt da også et informativt foredrag om hvor stor luftstyrke man har i regionen, og hvordan de opererer og ledes. Her er noen hovedpunkter:

- Husk at ISAF er en hjelpestyrke som skal

støtte Afghanistan og dens egne styrker til å oppnå fred i regionen.

- Luftmakt er tilpasset de store konfliktene, og ikke i så stor grad de asymmetriske trusler
- Det er stor USA-dominans materiellmessig og ledelsesmessig i ISAF.
- Dilemmaet er at vår bombing dessverre går ut over sivile. Ikke bare på grunn av unøyaktige våpen, men også fordi motstanderen ofte legger militære lagre og kommandoposter i sivile områder/boliger.

Luftforsvarets musikkorps sørget for musikalske innslag alle dager, og dette var kjærkomne og underholdende avbrekk. Paneldebatter over de forskjellige temaer ble det også satt av tid til. Debattene ble tradisjonen tro ledet av veteranen og generalmajoren Olav F. Aamodt.

Kuhaugen ble utstillingsområde

På seminarets andre dag, ble "Kuhaugen" forvandlet til rene messeområdet, med utstillinger og demonstrasjoner av høyteknologisk materiell og forskning. På uteområdene og i idretts-hallen kunne så vel deltagerne som sivil-befolkningen, finne følgende utstillere: 333 skvadron Orion, 338 skvadron F-16, NH-90 helikopter, F-35 JSF, Kongsberg Defence, Luftving 138 basesett, Luftvern bataljonen Ørland med NASAMS II, FFI, Progsen & TRADOC med FAC-demonstrasjon.

Den siste dagen var i sin helhet satt av til luftmaktens teknologi i fremtiden. Forsvarssjef Sverre Diesen foredro om krigen i Georgia, og om dette faktisk var et dramatisk vendepunkt for sikkerhets- og forsvarspolitisk tenkning. Major Roger Johnsen slapp i sitt foredrag løs mange tanker rundt eventuell krigføring i fremtiden, og i cyber-space, og da passet det jo med å slippe til astrofysiker Eirik Newth, til å fortelle seminardeltagerne om muligheter og begrensninger i verdensrommet. En kadett fra kull 58 fortsatte i sitt foredrag, i den samme gaten, før den siste dagen ble avsluttet med foredraget "New Military Technologies – Their Strategic Impact", av Director of Military Science(RUSI), Michael Codner, etterfulgt med en epilog av ingen ringere enn astronauten Al Worden fra Apollo 15. Alle kan ikke nevnes i denne artikkel, og alt kan ikke refereres dessverre. De som er ytterligere interessert i dybdeinnhold i foredragene, kan få dette ved å kontakte Luftkrigsskolen.

Men årets Luftmaktseminar har generalinspektøren og Luftkrigsskolen all grunn til å være stolte av! Alt gikk som smurt, og når temaene er høyaktuelle i tillegg til meget kvalifiserte foredragsholdere fra inn- og utland, så er det ikke rart at både Forsvarsminister og Forsvarssjef prioriterte et besøk i Trondheim.

Maktkamp mellom Forsvarsstaben og embedsverket

Den nylig pensjonerte viseadmiral Jan Reksten sier han kan se tilbake på 40 flotte år i Forsvaret, der han har gledet seg til å gå på jobb hver dag. Men han er likevel ikke nådig i sin kritikk av en rekke sterke forsvarspolitiske og embedsmessige føringer, som har ledet til flere gale beslutninger for Forsvaret.

Av Einar Holst Clausen

Jan Reksten begynte sin militære karriere på Sjøkrigsskolen i 1969, og har etter det nesten bare alltid hatt operative stillinger. Mye av hans tjeneste og ledererfaring har han fått i U-båtvåpenet, og på sin vei opp og frem, gikk han planmessig på Stabsskole I og II, samt hovedkurse på Forsvarets Høgskole. Denne helstøpte bergenseren har tydeligvis også lagd en god familieplan, for som han sier, jeg har vært gift med samme kone i 36 år, har tre barn og to barnebarn. Nå skal han flytte tilbake til Bergen, og ser frem til litt roligere tider, også på sitt småbruk på Vestlandet.

Jeg møtte den høyreiste admiralen på Cafe Engebret, et steinkast fra Akershus festning. Stedet der forsvarsstab(FST) og forsvarsdepartement(FD) er samlet i det som kalles ISL (Integrert Strategisk Ledelse). Der sitter forsvarets militære og politiske ledelse, som med sitt embedsverk gjorde 2008 til et marerittår for Reksten. Reksten ble forsøkt presset ut av stillingen sin av FD høsten 2007 etter det ble kjent at Siemens hadde sponset deler av et golfarrangement han var med på i 2003. Han risikerte frabeordning i statsråd, men trådte selv til side midlertidig. Økokrim siktet han, etter sterkt påtrykk fra FD, men droppet siktelsen etter noen uker da de hadde fått satt seg bedre inn i saken. Senhøsten 2008 vendte Reksten tilbake som sjef for Forsvarets Operative Hovedkvarter på Jåtta.

Spekulasjoner om hvorfor Reksten med alle midler ble forsøkt presset til å gå av er mange, men det er ingen hemmelighet at den sterke og klare admiralen har vært frittalende i sin kritikk av FS-07, til avgjørelsen om å flytte FOHK til Bodø, nedleggelsen av Olavsværn og Madla, samt til at MTB-våpenet ble foreslått nedlagt. Det er heller ingen hemmelighet at det har utviklet seg det mange vil hevde er en ukultur i Forsvaret. En ukultur der ledere som internt og/eller offentlig, kritiserer avgjørelser som er planlagt av embedsverket i FD, og satt ut i livet av forsvarsminister og forsvarssjef, plutselig blir uaktuelle for videre tjeneste og avansement, eller blir presset til å slutte. I slike tilfeller kan det virke som om

demokratiske prosesser blir mindre synlige, og prinsippet "Er du ikke med oss, så er du mot oss!", blir gjort gjeldende. Så til noen spørsmål som vi ønsket å stille den pensjonerte viseadmiralen, når han først hadde tatt turen til Oslo.

Før du gikk av som sjef FOHK og over i pensjonistenes rekke, hvordan oppfattet du den operative status i Forsvaret?

-Vi kunne ønsket oss et større forsvarsbudsjett, men sammenlignet med andre nordiske land, så er vi relativt bra stilt. Vi har mange svært dyktige offiserer i tjeneste i dag, noe som bærer organisasjonen. Når det gjelder forsvarsgrenene, så er øvingsmidlene sterkt redusert, noe som fører til færre feltøvelser, seilingstimer og flytimer. Dette er ikke bra for den operative status. Når det er sagt, så vil jeg si at det er meget positivt at en fregatt nå sendes ut på oppdrag. Det gir mannskapet operativ erfaring og øving, som kan komme de andre mannskapene til gode. Når det er sagt så finnes det mange operative lyspunkt. Vi gjør mye riktig internasjonalt og det var en klok beslutning å vedta å sende en fregatt til Aden-bukten fra høsten i år. Materiellmessig er vi nå iferd med å få et lite, men mer moderne forsvær, som til en viss grad kan løse oppgaver som før krevde større styrker. For hærens del skulle jeg likevel gjerne sett gjenoppbyggelse av reserve eller mob-styrker i tillegg til dagens struktur."

Hva mener du om satsningen i Nordområdene i forhold til at nå Olavsværn legges ned?

-Det er klare fordeler ved å ha en operativ marinebase i Nord-Norge. Jeg var som pensjonist for noen uker siden invitert til øvelse EODEX(mine og eksplosivryddeøvelse), som brukte Olavsværn som base. Dette er NATOs største EOD-øvelse, og Olavsværn er som skreddersydd for slik aktivitet. Jeg mener at det vi vinner ved å nedlegge Olavsværn, står ikke i forhold til hva vi taper. Det er det eneste sted i Norge, og faktisk også i Europa, der operative ubåter kan dokkes inne i fjellet. Olavsværn ligger i tillegg midt i det som er et strategisk satsningsområde. Haakonsværn har også muligheter for dokking, men det er

i Forsvarsdepartementet

ikke i fjell, og langt fra de viktige nordområdene.

Jeg tror at Sjøforsvaret i Olavsvernsaken, ble presset fra to fronter. Den ene var at Sjøforsvaret ikke ville få støtte verken fra Forsvarssjefen eller FD, til nytt logistikkfartøy, hvis ikke Olavsvern ble nedlagt. På den andre siden var det nok også en hestehandel som kystjegerkommandoen på Trondenes kom best ut av. Jeg har ikke noe imot jegerkommandoen, men skal man først gi tilbake et landområde til det sivile samfunn, så hadde det vært mest naturlig at det flotte området Trondenes ble frigitt. Trondenes har heller ingen strategisk viktig plassering, men det har absolutt Olavsvern, både nasjonalt og internasjonalt.

Hva med nedleggelsen av FOHK på Jåtta? -Nå har ikke jeg lyst til å fremstå som en gammel grinebiter overfor et fattet stortingsvedtak. Det er imidlertid en

misforståelse å tro at viktige beslutninger i forsvaret blir fattet i Stavanger eller Bodø. Er sakene viktige nok blir beslutningene gjort i Oslo, som for alle andre sektorer i samfunnet. Det jeg hevdet var at dette var penger ut vinduet, dårlig personellpolitikk og helt galt i forhold til NATO. Vi mister fotfestet i en attraktiv del av landet, taper kontakten mot 22 NATO- nasjoner og skaper sterk uro i organisasjonen. I tillegg står vi midt i en krig i Afghanistan og någjeldende lokalisering er bare 6-7 år gammel. Dette var ikke i etatens interesse, men det kom lite frem.

Det bringer meg over på en kanskje vel så spesiell sak, nemlig nedleggelsen av rekruttskolen på Madla. Uten at det er kalkulert, så kommer det en anbefaling om å splitte en velfungerende rekruttskole i en storby, til to nye rekruttskoler på andre steder, og til en ukjent kostnad. Penger som nødvendigvis må tas fra den spisse ende og

fører til mindre penger til investeringer og drift.

Her er det noe helt prinsipielt som ikke stemmer, og som har likhetstrekk med nedleggelsen av Jåtta. ISL har positive sider ved at etatsledelse og politisk ledelse har tettere kontakt enn tidligere, men den har etter min mening også ført til at etatens uavhengige rolle står på spill. Etatslederen/ forsvarssjefen sitter nå så tett sammen med politisk ledelse, at det kan være vanskelig for han å flagge helt klare faglige synspunkter. Jeg kan ikke se at det er i noen etaters interesse og å betale på nytt, for noe som allerede er kjøpt og betalt, og samtidig sende de ansatte ut på flytterunder til alle kanter av landet. Dette hadde kommet mye tydeligere frem, om vi hadde hatt et tydeligere skille mellom etat og politisk ledelse. Med ISL er det nå uklart hvor etatens ansvar stopper og det politiske begynner, eller omvendt. Denne

utviklingen har først blitt tydelig for meg de siste årene.

Du har vært ærlig i dine advarsler om at det stadig blir farligere for vårt personell i Afghanistan, og at vi må forvente flere drepte i fremtiden. Hvorfor denne advarselen?

-Jeg har prøvd å være ærlig på at vi i realiteten deltar i en krig i Afghanistan. Det er viktig at folk er klar over at vårt personell er utsatt for fare når de tjenestegjør i Afghanistan. For operasjonene har blitt farligere generelt i hele landet, nå også i Nordområdene. Taliban har organisert seg bedre, fått forsterkninger, og har utviklet sin taktikk. De er også til stede på stadig flere steder. Vi må dessverre forvente tap av liv. 2008 var et år som vi var heldige og unngikk tap..

Hvordan har du opplevd beskyldningene om korrupsjon i Dalseiderapporten?

- Jeg skal være litt forsiktig her, for det kommer en rettsak i Oslo tingrett til sommeren mot Siemens der jeg vil være et av vitnene. Det begrenser meg i noen grad i forhold til kommentarer. Samtidig ble det høsten 2007 skapt et bilde av en tildels korrupt etat, som har vært helt hinsides virkeligheten. Dalseide II-rapporten og bruken av den har derfor både skadet Forsvaret og mange enkeltpersoner og deres familier uten at jeg i dag vet om noen som ble tiltalt, straffet eller avskjediget som følge av rapporten. Den fulle historien om dette er ennå ikke skrevet, men det bør den bli. Det er i det hele tatt visse sider ved forvaltningen av personell idag som jeg ikke liker. Til tross for store mangler på personell, tillater vi oss å ha en rekke personer gående som BUS, befal uten stilling. Dette er diskriminerende, stigmatiserende og kan lett misbrukes til en form for avstraffing av befal som ellers ikke kan tas. Det er trist

å se at noen av mine gamle kolleger i Forsvarsdepartementet står sentralt i disse prosessene. Jeg kaller dem gjerne "mørkete fyrster" for i motsetning til politikere og ledende offiserer utøver de stor innflytelse og makt uten at de offentlig må ta belastningene av sine standpunkter. Enkelte av disse "fyrstene" var sentrale også i saken mot meg."

Jeg vil gjerne få sagt at den "vaktbikkje-rollen" som Offisersbladet og andre medier for den saks skyld har, er viktig for å få frem sannheten i saker som er forsøkt holdt unna offentligheten. Jeg vil helt til slutt også takke BFO for den støtten jeg som BFO-medlem fikk i hele den vanskelige perioden. Det bare beviser viktigheten av å være organisert, selv på mitt nivå. Hadde det ikke vært for BFO, hadde jeg ikke sittet her i dag.

Merket for god design 2009

Norsk teltrevolusjon

Bergans Fritid har fått merket for god design for sin Wiglo, som kombinerer de beste egenskapene til både lavvo, wigwam og iglo. Ideen til det spesielle teltet skal ha kommet under testing av en ny lavvo.. Utmerkelsene ble delt ut onsdag 11. mars i Oslo under Designdagen - et årlig arrangement i regi av Norsk Designråd - der næringsliv og designere prises for vellykket nytenking og innovasjon.

– Lavvoen fikk ikke plass under trærne, og lot seg ikke spenne ut. Dermed hang duken innover. Samtidig ville vi gjerne nyte utsikten, og derfor begynte vi å dytte ut duken med stokker. Så kom vi på at vi hadde teltbuestenger liggende i kanoen, og slik ble ideen født, forteller Johannes Flem, designer i Bergans Fritid. Resultatet er et telt som har 20 prosent mer sittehøydeplass enn en lavvo med tilsvarende grunnflate. Samtidig går det an å heise sideveggene for utsikt og lufting, og teltet står svært stødig selv i sterk vind. Hovedmålgruppen for teltet turbrukere, jegere og hundekjørrere. Wiglo kan beskues på utstillingen "Merket for god design og Unge talenter" i perioden fra 19. mars til 26. april, på Norsk Design- og Arkitektursenteret i Oslo. Utstillingen er åpen for alle og gratis.

Forsvarets Skolesenter heter nå Forsvarets Høgskole

Under en flott seremoni i Høgskolens historiske lokaler på Akershus Festning den 16. februar, der både Forsvarsminister, ministeren for forsknings- og høyere utdanning, skolens ledelse og nesten 140 inviterte gjester, var med på navneendringen til Forsvarets Høgskole.

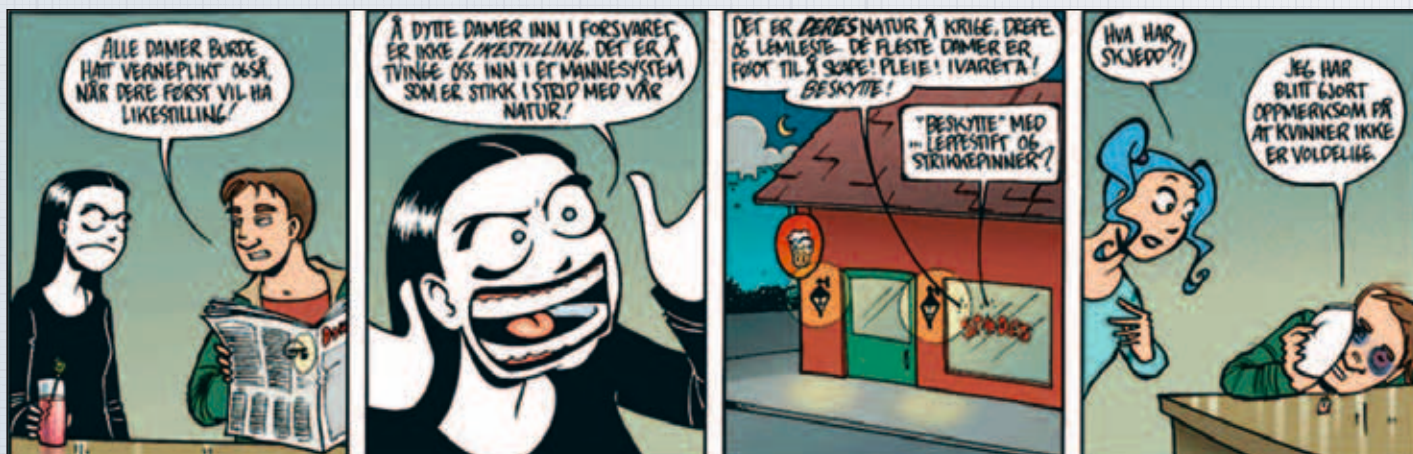
Foruten statsråder, representanter fra Forsvarets ledelse og Høgskolens ledelse, kunne vi se flere tidligere sjef, nåværende elever, i tillegg til flere representanter fra den mer akademiske siden av samfunnet. Skolesjef kontreadmiral Louise D. Bastviken ønsket alle velkommen, og fortalte blant annet litt om skolens stolte historie, og at det nå var viktig å ta vare på og videreføre disse inn i den nye Forsvarets Høgskole. Hun sa også:

"Slik jeg ser det, er det ingen motsetning mellom sivile og militære komponenter ved en militær høyskole. Vi er en sivilt akkreditert høyskole, men driver en utdanning som skal dekke Forsvarets behov. Den økte vekten på teoretisk skolering er tett knyttet til konkrete militære behov og skjer i takt med forskningsbasert kunnskap. Jeg pleier å si at vi skal holde et faglig nivå som er på linje med andre høyskoler og universiteter, men fagfeltene er primært militære og sikkerhetspolitiske".

En stolt Forsvarsminister gratulerte med etableringen av Forsvarets høgskole. Hun roste Forsvarets Høgskole for det seriøse arbeidet som er gjort for å oppnå det skolen har gjort frem til i dag, og at det er gledelig at skolen er fullt på høyde med høyskoler og universiteter ute i det sivile samfunnet. Hun var tydelig stolt av Forsvarets nye og store høgskole.

Forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland føyer seg også inn blant gratulantene, og roste Forsvaret for å ha utdannet mange gode ledere gjennom tidene. Tora Aasland sa også at Forsvarets Høgskole nå med sitt seriøse arbeid, har tatt skrittet fullt ut, og blitt en del av familien, sammen med alle landets høyskoler og universiteter.

Som underholdningsinnslag, hadde Forsvarets Høgskole fått den dyktige sangerinnen Hildegunn Coucheron, som sammen med sin pianist og medsanger, skapte en flott stemning mellom talene.

Krigslitteratur Kagge Forlag

Ett skudd. En død

Norske skarpskyttere - krigens mest fryktede soldater

Veil. pris: kr 349.00

Forfatter: Tom Bakkeli

ISBN: 9788248907879

Utg.År: 2008

Heftet/innbundet: Innbundet

Tett på militære skarpskyttere. Slik trener og opererer de.

Denne boken forteller historien om skarpskytterne i det norske forsvaret. Hvilken rolle har de i dagens kriger? Hvem er de og hvorfor velger de dette faget? Dette er noen av spørsmålene forfatteren forsøker å finne svar på.

Fallskjermjeger

Arven fra Kompani Linge

Veil. pris: kr 379.00

Forfattere: Anders Nilsen, Are Løset

ISBN: 9788248908050

Utg.År: 2008

Heftet/innbundet: Innbundet

Illustrert: Ja

Fallskjermjeger er en fullstendig beskrivelse av et år som spesialsoldat. Denne boka skildrer hvordan ulike fallskjerm-jegere gjennom de siste tiår har opplevd en av Norges mest krevende førstegangstjenester. Fallskjermjegere er valgt ut for å kunne stå imot ekstreme påkjenninger i alle naturens omgivelser, både i lufta og i sjøen. De trenes for å kunne operere inne i fiendtlig territorium og selvstendig utføre avanserte militære oppgaver. Leseren får også innblikk i hvordan det er å fortsette som spesialjeger ved

en av de hemmeligste avdelinger i forsvaret.

Boka inneholder også en rekke unike bilder fra livet som fallskjermjeger, bilder av situasjoner som aldri tidligere har vært vist for offentligheten.

I krig for fred

12 personlige fortellinger fra Koreakrigen til Afghanistan

Veil. pris: kr 379.00

Forfatter: Haakon Bull-Hansen

ISBN: 9788248907923

Utg.År: 2008

Heftet/innbundet: Innbundet

Illustrert: Ja

Norge har sendt fredssoldater til en rekke internasjonale operasjoner, og her møter vi fire kvinner og åtte menn som har deltatt i de fredsoperasjonene Norge har vært involvert i etter 2. verdenskrig.

Skjebnen bringer fredssoldatene til sentrum av verdens brennpunkter. Krigene setter dem på prøver som preger dem på godt og vondt for resten av livet.

Blant de mer kjente av fredssoldatene er forfatterens far, senere forsvarssjef Fredrik Bull-Hansen, som var den første norske fredssoldaten i Gaza i 1956.

Norges hemmelige krigere

Kommandosoldater i kamp mot terror

Veil. pris: kr 399.00

Forfatter: Tom Bakkeli

ISBN: 9788248907220

Utg.År: 2007

Heftet/innbundet: Innbundet

Illustrert: Ja

Norges hemmelige krigere er en bok om Norges ukjente spesialsoldater som har operert i flere land og gjennomført mange farlige operasjoner og bragder i kamp mot terrorisme.

Dette er første gang historien om spesialstyrkene fortelles i sin fulle bredde. Tom Bakkeli har fulgt spesialstyrkene over lengre tid som krigskorrespondent i flere land. Han har også fått tilgang til materiale om

spesialstyrkene som til nå har vært helt ukjent.

I denne boka forteller han om forhistorien til dagens spesialstyrker og om hvordan Norge har utviklet en styrke som kan måle seg med både britiske og amerikanske spesialstyrker. Beviset på det er kommet gjennom tildeling av høythengende utmerkelser fra president Bush for "ekstraordinært heltemot i kamp".

Norges hemmelige krigere forteller om hvordan utvelgelsen av soldatene skjer, om den beinhardne treningen, om forberedelsene, om hvordan de er utstyrt, om etterretningsagentene som de samarbeider med og om de hemmelige operasjonene i felten.

Skuddene på Serena hotell

Veil. pris: kr 379.00

Forfatter: Fredrik Græsvik

ISBN: 9788248908197

Utg.År: 2008

Heftet/innbundet: Innbundet

TV 2-reporter Fredrik Græsvik befant seg midt i det blodige dramaet som utspant seg på Serena hotell i Kabul der utenriksminister Jonas Gahr Støre befant seg, og den norske journalisten Carsten Thomassen ble drept. Noen måneder senere dro han tilbake for å prøve å forstå hva som får unge menn til å bli selvmordsbombere.

Muhammed Ramadan vokste opp i en flyktningeleir i Afghanistan. Han bodde i en enkel leirhytte sammen med mor og far og to brødre. Om dagen pleide han å passe geitene og spille fløyte.

14. januar 2008 blir Serena hotell i Kabul angrepet av to selvmordsbombere. Den ene sprenger seg selv i lufta. Den andre fortsetter inn i hotellet og skyter seks mennesker, blant dem den norske journalisten Carsten Thomassen. Utenriksminister Jonas Gahr Støre gjemmer seg under et bord i kjelleren og TV 2-reporter Fredrik Græsvik befinner seg midt i det blodige dramaet.

Noen måneder senere dro Fredrik Græsvik tilbake for å prøve å forstå hva som får fattige, unge menn til å bli selvmordsbombere og spesielt hvorfor fløytespilleren Muhammed Ramadan ville bli det.

COMBAT SERVICE SUPPORT

- en bataljon ingen vil reise i fra!

Av Ragnar Dahl

Hva er Combat Service Support bataljonen?

Combat Service Support (CSS) er Hærens transport- og forsyningsavdeling. I tillegg til rene transporttjenester, har avdelingen en betydelig verkstedkompetanse. Jobben er å legge grunnlaget for at de andre avdelingene i Hæren skal fungere. Når en stormpanservogn har mistet beltet, en lastebil kjørt av veien, eller scooteren er foret med feil drivstoff er det CSS-bataljonen som rykker ut for å rydde opp. Soldatene i bataljonen transporterer, forsyner, berger og reparerer. Og ved hjelp av lastebiler, krokobiler og tungtransport kan bataljonen transportere nesten hva det skal være. Avdelingen utdanner mange soldater til internasjonale operasjoner to ganger i året.

Et våpen virker ikke uten ammunisjon, et kjøretøy går ikke uten drivstoff og den enkelte soldat fungerer ikke over lang tid uten mat og vann. Combat Service Support-bataljonen (CSSbn) er avdelingen som sørger for at de andre bataljonene kan sloss. Bataljonen består av en Bataljonsstab, CSS-kompani 1 er lokalisert til Rena og støtter Telemark bataljon og er det man kaller spydspissen i CSS, CSS-kompani 2 støtter Panserbataljonen, CSS-kompani 3 støtter 2.bn på Skjold og CSS-kompani 4 støtter resten av brigaden/hæren. I dag teller CSSbn ca 160 ansatte og ca 350 vernepliktige. Offisersbladet hadde blitt tipset om at bataljonen var spesiell, det var nesten slik at ingen ville reise derifra og vi tok turen til Rustad leir og CSS-bataljonen første helgen i februar.

Bataljonsjef oberstløytnant Tore Kristoffer Halvorsen er 40 år, gift med Anne-

Margrethe og ett barn. Han er en mann som beskrives som tilgjengeligheten selv. Går rundt i gangene og snakker med alle og enhver. Han er tydeligvis godt likt og de ansatte gir ham

de beste skussmål for jobben som er gjort de siste 2 årene. Jeg sitter sammen med Tore på hans kontor, får full brief og vi samtaler om hva som skjedd i bataljonen de siste årene. Utgangspunktet for intervjuet var ryktene om at folk stortrives i bataljonen og Offisersbladet ville finne ut om årsakene. Jeg ber Tore gi en kortfattet situasjonsbeskrivelse og han starter opp med et lunt smil om munnen, det er tydelig at også han trives i bataljonen.

"Jeg kom til bataljonen i 2007 og så at det var mange ting jeg kunne ta tak i. Høsten 2007 hadde jeg en stor runde med alle ansatte, for å lage bataljonens egen ambisjon og visjon innen for rammen av de endringer jeg så måtte til. Med visjonen ønsket jeg å få mer soldatferdigheter og soldattilsnitt inn i det som er CSS bataljonen. Kort sagt vi er soldater i bunn med en fagkompetanse i tillegg og ikke omvendt. Etter mitt skjønn er det helt innlysende, i det vi leverer styrkebidrag til bl.a Afghanistan og tidligere også til Irak og da må soldatene være i stand til å forsvare seg selv ifh til de episoder som oppstår. Derfor tok jeg bataljonen gjennom en kultur og holdningsdreining for å sette dette på kartet".

"CSS bn skal være ledende mht levering av operativ logistikk i Brigadens operasjonsområde, underforstått der brigaden eller deler av denne løser sine oppdrag, dvs Indre Troms, Rena og i Afghanistan. Militæroperativ og funksjonsfaglig kompetanse, tidligere var det for mye fokus på det faglige. CSS bn er en bataljon som må beherske alle aspekter innenfor militære operasjoner og i det legger jeg alt fra bistand, til humanitære operasjoner til full krigføring. Ambisjonen var at CSS bataljonen skulle være Norges beste bataljon og Hærens beste avdeling å tjenestegjøre ved. Det sier seg selv at det viktigste er å levere de styrkebidrag vi er pålagt av Hæren, dernest å skape et best mulig miljø som bidrar til innsats, samhold og kontinuitet".

Kaptein May Britt Valen er ass S3 (operasjonsoffiser) i 90 % stilling og familiekoordinator i 10 %. Hun har vært ved CSS i 3 år nå, men har tidligere vært her i 5 år. Sist var hun singel, nå har hun familien

med og hun bidrar aktivt i det sosiale arbeidet ved avdelingen. Her finnes alle muligheter, sier hun:

"Friluftsliv, Polarbadet, idrettshallen, i tillegg har vi ordnet et

styrkerom - slik at de som er hjemme, har anledning til å trene mens ektefellen eller sambo er på jobb. Vi har også fikset et eget lekerom i befalsmessa, for å gjøre denne mer tilgjengelig for småbarnsfamiliene. Det sosiale nettverket i bataljonen er stort og man hjelper hverandre når det trengs. Her arrangerer vi Kaptein Sabeltann show for ungene, Solfester for barn og voksne og andre sosiale arrangementer for familier og de ansatte året igjennom. Dette bidrar til at man føler seg som en veldig integrert del av bataljonen, selv som medflytter og familiemedlem. I CSS bataljonen har vi tatt mål av oss å bli det beste tjenestestedet i Hæren og vi tror at ivaretagelse av familien, herunder få dem til å trives er en suksessfaktor i dette arbeidet. I det siste har vi også tilsatt medflyttere som har tilfredsstilt kvalifikasjonskravene i stillinger som ønskes besatt, noe som helt klart har gitt positive gevinster.

Sersjant Karianne Gether, er befal i en

fenrik/løytnant stilling og har vært i Nord-Norge i 3 år og av disse 2 år i CSSbn. Startet førstegangs-tjenesten i 2006, ble lærer i kontorlag i fjor og kombinerer utdannelsen som

ass S1 (personelloffiser). I denne jobben rapporterer hun lønn, oppdaterer rulleblad og er til hjelp og støtte for personell som har behov for det i det daglige. Grunnleggende befalskurs eller GBU-løpet startes på til høsten. I den nære framtid skal hun på 2

ukers personellforvaltningskurs på Sessvoll. Hun synes jobben er spennende og 2-3 ganger pr år deltar hun på kp-øvelse og da sitter hun i staben og kp-ko. Hun stortrives i bataljonen, men det beste er miljøet, få med at det er veldig bra, sier hun.

Kaptein Bjørn Tore Hoel er fra Troms og

bor her sammen med kone og barn. Etter ett år sydpå i 2003, flyttet de til Troms. Bjørn Tore kom til CSS bn i 2008, etter fire år på Setermoen, men det siste halve året var han i

Maimaneh i Afghanistan. I dag arbeider han som S2 (etterretning og sikkerhet) i bataljonen. Jeg traff ham i full gang med å dele ut kart – det er øvelsestid.

” Jeg trives veldig godt i bataljonen, en bataljon hvor det skjer mange gode ting. Det er et jevnt trøkk med øvelser og i tillegg

har kompaniene støtteoppdrag for andre bataljoner. Kona jobber på Troms Militære sykehus og er sivilt tilsatt i Forsvaret. Hun blir integrert i denne bataljonen og deltar på sosiale aktiviteter for barn og voksne og føler seg minst like mye hjemme her. Jeg kan anbefale CSS for andre befalsfamilier, man finner vanskelig en bataljon som er mer tilrettelagt”.

Kompanisjef kaptein Leif Edgar Nilsen får

spørsmålet om hvor motiverende det er å være kp-sjef ved CSS. Han er kjapt frempå ved tavla, her er trivselsskalaen vår, sier han.

” Alle som er innom her, må vise meg hvor de er på skalaen i dag og fortelle litt om hvordan de har det. For meg personlig er ikke skalaen høy nok, jeg stortrives. Jeg har vært i Forsvaret siden 1988 og denne

bataljonen er den jeg har et best forhold til. Da Tore ringte meg for å tilby meg jobb var svaret ja med engang. Det svaret var ut fra kjennskapet til hvem som tjenestegjør her og bataljonssjefens signaler om at det var masse ting vi kunne gjøre noe med ifh til det å få til et motiverende arbeidsmiljø, en profesjonell innstilling til det å heve bataljonens faglige status og ikke minst gjøre bataljonen til det beste tjenestestedet i Hæren. Her blir familien involvert, inkludert og integrert i et mer helhetlig perspektiv rundt befalingsmannens hverdag i jobb- og fritidsperspektivet. Ved CSSbn er familiekoordinatoren en som legger til rette for sosiale opplegg og skaper arenaer og samlingsplasser hvor alle kan være med. Det virker også som om integreringen av familien har en særlig positiv innvirkning på det yngre befalet. De blir selv en integrert del av en større CSS-familie og det tror jeg er positivt, oppdragende og balanserende ifh til det faktum at befalsmessa er samlingsstedet i helgene for de som tjenestegjør her.”

Du trives, men hvor lenge blir du her og hva med dine fremtidsperspektiver, spør jeg.

” Til sommeren drar jeg ut med PRTen til Afghanistan og etter det håper jeg på en jobb i brigadestaben. Jeg skal klamre meg fast til Hæren og tjenesten her oppe så lenge som mulig. Det er så vidt mange jobber som handler om operativ logistikk både i denne bataljonen og i den nye brigadestaben, så jeg er ikke engstelig for ikke å få jobb”.

Løytnant Kent Bjarne Austli Dahl er NK kp 4

og får det samme spørsmålet som alle andre, hvordan er det å tjenestegjøre ved CSS bn?

” Tja, han trekker litt på det, han skal ikke gjøre det enkelt for

pappa, som er utskremt medarbeider fra Offisersbladet. Jo da, sier han etter en stund, jeg får frihet til å gjøre de tingene jeg mener er riktig ifh til å bringe kompaniet opp på et faglig transport- og stridsmessig tilfredsstillende nivå og det i seg selv er motiverende, men legger ikke skjul på at han skulle hatt mer ammunisjon og flere øvelser for å få den standarden han mener kompaniet og bataljonen bør ha. Nå har situasjonen bedret seg noe de siste 2-3 årene, men det er fordi bataljonen selv har tatt grep”.

Kent's ble selv pappa for ett år siden og samboer Cathrine Mjåland har tatt utdannelsen sin ved Forsvarets Høgskole (studieringen på Bardufoss) og er på det meste ferdig utdannet på Bachelor nivå. Hun har som medflytter fått jobb i bataljonen, hva betyr dette for deg som befal, spør jeg?

”Det at hun har fått en utdanning gjennom Forsvaret, en jobb hun trives i og som kan avpasses ifh til den tjenesten som er i kompaniet og bataljonen er av stor betydning for oss som familie. Det er trygt å vite at arbeidsgiver skjønner at når den ene er borte på øvelse, stilles det større krav til den som er hjemme. Vi føler at arbeidssituasjonen, arbeidsmiljøet og en familie er så godt ivaretatt og integrert, at vi gir mer av oss selv og bidrar med det vi kan i den daglige tjenesten og det sosiale liv i bataljonen for øvrig. Bataljonen har en ambisiøs målsetting om å være det beste tjenestested i Hæren, din kommentar: Om det ikke er det nå, er det på god tur til å bli det”. Sa Kent Dahl, som for tiden er på KP-sjefs kurs i USA..

Cathrine Mjåland forteller til Offisersbladet

at hun sleit litt i starten. Mange dager alene, ingen jobb, venting og lufting av ”Sjanten” (bikkja) – dagene var helt like. Etter at hun fikk et utdanningstilbud fra Forsvaret, ble

lydere og hun følte at hun kunne bruke tiden i Nord-Norge til noe fornuftig, mens sambo Dahl var på jobb. Da lille Sebastian kom for ett år siden, fikk livet et annet innhold og etter hvert kom barnehagetilbud, ny bolig og jobb i bataljonen, som innkjøper. Nå har vi det som plommen i egget. Gode kollegaer, topp ledelse og et godt sosialt nettverk. Perioden i Troms har utviklet seg til å bli noe som er veldig bra, nå blir vi her i enda flere år, avslutter Cathrine.

Dagen avsluttes med Solfest for barna og øltime for andre

En kjempefin opplevelse og selvfølgelig, hvem er ansvarlig for arrangementet – familiekoordinator May Britt Valen. Det går i ballonger, dans og konkurranser. Barnelatter og litt gråt inni mellom hører med. Når selv noen av befalet begynner å danse med ungene tar det virkelig av. Bataljonssjefen og hans fru slentrer rundt og snakker med de fleste, de er opptatt av at familiene skal ha det bra. Det ble en opplevelsrik dag på Heggelia, med mange hyggelige samtaler, men mest av alt troen på at en dyktig ledelse som kan inkludere alle og stille krav til tjenesten bidrar til et godt arbeidsmiljø, fornøydte medarbeidere og trygge familier, avslutter Offisersbladets Ragnar Dahl.

Bataljonssjef Tore Halvorsen, flankert av 3 stolte befal som fikk bataljonssjefens Coin, fra venstre Eriksen, Hoff og Johansen.

Bilder fra Solfesten.

Afghanistan og imperiet

Av Trond Sætre

"Vi har menn og vi har nok av steiner, men vi har intet annet" uttalte den afghanske emir Dost Mohammad til den britiske statsmannen Sir John Lawrence. Men historisk sett har Afghanerne klart seg overraskende bra, bare med å ha nok menn. Det skulle også britene få føle på kroppen, flere ganger.

"Det Store Spillet" var kallenavnet på den sentralasiatiske konflikten mellom Russland og Storbritannia på 1800-tallet. I denne konflikten ble Afghanistan sett på som en buffersone Dost Mohammad av Afghanistan ville i utgangspunktet ha et samarbeid med England, men da emiren ikke kunne få de garantiene han ville ha fra britene, gjenopptok han i stedet forbindelsene med Russland. Den britiske generalguvernøren, Lord Auckland, reagerte med å igangsette en invasjonsplan i 1838. Påskuddet for invasjonen var å gjeninnsette den tidligere herskeren i Afghanistan, Sjah Shoja.

En britisk-indisk armé på ca. 16 000 mann marsjerte i desember fra Punjab, og felttoget så først ut til å bli en triumfferd. Kandahar ble erobret uten kamp fordi de lokale lederne hadde flyktet. Natt til den 23. juli 1839 sprenget invasjonsstyrken porten til byen Ghazni, understøttet av britisk artilleri. Flere timer med intens nærkamp fulgte, men ved morgengry hadde britene tatt byen. Etter denne erobringen flyktet Dost Mohammad nordover, og Sjah Shoja ble satt på tronen i Kabul.

Britene hadde tilsynelatende vunnet en overlegen seier, men de fikk snart erfare det samme som andre stormakter har gjort senere: At Afghanistan er lett å erobre, men vanskelig å kontrollere. Sjahens autoritet nådde ikke opp til de afghanske fjellområdene, der ulike stammer hadde kontrollen. Britiske forsyninger fra India ble ofte ranet i Khyberpasset, den viktige handelsruten gjennom de afghanske fjellene. I 1841 var opprøret voksende også i Kabul,

ikke minst takket være nærværet til Dost Mohammads sønn, Akbar Khan. To høyere britiske offiserer ble myrdet av afghanske opprørere, men den tilstedeværende kommandøren, Elphinstone, maktet ikke å ta initiativet til represalier. I stedet igangsatte han en tilbaketrekning, og det på elendige betingelser: 6. januar 1942 marsjerte den indisk-britiske hæren ut av Kabul, men de måtte la mesteparten av arsenalet bli igjen. Noen av offiserene og familiene deres måtte også bli igjen, som gisler. Retretten ble en katastrofe. Så godt som hele hæren ble enten massakrert, tatt som krigsfanger eller frøs i hjel underveis. Bare én britisk soldat, en feltkirurg ved navn William Brydon, overlevde og kom seg unna. Da han kom til den britiske garnisonen i Jalalabad ble han spurt om hva som hadde skjedd med hæren. "Jeg er hæren", svarte Brydon.

Nyheten om massakren ga visstnok Lord Auckland slag. Han sørget for at forsterkninger ble sendt til Kabul, og i løpet av høsten ble byen jevnet med jorden og de gjenværende britiske gislene ble befridd. Men politisk fikk det ingen ting å si; etter disse ubehagelige erfaringene hadde britene hadde bestemt seg for å oppgi Afghanistan som innflytelsesområde.

Tolv år senere, i 1954 gjenopptok britene kontakten med sin gamle fiende Dost Mohammad, og den såkalte Peshawar-traktaten gjorde i praksis Afghanistan og det britiske imperiet til allierte. Men på 1870-tallet begynte forholdet mellom Afghanistan igjen å kjøle. Dost Mohammads sønn, emir Shir Ali var ikke fornøyd med situasjonen; han prøvde å holde landet sitt utenfor Det Store Spillet. Da Shir Ali i 1878 nektet en diplomatisk ekspedisjon å passere Khyberpasset, reagerte Storbritannia med å erklære krig. 21. november 1878 ble Afghanistan invadert av britiske og indiske tropper fra tre ulike fronter. Gandarnak-traktaten av mai 1879 ga britene visse rettigheter i Afghanistan, og kunne satt en permanent stopper for den pågående invasjonen. Men nye opptøyer i Kabul førte til

at briteres representant i byen ble myrdet i september 1879. Dermed igangsatte de den andre fasen av krigen. Forsterkninger ble sendt for å okkupere Kabul, og en kommunikasjonslinje med India ble etablert i Khyberpasset. Men utpå vinteren 1880 begynte afghanske stammefolk i fjellene nord for Kabul å samle seg til kamp, og etter flere trefninger kulminerte krigen med slaget om Kandahar, september 1880. På dette tidspunktet hadde britene allerede lidd et betydelig nederlag i slaget om Maiwand den 27. juli, der de støttest på en tallmessig overlegen afghansk hær anført av motstandslederen Ayub Khan. De overlevende trakk seg tilbake til garnisonen i Kandahar, som etter hvert ble beleiret av Ayub Khans styrker. Kommandøren for de britiske styrkene i Kabul, den berømte feltmarskalk Frederick S. Roberts, sendte forsterkninger; det samme gjorde general Phayre i Quetta (nå en del av Pakistan). Men det var Roberts som ledet angrepet på Ayub Khans hær. Morgen den 1. september igangsatte britene et artilleribombardement av diverse landsbyer og pass som var kontrollert av motstandshæren.

Landsbykampene bød på sterk motstand, selv om de afghanske opprørerne led adskillig større tap enn motstanderne sine. Ved middagstid ble befestningen Pir Paimal, som beskyttet Ayub Khans leir, angrepet av to infanteribrigader. Ayub Khan og hans menn ventet ikke på at Pir Paimal skulle falle, men rømte leiren før Roberts' armé rakk fram.

Etter seieren i Kandahar ble Afghanistan et britisk protektorat, imperiet fjernet troppene sine, og den nye emiren, Abdur Rahman Khan, viste seg en å være en sterk og stabil leder. Men Afghanistan hadde tapt store landområder til India, noe som førte til at afghanske stammefolk fortsatte å kjempe mot briter og indere nesten helt fram til delingen av India i 1947. Kampen mot fremmed innflytelse var sterk og aggressiv i Afghanistan, og slik har det i grunnen alltid forblitt.

Bruk medlemsfordelene dine!

Samarbeidsavtalen mellom Befalets Fellesorganisasjonen og If sikrer deg som medlem 10 % rabatt på forsikring av de fleste private skadeforsikringer. Det gjelder blant annet forsikring av privatbil, villa, fritidsbåt, hytte, tohjuling, husdyr og verdisaker.

Og samler du alle forsikringene dine i If kan du bli If Pluss-kunde og oppnå ytterligere rabatt og fordeler. Denne rabatten kommer i tillegg til den du får som medlem av BFO.

Vil du vite mer?

Ring Forsvarets Personellservice på
telefon 23 09 2400 eller mil 05 10 24 00.

Rolig, vi hjelper deg.

Anne dyder

Navn Etternavn, risikospesialist

www.if.no Tlf: 02400

81001 WWW-IF.NO

Nr 6834560

Lønnsoppgjør og statlige tjenstepensjoner

Våren er i anmarsj, kanskje ikke så enkelt å få øye på ved å kaste et blikk ut av vinduet, ei heller ved å se på kalenderen. Likevel, tydelige vårtegn er i ferd med å vise seg på min vei mot årets lønnsoppgjør. I 2009 skal vi gjennomføre et mellomoppgjør og dette skal avsluttes innen 1. mai. I år står vi ovenfor særskilte utfordringer ved at finanskrisen legger sin klamme hånd over alle forventninger om store lønnsøkninger og vi manes til moderasjon fra alle kanter. Som fagorganiserte utfordres vi på vår solidaritet, ovenfor de grupper i samfunnet, som har en usikker jobb eller kanskje ikke jobb i det hele tatt. Situasjonen gir ikke grunn til optimisme og forventningene er dempet ved inngangen til oppgjøret. Allikevel er det rom for tillegg også i år i staten. Befal må også i dette lønnsoppgjøret ha sin rettmessige del av lønnsutviklingen.

Årets mellomoppgjør vil i hovedsak dreie seg om to forhold. For det første skal det forhandles om rammen på oppgjøret, og spørsmål knyttet til hvordan rammen skal disponeres. De anslag som foreligger tyder på en ramme som ikke gir grunnlag for å ta i bruk alle tre elementer i hovedtariffavtalen, generelt tillegg, justeringsforhandlinger og lokalt oppgjør. BFOs prioritet vil være et generelt tillegg til alle da dette best vil ivareta behovet for reallønnsøkning.

For det andre skal årets mellomoppgjør finne en forhandlingsløsning på spørsmålet om statlige tjenstepensjoner.

Pensjon er: lønn, godtgjørelse som man har krav på etter å ha nådd en viss alder, sier ordboken. Pensjon er altså ingen almisje gitt deg til livsopphold. Dette er en ytelse du har krav på og som er en del av ditt statlige arbeidsforhold. Ergo er det her etablert et avtalerettslig forhold mellom deg og din arbeidsgiver, i vårt tilfelle Staten.

For BFO er det av spesiell interesse, at vi får sikret en statlig pensjonsordning som sikrer et inntektsgrunnlag for de som går av for aldersgrensen. Stortinget har gjennom pensjonsforliket fastslått en videreføring av bruttordningen og BFO vil i mellomoppgjøret kreve en pensjonsordning med 66% av sluttlønn med 30 års opptjeningsstid i statens pensjonskasse. Dersom ikke sluttlønnen er den høyeste, legges et snitt fra de siste 3-5 år til grunn. Altså en revitalisering av dagens ordning. Det som i tillegg er viktig for BFO er at årets forhandlinger stadfester befalets rett til full pensjonsytelse ved oppnådd

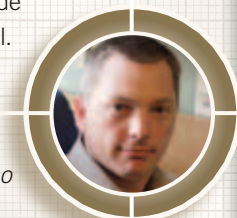
aldersgrense regulert gjennom "Lov om personell i Forsvaret". Like viktig som statens ønske om at man skal redusere kostnadene for de offentlige tjenstepensjonene, er argumentet om at det du får ut i pensjon skal stå i forhold til det en betaler inn. Mange befal betaler inn til pensjonsordning i mellom 37 og 40 år, når skal vi få noe igjen for det?

Mellomoppgjøret gir oss anledning til å adressere problemet med avdelingsbefalets illusoriske pensjonsrettigheter. Avdelingsbefalets pensjonsrettigheter, er i nåværende regime lite verdige. BFO vil be om at det nedsettes et utvalg i etterkant av årets oppgjør som skal gjennomgå avdelingsbefalets pensjonsrettigheter. Målet må være at samfunnet tilbyr denne gruppen relle pensjonsrettigheter i fremtiden. Utvalget bør i tillegg se på om det er andre grupper i Forsvaret som bør underlegges en seriøs vurdering mht endrede pensjonsrettigheter (Forsvarets spesialstyrker, utsatte fagmiljøer osv). Disse personellgruppene utsettes for særlig risiko, som etter BFOs mening krever særskilte ordninger, også når det gjelder pensjon.

Spørsmålet om Forsvarets særaldersgrenser blir som sådan ikke gjenstand for diskusjon i årets oppgjør, men noen vil nok prøve å løfte frem diskusjonene på et senere tidspunkt. BFO mener at dette er unødvendig da det er ingenting i befalets tjenstemønster og krav til sikkerhet og helsemessige krav som er endret. Belastningen ved å være befal i Forsvaret er faktisk blitt større og de krav som stilles til befalet har øket de siste årene. Samfunnet har behov for et befalskorps underlagt særaldersgrenser på dagens nivå!

BFO er av den klare oppfatning at våre medlemmer langt på vei er frikoblet fra konjunktorenes herjinger. Vi må huske forsvarspolitisk utvalgs omtale for et år tilbake: "Det tidsløse ansvaret for å verne våre interesser". Dette er vårt oppdrag i samfunnet. Tidløst og som sådan upåvirket av vekslende vær og vind. Som en bauta står Forsvarets styrker klar til fellesskapets beste. Dette må nødvendigvis sikres gjennom gode incentiver for å beholde høyt kompetent personell. Pensjonsordningen er ett av disse incentivene.

eivind.solberg@bfo.no

INTERN TELEFONLISTE FOR BFO

Funksjon	Navn	Område	Kontor	Intern	Mobil	e-post
Leder	Eivind R Solberg		23 10 02 30	230	934 08 550	eivind.solberg@bfo.no
Nestleder	Jens B Jahren		23 10 02 31	231	930 05 202	jens.jahren@bfo.no
Forhandlings-leder	Ragnar Dahl	Medbest	23 10 02 38	238	934 98 520	ragnar.dahl@bfo.no
Forhandlings-leder	Rune Rudberg	Medbest	23 10 02 36	236	934 20 377	rune.rudberg@bfo.no
Rådgiver	Tom Skyrud		23 10 02 39	239	473 87 648	tom.reidar.skyrud@bfo.no
Forhandlings-leder	Jimmy Bjerkansmo	Tariff	23 10 02 37	237	932 08 717	jimmy.bjerkansmo@bfo.no
Forhandlings-leder	Rolf J. Ledal	Tariff	23 10 02 32	232	934 62 716	rolf.ledal@bfo.no
Kompetanse-utvikler	Lars Omberg		23 10 02 40	240	920 91 238	lars.omberg@bfo.n
Sekretariats-leder	Arild Helgesen		23 10 02 47	247	934 99 445	arild.helgesen@bfo.no
Markeds og rekrutteringsansvarlig	Lars Kristian Danielsen		23 10 02 41	241	905 85 355	lkd@bfo.no
Medlemsregister, forsikringer og andre medlemsavtaler	Mona Eriksen		23 10 02 43	243	924 28 698	mona.eriksen@bfo.no
Resepsjonist/arkivansvarlig	Kyrre Felde		23 10 02 20	220	970 99 880	kyrre.felde@bfo.no
Organisasjonssekretær	Guttorm Jacobsen		23 10 02 34	234	926 94 221	guttorm.jacobsen@bfo.no
Økonomileder	Kari Ulrichsen		23 10 02 46	246	928 05 621	kari.ulrichsen@bfo.no
Redaktør Offisersbladet	Einar Holst Clausen		23 10 02 42	242	928 14 251	offisersbladet@bfo.no
Journalist/web ansvarlig	Under ansettelse		23 10 02 33	233		
	Sentralbord	23 10 02 20	220			
	Sentralbord mil	0510 5694				
	Telefaks siv	23 10 02 25				
	Telefaks mil	0510 5655				

OMRÅDETILLITSVALGTE

TELEFONER

Funksjon	Navn	MIL	SIV	MOB	FAKS	e-post
OTV Nord-Norge	Jostein Flasnes (tir/tors)	0580-7374	77 89 73 74	970 49 710	77 89 53 66	jostein.flasnes@bfo.no
OTV Nord-Norge	Jostein Flasnes	0580-7286	77 89 72 86	970 49 710	77 89 53 66	jostein.flasnes@bfo.no
OTV Nord-Norge	Terje Henriksen	0580-5365	77 89 53 65	970 48 101	77 89 53 66	terje.henriksen@bfo.no
OTV Midt-Norge	Morten Granhaug	0550-5232	73 99 52 32	928 11 172	73 99 52 33	morten.granhaug@bfo.no
OTV Midt-Norge	Gunnar Lie Eide	0565-7394	75 53 73 94	924 30 909	75 53 73 95	gunnar.lie.eide@bfo.no
OTV Vest	Jacob Are Opdal	0535-7669	51 34 76 69	924 23 022	51 34 76 79	jacob.are.opdal@bfo.no
OTV Vest	John. L Strømseng	0540-3486	55 50 34 86	926 245 50	55 50 34 87	john.stromseng@bfo.no
OTV Utland	Per Iver Nordset	245	23 10 02 45	924 17 463		per.iver.nordset@bfo.no
OTV Indre Østland	Per Iver Nordset	0505-5943	63 92 59 43	924 17 463		per.iver.nordset@bfo.no
OTV Indre Østland	Jo Arne Bråten	0502-2006	62 40 20 06	47 45 19 80		jo.arne.braten@bfo.no
OTV Viken	Pål A D Sævik	0510-9433	23 09 94 33	928 17 119	23 09 98 00	paal.savik@bfo.no
OTV Viken	Heidi Kaas	0510-9779	23 09 97 79	924 26 401	23 09 98 00	heidi.kaas@bfo.no

Avdelingsbefals seminar i BFO-regi

Seminalet ble holdt i kinosalen på KNMHH Madla av BFO's forhandlingsleder Ragnar Dahl.

Han innledet med å orientere om seg selv, sin bakgrunn og rolle i BFO. Han sa litt om BFO og satsninger opp mot avdelingsbefal, med referanse til BFO'S Prinsipp og Handlingsprogram.

Han dro innledningsvis et perspektiv på noen utfordringer forsvaret har sett fra hans synspunkt. Eksempelvis så har vi i dag en operativ fregatt, dog mangler den helikopter og rakettssystemene. Denne sendes til Somalia, samtidig som politikeren sier de skal styrke nordområdene. Dette blir ett paradoks.

Så over til befalsordningen. Her ble det

gitt en flott historisk orientering over starten med BO -66, via RBO-85, så BO 95 før vi endte opp med Lov om personell i forsvaret 2004. Ragnar forklarte hva de forskjellige Befalsordningen bestod av og hvorfor forsvaret hadde ønsket endringer.

Videre så konsentrerte han seg om avdelingsbefalsordningen, hensikten med den, hovedprinsippene med den, arbeidsavtale, tilsetting, utdanning, bonus, yrkestilsetting.

Ragnar tok også med det som ligger av fordeler som også avdelingsbefal har, så som FP, boliglån, og at rettighetene og pliktene var de samme for avdelingsbefal som for yrkesbefal.

Avslutningsvis gikk Ragnar igjennom og

ga status på omstillingen, herunder FOHK-FOH, Rekruttskoleflyttingen, FLO, HV 07-08, og JWC og vertslandstøtten. Det ble også tid til statusinfo om ATF prosessen, ny FPH, OTV avtalen, HA/TA med mer.

 jacob.are@bfo.no

Å spare seg til fant!

Nå forsvinner "help-desken", eller IKT – Servicedesk som det offisielt heter. Dette betyr at alle dataproblemer som ansatte i Forsvaret får, heretter må meldes inn via intranett.

BFO undres over denne prioriteringen! Hvordan kan det være kostnadseffektivt å redusere

tjenestenivået ved en enhet som har betjent om lag 12.000 henvendelser pr måned, hvorav 10.000 har vært direkte pr telefon. Ca 80 % av sakene har vært løst i direkte kontakt mellom helpdesk og bruker. "Kutt i finansieringen av fellestjenestene vil kunne redusere servicenivået for kunder av IKT-tjenester fra FLO," uttaler sjef for FST/FS, Steinar Amundsen.

Dette må være månedens underdrivelse! Man bør ikke være stort over middels intelligent for å finne ut at dette vedtaket vil bety en direkte innsparing for FLO/IKT, men samtidig vil kostnadene øke for andre avdelinger i Forsvaret når dataproblemer, og venting på mailbasert brukerstøtte, medfører at tjenesten ikke kan gjennomføres.

Hvem har gjort den helhetlige vurderingen i Forsvaret? BFO oppfordrer vedkommende om å vurdere på nytt!

 jimmy.bjerkansmo@bfo.no

YS samarbeid - kurs i forhandlingsteknikk

Gjennom opplæringssamarbeidet i YS kan BFO tilby to plasser på kurs i Forhandlingsteknikk for lokaltillitsvalgte. Kurset gjennomføres av Skatteetatens landsforbund (SKL) i tiden 14.-17. september 2009.

Sted: Praha.

For mer info og fremsendelse av søknad; lars.omberg@bfo.no

Søknadsskjema finner du på www.bfo.no (BFO-skolen)

 Lars Omberg
Kompetanseutvikler BFO

Årsmøte BFO Sessvollmoen

Torsdag 13. november 2008 gjennomført lokalforeningen BFO Sessvollmoen/FKL årsmøte. Det ble også valgt nytt styre i tillegg til konkurranse med fine premier. BFO Sessvollmoen gratulerer vinnerne. Hverdagen til Sessvollmoen er preget av stor kursaktivitet, med utdanning rettet både mot soldater og befal.

I tillegg vedtok også BFO RTV å slå seg sammen med BFO Sessvollmoen, noe som gjør at BFO's lokalforening på Sessvollmoen er viktigere enn noensinne. Nytt lokalstyre BFO Sessvollmoen:

NAVN	AVDELING	VERV
Leonardo Rivas	FLS	Lokalforeningsleder
Kristoffer Modell	FHSK	Nestleder
Ketil Lassemo	FLS	Styremedlem
Jarle Birkeli	FLS	Styremedlem
Pål Robin Gule	FSAN	Styremedlem
Ole Martin Johansen	FLS	AMU
Stian Jensvoll	FMPA	Boligråd

Vinnere av BFO's årsmøte konkurranse. Fra venstre: Leonardo Rivas (FLS), Ketil Lassemo (FLS) og Kristoffer Modell (FHSK).

OMSTILLINGSBREV NR 2/2009

Vi er ferdig med fase 1 av den første store omstillingen i 2009, det ble hektisk og vi håper at partene tar med seg erfaringene inn i de neste omstillingene, som står i kø. Det holder å nevne fase 2, FRIFLO 1 og 2, interneffektiviseringer osv. I tillegg skal forvaltningsreglementer (FPH), ny tilpasningsavtale for Forsvaret, nye direktiver, FSJens rusmiddeldirektiv behandles sentralt og iverksettes. En av hovedoppgavene nå er forberedelsene til årets hovedtarifforhandlinger, som egentlig er et mellomoppgjør. Hovedtema blir pensjon og dine framtidige rettigheter.

Anbefalt framtidig boligforvaltning fra 2010

Noen av medlemmene i arbeidsgruppen. Kommandørkaptein Lasse Reiersen (Sj FBOT) har vært leder av arbeidsgruppen.

Arbeidsgruppen som har utredet hvordan familieboliger og kvarter skal forvaltes i framtiden er ferdig og avleverte sin rapport til Forsvarsstaben. Arbeidsgruppen anbefaler at boliger og kvarter forvaltes av Forsvarsbygg fra 1. januar 2010. Utarbeide og utvikle bestemmelser og retningslinjer for boligvirksomheten som en integrert del av personellpolitikken, herunder fastsetter behov for bolig og kvarter. Det er Forsvarssjefen som fastsetter boligpolitikken og de ansatte som ivaretar fordeling av boliger som i dag.

Anbefalt prosedyre for tildeling av bolig

Forsvarets bolig tjeneste (FBOT) mottar alle boligsøknader. Søknader som er innenfor hovedregelen for målgruppe, registreres fortløpende. Søknader som må vurderes spesielt, saksforberedes av FBOT og avgjøres i samråd med sentrale arbeidstakerorganisasjoner. Forsvarsbygg (FB) ivaretar sekretærfunksjonen administrative forhold overfor lokalt boligråd (LBOR). FBOT er LBORs faglige overordnede. LBORs møtefrekvens bestemmes av leder LBOR. FB legger fram oversikt over ledige boliger, og LBOR fordeler boligene mellom søkerne.

Anbefalt prosedyre for tildeling av kvarter

Også kvarter skal forvaltes av Forsvarsbygg (FB) i anbefalt modell. Søknad og tildeling av kvarter skjer gjennom søknad til Forsvarsbygg (kvarterforvalteren) etter

at lokalt p-kontor har avgjort om man er i målgruppen. FB anviser kvarter og iverksetter trekk i lønn. Samme prosedyre ved kortvarig behov for kvarter. Kvarter ifm kurs, øvelser osv skjer etter samme mal som i dag, men da er avtaleforholdet mellom avdelingen og FB. Kvartersøkere som får avslag på sin søknad, kan anke avgjørelsen til FBOT, som avgjør saken i samråd med de sentrale arbeidstakerorganisasjonene.

Gjennomgang av Forsvarets personellhåndbok, del E

FPH del E skal gi konkrete og utfyllende retningslinjer til FPH del B, C og D og gjelder forvaltning av personell til internasjonale fredsoperasjoner. BFO legger til grunn at Del E skal gi arbeidsgiver et bedre utgangspunkt for å forvalte personellet i lys av den praksis som er definert som beste praksis. Del E skal også ivareta den enkeltes behov for informasjon dersom episoder oppstår. Partene er enige om en grundig gjennomgang, hvor man i større grad beskriver konsekvenser og handlemåter fremfor opplisting av regelverk beskrevet i andre dokumenter. Intensjonen er at revidert Del E skal være ferdig og klar til bruk pr 1. august.

Møte i Forsvarets hovedarbeidsmiljøutvalg 12. mars

Forsvarets Hovedverneombud Geir Arne Nordstrand mener 2 ½ time er alt for dårlig tid ifm agendaen i FHAMU.

Er møtene i Forsvarets hovedarbeidsmiljøutvalg (FHAMU) noe

vi gjennomfører fordi vi må eller fordi vi ønsker å utvikle Forsvaret som en trygg og sikker arbeidsplass? Jeg er litt usikker, sakene hopper seg opp og tid avsatt er ikke avpasset etter behovet.

På kommende agenda står valg av leder, oppfølging av pålegg gitt av arbeidstilsynet og utsatt sak vedrørende Rapport om mobbing og trakassering. Oppfølgingen av pålegg gitt av arbeidstilsynet omhandler 10 saker, hvorav 1 sak innebærer tilbakemelding fra kapitteleierne. Her blir det både pauser, debatt og seriøs behandling – eller er 2 ½ time for kort tid? For å anskueliggjøre noe av problemet, gjengis de sakene som er utsatt og skal behandles på senere møter:

- Ulykker i Forsvaret, status innmeldt fra avdelingene.
- Forsvarets HMS rapportering og styringssystem, oppfølging og info.
- Status HMS kompetanse/ utdanning ref HMS utdanningsdirektiv/program for forsvarets skoler.
- Prosjekt sertifisering og sertifiseringshuset, informasjon om prosjektet og fokus på HMS.
- HMS handlingsplan 2010 med budsjett og møteplan FHAMU 2010.
- Oppfølging av AT pålegg (behandles i mars og juni).
- Direktiv for ivaretagelse av personell med varig redusert arbeidsevne.
- FSJ direktiv (revidert) for selvmordsforebyggende arbeid og status "grønn" linje.
- FSJ rusmiddeldirektiv (revidert), behandling av dette og info i fm det forebyggende arbeidet som gjøres i Forsvaret.
- Arbeidsmiljøkonsekvenser i fm innføring av ny teknologi (nye dataprogrammer/ systemer).
- Arbeidsmiljøkonsekvenser i fm redusert service gjennom HELPDESK

Denne gangen skal vi avgi en statusrapport til arbeidstilsynet om forholdet mellom ressurser og oppgaver. Utgangspunktet var virksomhetsplanen for 2008, men som kjent fikk Forsvaret utsettelse

med fristen, da resultatet etter medarbeiderundersøkelsen ikke var klar. Den endelige fristen er pr 1. juli 2009.

BFO deltar i utredningsarbeidet

Forsvarsstaben, Forsvarets hovedverneombud og BFO deltok på de siste møtene med kapitteleierne for å avdekke status mellom ressurser og oppgaver. Vi har vel en oppfatning av at de fleste ønsker å gi inntrykk av at her har man kontroll, det er balanse. BFO vil hevde at omstillingen kommer som en betydelig ekstrabelasting på personellet og når vi har en vedvarende omstillingssituasjon, uten at effekten av omstillingen tas ut før vi omstilles på nytt, er selve omstillingen den største belastningen. Det er en stor overdrivelse å si at Forsvarssjefen har fjernet oppgaver de siste årene, i den hensikt å skape balanse – sannheten er at det er omstillingene som skulle sikre denne balansen, jfr. FS 07. Nå sier politisk nivå at balansen ikke er gjenopprettet før mot slutten av langtidsperioden, altså i 2012. Er det slik at det politiske nivå, vet at vi sliter – da blir det meningsløst å bruke mye tid og ressurser på å avdekke noe som er kjent på forhånd. Problemet er at politikerne har rett, spørsmålet er hva arbeidstilsynet gjør med det.

FLO styres på usikkerhet og politiske pålegg

For å gi dere et eksempel. FLO skal være i balanse, egentlig fra 1. januar 2009, men la oss utsette fristen til 1.7 og utfordre FLO på å svare på følgende:

Ifm drøfting av virksomhetsplanen for 2009, gjorde FLO et nummer av at samtlige leveranseavtaler var ferdig. En betydelig forbedring fra året før, problemet er at alle de andre kapitteleierne (kundene) er sterkt bekymret for FLOs leveranseevne, hva sier FLO om dette?

FLO er dimensjonert for ca 100 prosjekter, i dag har de over 300 og det har vært situasjonen de siste 3-4 årene. Man kan jo stille seg spørsmål om hva det går på bekostning av. Er inngåelse av leiekontrakt av Kystvaktens Chieftain en konsekvens av manglende kapasitet og kompetanse? Er FLO dimensjonert for 300 prosjekter, hva er fakta?

FLO skal interneffektivisere for nær 160 mill kr i 2009. Hvordan skal dette skje?

FLO skal gjennom en betydelig omstilling som konsekvens av endringer i Forsvarets struktur, særlig flyttingen av FOHK.

FLO er pålagt et ekstra rammetrekk, som flere av de andre kapitteleierne. Etter BFOs skjønn er pålegget betydelig. Kan FLO ved

inngang til virksomhetsåret 2009, beskrive konsekvensene av rammenedtrekket? Dersom ikke, synes FLO påstanden om at vi er i ubalanse å være relevant. FLO skal redusere, men vet ikke hvor.

Hvorvidt en fregatt til Somalia vil medføre ekstrabelasting for FLO på kort eller lang sikt vites ikke. Oppdraget lå ikke inne i virksomhetsplanen for 2009.

Et feltskyehus til Afrika, har helt sikker medført noe ekstrabelasting for FLO og FSAN, dette lå heller ikke inne i virksomhetsplanen for 2009.

Innføringen av FIF 2.0 og 3.0 gir betydelige utfordringer. Det er rart hvordan prosjekter av denne størrelse kan bli et problem, prosjektet skulle jo forenkle, gi økonomiske gevinster og bedre kontroll.

FRIFLO. Politisk beslutning mangler, men FLO har startet forberedelsene. Nå er vi på full fart tilbake til der vi var i 2001..

Reduksjon av HELPDESK er en betydelig belastning for mange tusen ansatte. HELPDESK har over 12 000 henvendelser pr mnd. Nå venter vi isteden – vi sparer i FLO, men hva er tapet for resten av Forsvaret?

Om det er slik at FLO konkluderer med at de er i balanse, er noe grunnleggende galt. Skal arbeidstilsynet ha noen grad av mening, må de iverksette noen tiltak som sikrer at Forsvaret kan gjennomføre virksomheten innenfor en forsvarlig ramme, dvs. vi må etablere balansen mellom oppgaver og ressurser.

Erfaringsdiskusjon om medbestemmelse

Kommandør Jan Haga, Personellsjef Tom Simonsen og underdirektør Jan Helge Pettersen var enig i at dette ikke var godt nok.

Forsvarets sjef er ikke stand til å ivareta den medbestemmelse som er nedfelt i Hovedavtalen. BFO hadde med hjemmel i hovedavtalen bedt om at Forsvarssjefen skulle innkalle partene for å gjennomføre den avtalebaserte erfaringsdiskusjonen. Som grunnlag skulle også tilbakemeldinger fra Forsvarets 72 driftsenheter (DIF)

benyttes. Nå hadde 9 DIFer fremsendt referat fra avholdte møter, 4 av avdelingene hadde fremsendt referatene fra året før.

Personellsjefen i Forsvaret Tom Simonsen, sier på Forsvarets intranett sider, at dette er et brudd på Hovedavtalen og pålegger sjefene «ompuss». Tøft gjort, men også tjenestemanns-organisasjonene må ta sin del av ansvaret for at dette ikke er gjort. Ny frist er satt til 1. april.

BFO hadde fremsendt, som eneste organisasjon, saker som ønskes tatt opp til diskusjon. Dette var forhold som:

- Erfaringer med den prosessen som startet etter St. prp. Nr 48 sommeren 2008
- Manglende kommunikasjon mellom partene vedrørende endringer i gradssystemet
- Tidspresset i omstillingen, herunder manglende risikoanalyser
- Kritikkk for at delegasjonsdirektivet ikke er utgitt. Dette skulle iht FSJ GFD være utgitt pr 1. oktober 2008 og skulle danne grunnlaget for de nye FDUS-sjefenes ansvar og myndighet.
- Usikkerhet på arbeidsgivers intensjon ved stadig å skyve OTV-avtalen frem i tid
- Diskusjon om hvorfor BFO valgte minimumsmedbestemmelsen i Arbeidsmiljøloven fremfor en utvidet medbestemmelse iht HATA. Svaret er enkelt AML gir oss mulighet til å bruke arbeidstilsynet. Straffereaksjonene iht HA er urealiserbare og arbeidsgiver vet det.
- Forsvarssjefens tilstedeværelse, eller mangel på denne
- BFO vil hevde at arbeidsgiver på sentralt nivå, ønsker å følge HATA og AML, men de har ikke påvirkning nok i egen organisasjon til å sørge for at dette skjer. Her bør Forsvarssjefen stilles til ansvar, det er han som ikke har tilstrekkelig autoritet innen egen organisasjon, eller er denne så stor at autoriteten i seg selv hindrer utøvelse av medbestemmelse. Begge situasjoner er uholdbar.

Forsvarssjefen letter på sløret – ett tillitsbrudd av dimensjoner

Allerede dagen etter erfaringsdiskusjonen, slipper Forsvarssjefen (FSJ) bomben. Vi hadde forventet at han ville redusere antall OTV/OMTVer, men når fakta blir presentert, kan man spørre seg hva slags kommunikasjon man har på sentralt nivå. Er dette svaret på FSJens manglende vilje til å si noe om delegasjonsdirektivet og konsekvenser av dette? Jeg vil påstå at dette er et tillitsbrudd fra

arbeidsgiversiden. Konsekvensene av dette er at organisasjonene vil samle seg og det vil bli en særdeles anstrengt situasjon mellom partene.

FSJen ønsker å terminere ordningen med område- og omstillingstillitsvalgte. Pr i dag har organisasjonene fått 29 årsverk, som er fordelt mellom organisasjonen etter størrelse. FSJen skal lede Forsvaret i krig og fred, men det blir en utfordring når fredssituasjonen oppleves som en krigssituasjon. OK, vi har lov- og avtaleverk å forholde oss til. Fram til nå har vi hatt ressurser til å finne hensiktsmessige løsninger gjennom dialog og tilgjengelighet, i framtiden må vi kanskje velge andre samarbeidsmåter. Etter mitt skjønn settes Arbeidsmiljøloven opp mot Hovedavtalen, med de muligheter og bergensninger det gir.

Ny tilpasningsavtale for Forsvaret

Ny tilpasningsavtale skal være ferdig innen 17. mai. I denne sammenheng utfordrer BFO-sekretariatet det enkelte medlem, lokalforeninger og sjefer på alle nivå til å fremme forslag til hvordan vi skal få til en avtale som kan fungere med de begrensninger som ligger i Forsvarets nye struktur og de reduserte ressursene organisasjonene vil ha i framtiden. Vi går fra 72 til 21 Driftsenheter i Forsvaret (DIF), med sentrale arbeidstakerorganisasjoner med reduserte ressurser. Nedenfor antydes utfordringer vi må finne løsninger på:

- Hvilke endringer skal vi kreve ifh til dagens tilpasningsavtale og vedlegg til HATA?
- Hvor langt ned i den enkelte DIF skal man utøve medbestemmelse ifh til i dag?
- Hvordan vil en forenklet DIF-struktur påvirke tidsforbruket mht å ivareta medbestemmelsen ned til den som blir berørt?
- Hva er forskjellen på operativ ledelse og fredsmessig drift, herunder styrkeproduksjon?
- Betydningen av flere virksomheter må redefineres og kanskje gi andre løsninger
- Den integrerte ledelsen med FD, skaper uklare ansvarsforhold. Forsvarssjefen er satt på sidelinjen. Hvordan skal vi avtalemessig forholde oss til dette?
- Hvordan sikre at tillitsvalgte i ny struktur sikres tilstrekkelig kompetanse til å utøve sitt tillitsverv, herunder hvordan sikre at man faktisk blir gitt mulighet til å virke som tillitsvalgt?
- Hva bør vi kreve skal behandles iht AML og i arbeidsmiljøutvalgene. Vil ny situasjon medføre at vi bør vektlegge denne behandlingensformen sterkere i framtiden. Husk AML gir oss virkemidler vi ikke har i HA.

- Hvordan skal vi organisere tjenestemannsorganisasjonenes tillitsmannsapparat for å møte arbeids-giver med kompetente tillitsvalgte. BFO vil enn så lenge hevde at FDUSene er sentralt nivå mht forhandlingsfullmakten. Det er lederne av tjenestemannsorganisasjonene som sitter med denne i dag. Kort sagt hvem skal være avtaleparter i ny struktur?
- Det må inngås nye informasjons- og samarbeidsavtaler i hele Forsvaret. Her er det viktig å avklare hva det skal informeres om, på hvilket nivå. Hvor lang tid skal vi kreve at det tar før informasjon som vedrører alle skal nå den enkelte?
- Det må inngås nye arbeidstidsavtaler ved samtlige avdelinger. Vi kan selvfølgelig flekse og den som taper på det er den ansatte. FSJen har valgt en ny organisasjon og da må vi innrette oss etter det.
- Hvordan skal budsjett og virksomhetsplanleggingen i den enkelte FDUS ivaretas
- Hvordan skal personellbudsjettet i den enkelte FDUS behandles
- I hvilken grad skal de tillitsvalgte delta mht å fastsette behovet for familieboliger og kvarter i de enkelte boområder?
- Skal HTVer på FDUS-nivå kunne endre budsjettet til underlagte avdelinger uten en organisatorisk behandling?
- Hvordan skal man sikre at minimumsreglene i arbeidsmiljøloven skal etterleves i den nye organisasjonen osv?
- Hvordan skal behandlingen skje innen de enkelte FDUSer mht organisatoriske endringer?
- Skal vi kreve at den enkelte FDUS-sjef etablerer egne personellreglementer basert på et delegasjonsdirektiv?
- Skal vi kreve at velferdstiltak og fordeling av velferdsmidler skjer i FDUSen eller fordeles ned til den enkelte avdeling/kontor osv.
- Hvilke tidsfrister for saksbehandling må fastsettes? En uke som i dag er urealistisk, hvordan skal vi sikre en forsvarlig saksbehandling også for de tillitsvalgte?
- Hvordan skal vi behandle uenighet om arbeidsplaner i ny struktur?
- Skal vi kreve at hver FDUS-sjef utarbeider en egen personalpolitikk jfr kap 6 og hvordan skal i så fall denne håndheves?
- Forholdet til arbeidsmiljøloven må gjennomgås i detalj. Det kan være at vi i framtiden kan oppleve mer medbestemmelse gjennom aktiv bruk av AML, ved siden av de reglene som ligger i Hovedavtalen. Hva bør vi kreve og hvorfor?

Ovenstående er diskusjonspunkter, som vi ber om innspill til. Det kan være mange andre forhold vi bør vurdere og her har du en unik mulighet til å påvirke de standpunkter BFO skal ta i de kommende møter med arbeidsgiver. Ta utgangspunkt i at vi har et tillitsmannsapparat som skal løse sine oppgaver ved siden av full stilling. Det sentrale nivået vil være sekretariatet. Alle forslag sendes ragnar.dahl@bfo.no og skal merkes INNSPILL - NY TA.

Styringsgruppemøte Forsvarets operative hovedkvarter (FOH)

Prosjektleder Oberst Bror Myrvang gir inntrykk av at prosjektgruppen er i rute ifh til planen.

Vi kan si mye om omstillingen ved FOHK og LDKN. I hovedsak så er alle i Bodø fornøyd og mange i Stavanger misfornøyd. De briefer og orienteringer som ble gitt styringsgruppen var informative, ga inntrykk av kontroll og framdrift i prosessene. Styringsgruppen består av sjef FOHK Generaløyntnant Harald Sunde (leder), leder LDKN admiral Trond Grytting, stabssjefene ved begge avdelinger, general Hanestad, prosjektleder Bror Myrvang, begge hovedverneombudene (nord-sør) og de sentrale tjenestemannsorganisasjonene. Styringsgruppen skal fatte beslutninger som bringer prosjektet mot målet, herunder ta beslutning på forhold som må avdømmes ifh ressursbruk og prinsipielle avklaringer.

Kort status fra Generaløyntnant Harald Sunde, som la vekt på følgende:

- Mener at produktet er bra fordi alle er med og har innsyn. Han fokuserte på medbestemmelse og gjensidig informasjon. Han skiller på beslutningsgrunnlag og beslutning.
- Han ga en kort oppsummering av de sentrale forhandlingene som ble gjennomført 18. desember 2008. Han nevnte at FOH har fått 5 nye prosjektsstillinger, utover de som kom i forhandlingene for å avhjelpe merbelastning, som nedleggelsesorganisasjon ved FOHK. Disse har vi frem til 2013, det blir Brigader

Gunnar Gustavsen som får i oppdrag å nedlegge FOHK, han vil etter hvert være den øverste norske representanten ved Joint Warefare Center (JWC) i Stavanger og blir ansvarlig for vertslandsstøtten..

- Innplassering av personer på det nærmeste ferdig og har skjedd i samsvar med FPH, dette inkluderer også gruppe 1 stillingene. Mye avhenger av resultatet etter disponerings-runden som skal være ferdig 1. mai. Da må man sette seg ned å vurdere om man har tilstrekkelig kompetanse på Reitan.
- Midlertidig EBA-løsning er godkjent av FD fredag 27/2. Generalen har fokus på bolig- og kvartersituasjon og er opptatt av at personellet skal tilbys bolig/kvarter etter behov. Han var også opptatt av å legge forholdene til rette for pendlerne.
- 16. mars begynner vinterøvelsen og 30. mars begynner transformasjonsperioden fra to til ett hovedkvarter. Fra 2. juni skal FOHK overta mange av oppgavene til LDKN, som skal forberede mottak av personell til det nye hovedkvarteret.
- Tidlig i juni skal man teste systemene ved Reitan, for å se om man er i rute teknisk sett.
- Fra 1. august starter en kompetanseheving av personellet ved nye FOH, som vil pågå over en 10 måneders periode. Det er opplæring i SAP, FIF og alle andre administrative datasystemer som er i fokus.

Prosjektleder Oberst Bror Myrvang og hans medarbeidere ga deretter en statusbrief på følgende tema:

- Prosjektleders statusrapport, inklusive milepælsplan
- Delutredning organisasjonsutredning inklusive personelløpet
- Delutredning operasjonssenterløsning
- Delutredning midlertidig og permanent løsning
- Delutredning sikkerhet
- Mottak (Saltan) av personell
- Etablering på Reitan pr 1. august 2009
- Delutredning Alliert treningssenter

Vi vil hevde at den informasjonen vi fikk på styringsgruppemøte innga tillit. Her har mange mennesker bidratt med kompetanse og vilje til å komme fram til løsninger, som kan fungere i det nye hovedkvarteret. Det fremkom få kritiske bemerkninger på styringsgruppemøte.

Sent dagen før styringsgruppemøte, trakk den felles militære representanten fra FOHK (Stavanger) seg fra sitt tillitsverv i prosjektgruppen. Dette var ukjent for partene som deltok på styringsgruppemøte.

Dette resulterte igjen at BFO hadde et møte med BFOs lokalforening på FOHK fredag 6. mars. Her fremkom det stor avstand mellom det som informeres om og den faktisk opplevde situasjon. Det nytter ikke å hevde at medbestemmelse er ivarettatt når de ansatte ikke har tid til å løse jobbsituasjon og på samme tid kan ivareta medbestemmelsen. Hvem eller hva som er årsaken til denne situasjonen får vi ta senere, nå må vi ta tak i den situasjonen vi kan gjøre noe med.

PENSJON – lønn eller noe som kommer automatisk?

Det er YS Stat som hovedsammenslutning som forhandler i hovedtariffoppgjøret. Leder BFO Eivind R Solberg og forhandlingsleder Jimmy L Bjerkansmo er med i YS Stats forhandlingsdelegasjon.

Pensjon er en betydelig del av hovedtariffoppgjøret og har vært det siden folketrygden ble innført i 1967. I disse dager er tema på ny aktualisert og grunnen er avtalefestet pensjon (AFP) og offentlig tjenestepensjon. Hvorfor ønsker regjeringen å endre dagens ordning til noe som er dårligere?

Pensjonsreformen er grunnlaget

Pensjonsreformen ble tuftet på et galt økonomisk grunnlag. Det er en katastrofe at regjeringen ikke evner å korrigere kurs når grunnlaget endres så betydelig som er tilfelle ved forslagene om endringer i dagens folketrygd. Grunnlaget var en oljepris på i snitt 25 dollar fatet og i overkant av 3000 mrd kr i pensjonsfondet i 2010. Fakta i dag er en gjennomsnittspris på godt over 50 dollar fatet og et pensjonsfond på over 40 000 mrd kr i 2050, samme kronekurs lagt til grunn. Hva er begrunnelsen for at regjeringen ønsker å lage en pensjonsordning som gir framtidige pensjonister en dårligere ordning enn den vi har i dag?

Hva er folketrygden og gjelder denne oss som befall?

Alle skattebetalerne betaler 7.8 % i en statlig skatt. 3.8 % er trygdeforsikringen (uføre/syke-pensjon osv), mens resten er pensjonsinnbetaling til folketrygden. Med andre ord vi betaler 4 % i pensjonsinnskudd til folketrygden av all inntekt vi har

(grunnlønn, overtid, vakttillegg og øvelse mv). Normal pensjoneringsalder i Norge er 70 år, men pga 85-års-regelen, (summen av alder og opptjeningstid), kan man gå av for alderspensjon ved fylte 67 år. I prinsippet var også folketrygden innrettet slik at du skulle ha 66 % av de 20 beste årene i pensjon, men verdien av det er i dag ca 50 %. Opptjeningstiden i folketrygden er 40 år.

Pensjon fra Statens Pensjonskasse

Alle offentlig ansatte har en pensjonsavtale gjennom sitt ansettelsesforhold. Dette betegnes ofte som statspensjon, eller pensjon fra pensjonskassen. Vi betaler 2 % av pensjonsgivende inntekt (A-lønnstabell og faste pensjonsgivende tillegg) og arbeidsgiver betaler sine 2 %. Vi får utbetalt 66 % av siste månedslønn og opptjeningstiden er 30 år, dersom vi går av ved aldersgrensen (for befall tidligst ved fylte 57 år). Slutter du tidligere, øker opptjeningstiden til 40 år og du får pensjonen utbetalt tidligst fra fylte 65 år.

Hva er offentlig tjenestepensjon?

Begrepet er en samlebetegnelse på de tjenestepensjonsordningene vi har i kommune, fylke og statlig sektor. For oss er pensjonsordningen vi har gjennom Statens Pensjonskasse det, det dreier seg om. Stortinget har bestemt at vi skal videreføre bruttoordningen, som vil si at vi skal ha 66 % av sluttlønnen, med 30 års opptjeningstid. Problemet er at man kan avtale mange ordninger som reduserer pensjonsutbetalingen som er avtalt i dag – det er bl.a. det årets mellomoppgjør vil dreie seg om. Avtalefestet pensjon er en del av dette oppgjøret.

Avtalefestet pensjon (AFP) gjelder ikke befall

Avtalefestet pensjon gjelder en fleksibel uttak av alderspensjon for de som er 62 år og eldre. Følgelig gjelder ikke disse ordningene befall i det vår aldersgrense er lavere, bestemt gjennom lov.

Befall har fastsatt sin aldersgrense gjennom lov

Befall har en særaldersgrense bestemt gjennom lov, senest sommeren 2004. Denne innebærer at vi faller utenfor mange av de diskusjoner som gjelder årets mellomoppgjør. BFO har gjennom tilsvar til YS og departementet, dokumentert grunnlaget for at vår særaldersgrense bør videreføres. Både Forsvarssjef og Forsvarsdepartement har sammenlignbare standpunkter. Det er lite sannsynlig at særaldersgrensene blir et tema i årets oppgjør og BFO mener bestemt at dette ikke bør være et tema de påfølgende årene heller.

Hva er pensjoneringsalderen for befal?

Lov om personell i Forsvaret fra 2004, sier at aldersgrensen for befal er 60 år, da må du slutte. I tillegg kommer 85-års regelen, som gjelder alle i offentlig sektor, som sier at dersom alder og antall år ansatt, utgjør 85 år kan du gå av 3 år før tiden, dvs. for befal – ved fylte 57 år. Du vil få 66 % pensjon ifh til det antall år du har vært ansatt, maks opptjeningstid er 30 år. Slutter du i Forsvaret før oppnådd aldersgrense, øker opptjeningstiden fra 30 til 40 år og pensjonen og kan først utbetales ved fylte 65 år (opsatt pensjon).

Hva betyr egentlig 30 års opptjening?

For å få full pensjon ved avgang ved oppnådd aldersgrense må du ha 30 års opptjeningstid. Dersom du har kortere tid vil du få redusert pensjonen din forholdsmessig. Eks 28 års ansettelse som befal og du går av ved fylte 60 år, da får du 66 % av siste brutto månedslønn (A-lønn pluss faste pensjonsgivende tillegg) ganger 28/30 deler. Du kan også gå på 57 år, dersom alder og opptjeningstid utgjør 85 år.

Hva om du har lengre opptjening enn 30 års opptjening?

Om du har vært ansatt i 35 år vil du få 66 % av siste brutto månedslønn ganger 30/30 deler. Når vi vet at Statens Pensjonskasse siste år gikk med 1 mrd kr i overskudd, kan man lure på hvorfor Staten ønsker å redusere ordningene. BFO vil ta til orde for at Hovedsammen-slutningene bør drøfte om de som har lengre opptjeningstid, bør få noe igjen for dette. Det virker jo ikke rimelig at noen som betaler inn i nær 40 år, skal sitte igjen med det samme som en som har betalt i 30 år – eller?

Opsatt pensjon – hva er det?

Forutsetningen for å få 66 % av siste månedslønn etter 30 års opptjening er at du går av for aldersgrensen som ansatt i offentlig sektor. Dersom du slutter før aldersgrensen, øker opptjeningstiden til 40 år og du kan først få utbetalt pensjonen din ved fylte 65 år. Vi har en dårligere lønnsutvikling enn i privat sektor, men vi har bedre pensjonsordninger. Nettopp dette er et av de forhandlingskortene hovedsammenslutningene har.

Har du vært ansatt i 36 år som befal og slutter når du er 56 år, taper du betydelig i pensjon. Du kunne ha ventet i 1 år og fått full pensjon og kunne tatt en full jobb ved siden av uten avkorting i pensjonen.

Slutter du før du kan gå av for aldersgrensen (57 år), får du 66 % av den månedslønnen du hadde når du sluttet

ganger 29/40 deler når du er 65 år. Hadde du stått i jobb til du fylte 67 år, ville du fått 66 % av siste månedslønn ganger 30/30 deler ved 57 år.

Eksempel 1: Du slutter som 56 åring. Hadde du fått en pensjon på 25 000 kr måneden ved å vente til du ble 57 år, taper du 25 tusen pr måned, ganger 12 måneder ganger 8 år, i tillegg taper du differansen i pensjonsutbetalingen fra 65 til 67 år og garantordningen ved samordningen med folketrygden er i prinsippet radert ut. I tall kan du si 300 000 kr pr år i 8 år, + ca 75 000.- i 2 år, + ca 5 000 kr i garantipensjon pr måned ved samordning med folketrygden frem til eks 75 år blir i overkant av 3 mill kr. I tillegg må du jobbe til du er 67 år for å få pensjon.

Eksempel 2: Du slutter som 50 åring da taper du ca 2 millioner til, dvs. ca 5 mill kr og du må jobbe 10 år ekstra (fra 57 til 67) for å få pensjon, selv om du får en liten pensjon ved fylte 65 år.

Avdelingsbefal får oppsatt pensjon

For det første vil vi påstå at Stortinget ikke forsto hva de vedtok sommeren 2004. Avdelingsbefalsordningen er ingen nyskaping i Forsvaret, den er en uthuling av tjenestemannslovens regler om 4 år midlertidig ansettelse. Kort sag etter 4 år skulle man ha rett til fast ansettelse, forsvaret fikk en grense på 6 år, deretter avtalte vi forskjellige ordninger med 2 års bonus i det du passerte 6 år, så ble 10 og så 15 år. Ingen snakket om pensjonsrettighetene.

De som i dag er avdelingsbefal skal tenke seg nøye gjennom ifh til hva som gagnar dem selv. Som 35 åring har du kanskje stiftet familie, eget hus og bil. Utgiftene er på topp, da må du slutte i Forsvaret. Du får 2 års lønn (grunnlønn), utbetalt i månedsrater og du må ta en ny yrkesutdannelse. I dag er en slik utdannelse minimum 3 år (Bacheler). Tro meg, du vil få betydelig problemer, det er ikke så mange som etterspør den kompetansen avdelingsbefalet har i det private næringsliv. Her svikter Forsvaret ungdommen i sin iver etter å få mest mulig igjen for fattige 2 års studiebonus.

Som "pensjonert" avdelingsbefal, vil du få ca 37 % av siste månedslønn ved fylte 65 år. Du har betalt inn i 15 år, men får pensjonsrettigheter i 2 år. Den pensjonen du innbetaler vil ikke ha nevneverdig innflytelse på pensjonen din ifh til den nye pensjonsreformen. Kort sagt, du blir en pensjonstaper. Dette har BFO tatt tak i, så spør det om de andre skjønner galskapen i den tilsetningsordningen Stortinget innførte

i 2004 og som bare er gjort gjeldende for avdelingsbefal i Forsvaret.

Sluttlønnsprinsipp eller gjennomsnitt?

Skal vi kreve 66 % av siste månedslønn eller skal vi legge inn noen forutsetninger. BFO mener at siste brutto månedslønn skal legges til grunn. Dersom siste månedslønn ikke er den høyeste, skal dagens sikringsregel ved en gjennomsnittsberegning de siste 3-5 år legges til grunn. Dersom man bruker gjennomsnittsberegning av inntekt gjennom de siste 30 år, 20 eller 10 år, vil pensjonsordningen bli så redusert at dette kommer ingen til å gå for, men at Staten kan foreslå de siste 5 år, skal vi ikke se bort fra. Uansett det vil redusere dagens ordning og BFO støtter ikke et slikt syn.

Levealdersjustering?

I den nye pensjonsreformen er et av de bærende prinsippene levealdersjustering. Dersom levealderen øker, må du jobbe lengre for å få samme pensjon. Bør det samme prinsippet gjøres gjeldende for oss? Vårt korte svar er nei, hva er da hensikten med 66 % og 30 års opptjening. Befal tilsettes normalt som 20 åring og jobber til de er 57-60 år, altså mellom 37 og 40 år. Dette har ikke befal hatt noen uttelling av, heller ikke alle de andre i offentlig sektor som har lengre opptjeningstid enn 30 år. Vi bør heller gå motsatt vei å si at hva skal de som har lengre opptjeningstid få igjen for dette. Et forslag kan være at man bør få 1 % bedre pensjonsuttelling for hvert tredje år man innbetaler til ordningen - utover den fastsatte opptjeningstiden på 30 år.

Når bør pensjonene samordnes?

Med samordning menes samordning av pensjonene fra Statens pensjonskasse og Folketrygden. Her er opptjeningstiden hhv 30 og 40 år og effekten av opptjeningen 66 % og ca 50 %. Tilsynelatende vil en samordning gi negative utslag for befalet, men så er ikke tilfelle, fordi mesteparten av den kompensasjonen befalet for merbelastning utbetales som kompensasjon for merforbrukt arbeidstid, vakt og øvelse. Dette inngår ikke i pensjonsordningen fra Statens Pensjonskasse. Normalt vil befalet få øket sin pensjon med 2-4 000 kr pr måned ved fylte 67 år. Med andre ord bør samordningen skje så tidlig som mulig.

Uansett, pensjon er og blir et avgjørende tema i årets mellomoppgjør. Vi har prøvd å gi dere en oversikt over noen av de temaene som vil bli avgjørende i årets forhandlinger.

 ragnar.dahl@bfo.no

Store endringer i FLO base Rogaland Agder/RSF

Rogalands-regionen blir tungt truffet av strukturendringene som konsekvens av St. prp. Nr 48 ved at Forsvarets operative hovedkvarter (FOHK) nedlegges og etableres som FOH i Bodø, samt at rekruttutdanningen for Sjø- og Luftforsvaret er besluttet flyttet til hhv Bergen og Kjevik. FLO Base R-A må tilpasse seg den utviklingen.

Sjef FLO er i Forsvarssjefens gjennomføringsdirektiv pålagt å ta ut et betydelig antall årsverk. Tilsynelatende tas de fleste årsverkene i FLO Produksjon og hele 31 årsverk skal tas ut i FLO Base R-A., dvs fra 112 ÅV til 81 i løpet av året. Dette må føre til en betydelig ubalanse mellom oppgaver og ressurser.

Det som synes merkelig er:

Base R-A fikk 3 årsverk fra FOHK og Joint Warfare Center (JWC) i 2006 for å understøtte disse, nå er de pålagt å avgi 27 ÅV, hovedsaklig pga flyttingen av FOHK.

Flyttingen av FOHK skjer over 2 år og i inneværende år reiser ca 85 til Bodø, de andre blir værende på FOHK frem til man er klar til mottak i Bodø.

Uavhengig av flyttingen av luftforsvarets rekruttskole til Kjevik, er det fortsatt FLO Base R-A som skal støtte rekruttskolen, men da på Kjevik. Sjøforsvarets rekruttskole flytter ikke før i 2013.

Base R-A er pålagt å overføre 58 NH90 teknikker-stillinger til Base Troms-Finnmark.

BFOs OTV Jacob Are besøkte FLO base Rogaland Agder RFF.

Vi hadde 36 stillinger i OPL/F, hvorav 6 utgjør faktiske ÅV. De er nå drøftet ut av Base R-A og over til Base Troms-Finnmark. Aktiviteten ved Sola fortsetter som før (kun sjefen er borte).

Nye HV-08 skal etableres i år og vi må anta at støttebehovet vil øke noe etter at HV-08 også overtar tidligere HV-07s område.

Følgende avdelinger forblir i Rogaland under alle omstendigheter frem til 2013:

- Sjøforsvarets Rekruttskole (ut tidligst 2013)
- JWC/NATO
- HV-08
- 137 LV avd Sola (inkl COB)
- Nato Foracs Norge

FLO Base Rogaland-Agder er pålagt et ÅV-nedtrekk (31 inneværende år) som ikke på noen måte er basert på et reelt grunnlag. Selv en full nedleggelse av FOHK og etablering av FOH i Bodø, etterlater et kundegrunnlag i Rogaland som kun er redusert med 200 mennesker ift de drøyt 4000 (inkl ca 2800 sjø-rekrutter), som blir igjen som kunder i regionen (alt sammen konservative tall). Dette rimer dårlig med arbeidstilsynets pålegg om å skape balanse mellom oppgaver og ressurser, ubalansen blir uforsvarlig stor i FLO Base R-A.

Regionstyremøte 1/2009 i BFO region Nord Norge

BFO region Nord Norge gjennomførte sitt første regionstyremøte i Tromsø i tiden 26. og 27. januar.

De viktigste sakene på agendaen var valg av ny leder og nestleder og valgkomiteen hadde gjort et grundig arbeid og det ble ikke noen benkeforslag slik at valgkomiteens innstilling ble fulgt.

Ny leder ble Jonny Soleng som har lang erfaring innen BFO som lokal tillitsvalgt og omstillingstillitsvalgt.

Ny nestleder ble Rolf Helland som også har lang erfaring innen foreningsarbeide i BFO.

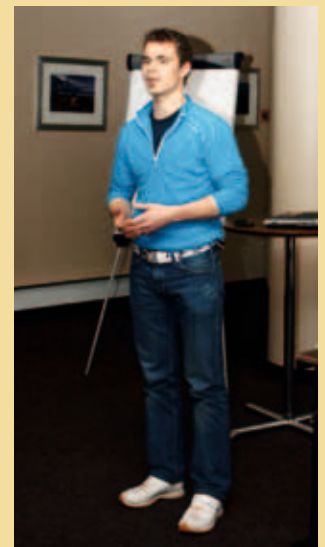
Regionstyret vil takke avtroppende leder og nestleder Rune Stave og Kurt Spjelkavik for vell utført tjeneste for region Nord Norge i en lang periode.

De øvrige sakene som ble behandlet under møtet var vanlige regionsaker.

Av spesielle ting kan nevnes at regionstyret er opptatt av og bedre bolig standarden i hele regionen og ser frem til at det skjer noe på den fronten i løpet av kort tid.

Regionstyret er også opptatt av at det blir gjort tiltak slik at det planlagte kvarter bygget i Sørreisa får en høyere prioritet og at det kan bli klart med byggestart i løpet av kort tid.

Uten nytt kvarterbygg vil det bety rekrutteringsproblemer for avdelingen i Gampen både på kort og lang sikt.

 terje.henriksen@bfo.no

Presentasjon av BFO og forhandlingsutvalget

BFO er inndelt i 5 regioner og har ca 50 lokalforeninger. Vi har tillitsvalgte ved alle militære avdelinger i inn og utland. Sekretariatet i BFO er lokalisert sentralt i Oslo og er under ledelse av Eivind R Solberg, organisert i en administrasjonsavdeling og et forhandlingsutvalg. Redaktør Offisersbladet og WEB-redaktør er direkte underlagt leder BFO.

Administrasjonsavdelingen består av en sekretariatsleder og medarbeidere som ivaretar medlemssystem, organisasjonssaker, resepsjon, økonomi, markedsføring og rekruttering. Sekretariatsleder er også ansvarlig for våre 10 områdetillitsvalgte, som utøver sitt virke der medlemmene er. OTVene ivaretar partsnivået ved de avdelinger vi ikke har et etablert tillitsmannsapparat. OTVene er en viktig del av forhandlingsutvalgets verktøy både mht forberedelser og informasjon om de avtaler som inngås på sentralt nivå. OTVene saksbehandler et stort antall enkeltsaker og er vel de som medlemmene har størst kontakt med. Forhandlingsutvalget er de som i praksis forvalter leder BFOs forhandlingsfullmakt og skal bidra til at Kongressens vedtak ivaretas. Hvem er i dette forhandlingsutvalget?

Nestleder BFO og leder forhandlingsutvalget

Jens B Jahren er 34 år, ugift, bosatt i Oslo. Han er utdannet ved Befalsskolen for Ingeniørvåpenet, har Hærens KS I og II. Han har tjenestegjort ved

Befalsskolen, Telemarksbataljonen og Krigsskolen. Jens startet opp som medlem i KAFOs landsstyret, har vært HTV og lokalforeningsleder ved Rena og medlem i BFOs hovedstyre i 4 år. Han ble valgt som nestleder BFO ved Kongressen i 2008.

Som nestleder BFO er han en del av den politiske ledelsen i BFO. Som leder av forhandlingsutvalget er han leder BFOs fremste rådgiver innenfor alt som har med det praktiske fagforeningsarbeidet å gjøre. Han leder, prioriterer og fordeler oppgaver der det er nødvendig innenfor forhandlingsutvalget. Utover dette deltar han i møter i Forsvarskomité, forsvarsdepartement og Forsvarets øverste ledelse. Han tar også del i

forhandlingsutvalgets oppgaver innenfor det å fremforhandle større avtaler i Forsvarssektoren, herunder tariffavtaler, Forsvarets Personellhåndbok og Tilpasningsavtalen til Hovedavtalen. Mye av hverdagen går med til kontakt med BFOs regioner, lokalforeninger, tillitsvalgte og medlemmer.

Kompetanse & organisasjonsutvikling

Lars Omberg er 40 år, gift har to barn og er bosatt i Halden. Lars er utdannet ved Befalsskolen for Infanteriet, har Hærens Krigsskole og i tillegg sivil utdanning innen

personal & organisasjon (cand mag, master studier). Han har variert tjeneste i Forsvaret 1987- 2005, herunder tjeneste ved Heistadmoen, Evjemoen, Gimlemoen, Hvalsmoen, Setermoen, Halden, Rygge og Oslo. Lars har vært lokalforeningsleder ved Hærens Forvaltningsskole, Forsvarets forvaltningskole og HTV Forsvarets skolesenter (Forsvarets Høgskole). Han begynte i BFO i mai 2005.

Som Kompetanse og organisasjonsutvikler er Lars ansvarlig for BFO-skolen, BFOs stipendordning, kurs og konferanser, organisasjonsutvikling og kompetanseutvikling i BFO. I tillegg saksbehandler han en masse enkeltsaker innenfor eget saksområde. Lars er BFOs saksbehandler innenfor alle områder som dekkes av Tjenestereglement for Forsvaret – utdanning av befal, han deltar også i møter vedrørende utvikling av Forsvarets struktur (drøftinger og forhandlinger). Lars deltar også i sentrale utvalg i YS Stat vedrørende kompetanseutvikling på sentralt nivå.

Rådgiver

Tom R Skyrud er 50 år, gift, 3 barn og er bosatt i Asker utenfor Oslo. Han er utdannet ved Befalsskolen for Hærens Sanitet, har Befalsskolens Øverste avdeling,

Hærens forvaltningsskole I og II. Tom har tjeneste i ulike avdelinger i Hæren, men fra 1990 og frem til han begynte i BFO, hatt stillinger i Hærstaben, samt

sentrale personellstillinger i FO (nå FST). Siste stilling var som senior stabsoffiser/ Avdelingssjef FST/PØS. Tom har deltatt som styremedlem i forskjellige lokalforeninger i mer enn 10 år.

Han tiltrådte stillingen som rådgiver i BFO september 2006, men utover rådgivningsrollen for leder BFO, deltar han i stor grad innenfor de samme fagområder som forhandlingsleder i BFO. Tom deltar i informasjons-, drøftings- og forhandlingsmøter med arbeidsgiver innenfor personellforvaltning, medbestemmelse og omstilling. En av oppgavene er å utarbeide BFOs merknader til hørings- og styringsdokumenter på Forsvarsstabs- og departementsnivå (Forsvarsstudie, Stortingsproposisjoner, Iverksettelsesbrev osv). Han deltar i forhandlinger om Forsvarets Personellhåndbok (FPH), Forsvarets Tilpasningsavtale til Hovedavtalen, samt andre avtaler innenfor personellsektoren og har ukentlige møter med Forsvarsstaben innenfor personellområdet. Han deltar i BFOs kursvirksomhet og er delaktig i utvikling av BFOs rådsmedlemmer.

Forhandlingsleder - medbestemmelse

Rune Rudberg er 43 år, er samboer og har til sammen 5 barn. Rune er bosatt på Skjetten (Romerike). Han har 3 års utdanning ved Hærens yrkesskole for våpenteknikk

befal og 2 år etatsutdanning ved Hærens Våpentekniske korps. Rune har variert tjeneste som instruktør, ingeniør og systemteknikker i avdelinger som i dag er underlagt FLO. Rune har mer enn 15 års erfaring fra tillitsverv som styremedlem, hovedtillitsvalgt og lokalforeningsleder ved forskjellige avdelinger. Han ble heltids omstillingstillitsvalgt Indre Østland og FLO i 2001 og hadde dette vervet til han ble ansatt som forhandlingsleder i BFO fra 2005.

Som forhandlingsleder deltar Rune i forhandlinger om Forsvarets Personellhåndbok, tilpasningsavtalen for Forsvaret og andre personellrelaterte avtaler. Som hovedområde har han alt innenfor personellområde, som disponeringsomganger, rådsarbeid, herunder også innplassering av personell ifm omstilling og saker innenfor

arbeidsmiljølovens regler. Han er medlem i flere styringsgrupper innenfor omstilling og deltar i sentrale omstillingsfora i Forsvaret. Rune deltar i BFOs kursvirksomhet og er delaktig i utvikling av BFOs rådsmedlemmer. En stor del av arbeidsdagen går med til forberedelser til møter, saksbehandling av enkeltsaker og medlemskontakt.

Forhandlingsleder - medbestemmelse

Ragnar Dahl er 53 år, er gift, har 4 barn og er bosatt i Drøbak utenfor Oslo. Ragnar er utdannet ved Befalsskolen for Kystartilleriet på Oscarsborg, har Øverste avdeling og

Forsvarets stabsskole del I. Han har variert tjeneste i Kystartilleriet opp til Fortssjefsnivå og 2 års tjeneste som militær observatør i Libanon og Croatia og 9 mnd som Depety Chief Military Observer Makedonia (UNPREDEP). Ragnar har mer enn 20 års erfaring som tillitsvalg på ATV, HTV og lokalforeningsnivå før han ble ansatt som forhandlingsleder i BFO i september 1997.

Som forhandlingsleder deltar han i møter med arbeidsgiver på sentralt nivå og har som hovedfokus statlig lov- og avtaleverk, Hovedavtalen/Tilpasningsavtalen for Forsvaret, omstilling, forsvarsbudsjett og Forsvarssjefens virksomhetsplan. Han deltar også i utvalgsarbeid innenfor omstilling og utvikling av Forsvarets struktur. Videre er han også varamedlem i FHAMU og har et sterkt fokus på arbeidsmiljørelaterte saker. Ragnar er medlem i YS Stats HA og IA-utvalg, samt YS Stats pensjonsutvalg. Han deltar i BFOs kursvirksomhet, og har vært ansvarlig for forhandlingsutvalgets omstillingsbrev i Offisersbladet de siste 10 år. En stor del av arbeidsdagen går med til forberedelser, saksbehandling og medlemskontakt.

Forhandlingsleder - tariff

Rolf J Ledal er 42 år, er gift, har 3 barn og er bosatt i Bergen, men skal etablere seg i Oslo i løpet av året. Rolf har Grunnleggende befalskurs, sivil KS 1 som systemteknikker.

Rolf har variert tjeneste i Sjøforsvaret innenfor sitt fagfelt ved Sjøforsvarsdistrikt, MTB-flotiljen, Radarstasjon, FLO SJØ og Kysteskadren. Rolf har mange år som tillitsvalgt på ATV/HTV nivå og som

lokalforeningsleder. Han ble tilsatt som områdetillitsvalgt (OTV) Vestlandet i 2001 og ble ansatt som forhandlingsleder tariff i BFO august 2008.

Rolf deltar i forhandlinger om alle typer tariffavtaler, herunder FR del II, ATM og andre statlige og militære særavtaler. Som tariffmenneske går en stor del av arbeidsdagen med til saksbehandling av enkeltsaker og forberedelser til sentrale møter. De mest arbeidskrevende saker er de som går langt tilbake i tid og som periodevis kan være vanskelig å dokumentere. Rolf har stor kompetanse innenfor utdanningssystemet i Sjøforsvaret, han deltar periodevis innenfor omstilling og deltar i månedlige møter med Sjøforsvarsstaben. Han deltar i BFOs kursvirksomhet og bidrar til Offisersbladet innenfor tariff.

Forhandlingsleder - tariff

Jimmy L Bjerkansmo er 56 år, gift, har 2 barn og er bosatt i Fredrikstad. Han ble utdannet ved Befalsskolen for Infanteriet Trøndelag, har Befalsskolens Øverste avdeling

og Hærens forvaltningsskole del II. Han har variert tjeneste i Hær og HV og var rådgiver i Forsvarets overkommando de siste 7 år før han ble heltidstillitsvalgt i BFO. Jimmy har flere kontingenter i Libanon, har tjenestegjort som representant for FNs høykommissjonær for flyktninger ved to anledninger. Det siste året av krigen i Bosnia arbeidet han som sivil observatør for European Community Monitor Mission (ECMM). Jimmy var lokalforeningsleder på Terningmoen i 1985. Han ble ansatt som forhandlingsleder i BFO innenfor tariffområdet i august 1997.

Jimmy deltar i alle typer forhandlinger innenfor det statlige tariffområde og i Forsvaret er alle Særavtaler Internasjonale operasjoner, Fr del II, ATM og nå ATF de mest fremtredene. Han er mye brukt i YS Stat innenfor Hovedtariffavtalen, og har i flere år deltatt i YS Stats forhandlingsutvalg. Han deltar i en masse utvalgsmøter på departementalt nivå innenfor tariffsektoren. En stor del av arbeidsdagen medgår til å besvare lønsspørsmål, flyttesaker, tolkning av avtaler, juridiske saker og veteranspørsmål. Han deltar i BFOs kursvirksomhet og er bidragsyter i Offisersbladet og på BFOs hjemmesider.

ELIXIA

Trening & Velvære

BFO og ELIXIA har et samarbeid!

Avtalen for deg som ansatt gir følgende fordeler:

Innmelding: 0,-
Administrasjonsgebyr: 199,-
Rabatt på gjeldende månedspris 10%

Samboer/ ektefelle tilbys 10% rabatt og fri innmelding.

Vi på ELIXIA har et bredt tilbud:

- 2 gratis Personlig Trener timer*
- Fri tilgang til SPA og velvære avdelinger**
- Gratis frokost
- Barnepass
- mange gruppetimer,
- Flott og trivelig treningsmiljø
- Kom som du er!

Ønsker du å komme i gang med treningen og benytte tilbudet, kontakt Remi Knutsen i ELIXIA på 23 27 69 67/ 40 40 52 27

Eller send meg en mail på: remi.knutsen@elixia.no

Gleder oss til å treffe deg!

www.elixia.no

*Gjelder for nye medlemmer

*Gjelder i de senter som har velvære avdeling og/eller om man slutter seg til ELIXIA premium medlemskap og dermed har adgang til alle ELIXIAS senter

BFO krever bedre oppfølging av veteraner

BFO er bekymret for Hæren og fagmiljøer i andre forsvarsgrener, med tanke på den belastningen personellet utsettes for, og har vært utsatt for over tid i forbindelse med deltagelse i internasjonale operasjoner.

- Vi trenger ikke nok et dokument eller stortingsmelding som bare er full av lovord og festtaler, sier nestleder i BFO Jens Jahren i et intervju med NRK. Jahren, sier også til Offisersbladet at samfunnet nå må ta mer ansvar for dette personellet. Sittende regjering og forsvarsminister har over tid hatt fokus på ivaretagelse og oppfølging av våre veteraner, et arbeid som BFO har hatt fokus på i lang tid. Vi ser fram til at regjeringen legger fram Stortingsmeldingen som omhandler personell før, under og etter deltagelse i utlandsoperasjoner. Gjennom Stortingsmeldingen legges det blant annet vekt på en rettferdig belastning og byrdefordeling i deltagelse i operasjoner i utlandet. Det pekes også spesielt på at visse fagområder og grupper er spesielt hardt belastet. BFO mener at byrdefordeling kan bedres, men samtidig kan ikke dette tuftes på rettferdighet. Det viktigste er at vi får personell med riktig kompetanse og erfaring til å løse den jobben og de operasjonene de er satt til.

BFO mener at et overdrevet fokus på fordeling, ikke må gå på bekostning av riktig kompetanse. Hvis dette blir tilfelle, kan det gå ut over sikkerheten. BFO presiserer at vi ikke trenger flere festtaler. Det vi nå ønsker er tiltak som fungerer, og som treffer de som er berørt på en virkningsfull måte, samt synliggjør den belastningen det er å delta i operasjoner i utlandet. Det er viktig at samfunnet verdsetter dette gjennom å ivareta de som deltar og deres nærmeste på en skikkelig måte. Videre ønsker vi også sterkere fokus på en regulering av belastningen. I dag opererer vi formelt med en rotasjonshastighet på 1:2. Denne bør som et minimum være 1:5. Gjennom å sette fokus på dette vil en også kunne bygge størrelsen på aktuelle kapasiteter etter dette måltallet. Det må faktisk være slik at en skal kunne ha et helt yrkesliv i Forsvaret, og derfor må en fornuftig belastning også legges til grunn.

 ehc@bfo.no

BFO gratulerer og presiserer

BFO gratulerer og gleder seg med alle som har fått plass på stabsskolen, og presiserer at BFO ikke er enige i at det legges aldersmessige begrensninger på uttaket til høyere utdanning i Forsvaret.

Forhandlingsleder Rune Rudberg sier

til Offisersbladet at vi er motstander av aldersmessig diskriminering ved uttak til skolen. Når BFO ikke tok opp kampen i rådet, slik som KOL og NOF, skyldes det en vurdering om at rådsmedlemmene skal skånes for oppgaver som ikke tilligger rådet.

- At man forsøker å ta denne kampen i rådet må skyldes manglende kunnskaper om rådets oppgaver, sier Rudberg.

Han forteller videre at Forsvardepartementet har "avdømt" striden, og i et brev til Forsvarsstaben blir Forsvarets forståelse av nåværende regelverk godkjent. Forsvaret blir riktignok bedt om å oppdatere sitt eget regelverk og videreutvikle interne prosedyrer for å bringe dette i samsvar med gjeldende praksis og overordnede føringer, men dette er uansett noe som gjøres fortløpende, og betyr ingenting i forhold til stridens kjerne.

Siste ord i denne saken er ikke sagt!

BFO kommer ikke til å akseptere at man diskriminerer grupper av tilsatte på grunn av alder, men vi velger å føre kampen der hvor det er mulighet for å få gjennomslag. Første instans, i så måte, er forhandlingene om Forsvarets personellhåndbok, del B.

jimmy.bjerkansmo@bfo.no

Årsmøte i BFO Mosjøen Lokalforening 2009

Onsdag 28. januar 2009 møtte ni av totalt 15 medlemmer møtte opp på årsmøtet til BFO Mosjøen. Møtet ble holdt i HV 14 sin leir på Drevjamoen. Fra årsberetningen kan vi røpe at det ikke har vært nødvendig med mange medlemsmøter da kommunikasjon mellom medlemmene går fint i uformell stil. Møteaktiviteten ellers er ganske høy da arbeidsgiver er flink til å gjennomføre drøftinger og informasjonsmøter med de tillitsvalgte. Samarbeidet med ledelsen må sies å være meget godt og sjefens dør er alltid åpen for organisasjonens tillitsvalgte.

Under valget ble tidligere leder for lokalforeningen, Jan Tore Sæterstad, gjenvalgt. De to styremedlemmene Erlend Pedersen og Knut Hammerhaug ble også gjenvalgt. Tre nyvalgte til styret er Ronny Klæbo som varamedlem til styret, Frank Vollan som representant i AMU og Harald Hømandsberg som representant i lokalt boligråd.

På slutten av møtet holdt OTV Gunnar Eide en orientering om aktuelle saker for BFO.

[Gunnar Eide/](#)
OTV BFO/Midt Norge

Hvem bør få BFOs Hederspris i 2009?

BFOs Hederspris kan tildeles enkeltpersoner som har optrådt, handlet eller utvist et engasjement av en slik art at det er å betrakte som fremragende. Årets Hederspris skal deles ut på BFOs lederkonferanse til høsten, og det oppfordres til å sende inn forslag på kandidater. Siste frist for innsendelser er 1. april. Om fristen skulle bli forlenget, vil dette bli kunngjort. Forslag på kandidater til BFOs Hederspris 2009, sendes direkte til Anita Horvei på mailadresse: ahorvei@mil.no innen utgangen av mars. Her er statuttene:

BFO HEDERSPRIS

§ 1

BFO Hederspris skal støtte formålet for BFOs eksistens og virke, både verne om dens grunnleggende verdier og evne til fornyelse. BFO Hederspris skal stimulere gjennom å belønne enkeltpersoners arbeid og innsats i henhold til strategien uttrykt ved "styrke, uavhengighet og samarbeid."

§ 2

BFO Hederspris kan tildeles enkeltpersoner som har optrådt, handlet eller utvist et engasjement av en slik art at det er å betrakte som fremragende.

§ 3

BFO Hederspris er et kunstverk med tilhørende diplom. Kostnad oppad fastsettes av BFO Hovedstyre, men kan i sum aldri overstige samlet utbytte av fondet for vedkommende år. Grunnlaget for BFO Hederspris finansieres av et fond som består av overskudd etter overføring av HOFs legat samlede midler, samt resterende midler fra Sjøforsvarets Offisersforening. Ansvar for forvaltningen av fondet legger leder BFO.

§ 4

Vurdering av kandidater foretas av en jury bestående av tre BFO-medlemmer hvorav leder utgår fra BFO Hovedstyre. Hovedstyret stadfester juryens sammensetning. Juryen konstituerer seg selv.

§ 5

BFO Hederspris utlyses i Offisersbladet og på BFOs nettsider innen utgangen av januar måned. Forslag til kandidater meldes inn til BFOs sekretariat innen utgangen av mars måned.

§ 6

BFO Hederspris skal utdeles ved en høytidelighet og som et selvstendig innslag under BFO lederkonferanse eller BFO kongress. BFO Hederspris deles ut én gang per kalenderår. BFO Hederspris ble formelt innstiftet på BFO 6. ordinære kongress 2005. BFO Hederspris skal videreføre intensjonen fra HOFs legat og Sjøforsvarets Offisersforening gjennom å gi BFO fornyet aktualitet og betydning. Forøvrig henvises det til protokoll og referat fra BFO 6. ordinære kongress.

§ 7

Endringer av disse statuttene tilligger BFO Hovedstyre. Eventuell nedleggelse av BFO Hederspris tillegges BFOs kongress etter simpelt stemmeflertall.

Du blir lurt sersjant - del 2

BFO Nett har tidligere beskrevet hvordan sersjanter på GBU blir lurt i forhold til sine tariffestede rettigheter. Etter å ha fått ytterligere dokumentasjon,

har nå BFO sendt brev til Forsvarsstaben med krav om at denne praksisen får en øyeblikkelig avslutning. Vi krever også at personell som har vært utsatt for dette tidligere får etterregulert den lønnen de har krav på.

I Forsvaret er det ikke uvanlig at man beordres til å fungere i høyere lønnede stillinger og dette skal, under visse forutsetninger, belønnes med den høyere lønnede stillingens lønn. I korthet går lureriet ut på at man innbiller GBU-sersjanter og kvartermestre at de i realiteten ikke tilhører den avdelingen de tjenestegjør ved, men er underlagt en stillingsbeskrivelse fra for eksempel Kjevik. Derved kan de ikke få høyere lønnet stillings lønn i medhold av Hovedtariffavtalen. Vi har sågar hørt om sersjanter og kvartermestre som ikke får øvings- og vakttillegg på grunn av denne forvridde praksisen.

Som vi har skrevet tidligere er dette tøv fra ende til annen! Hovedtariffavtalen gir rettigheter til statstjenestemenn uavhengig av hvor de får lønnen fra, og uavhengig av hvilket linjenummer man sitter i. Dersom noen mistenker at de har rettigheter til høyere lønn i henhold til ovenstående anbefaler BFO at dere sender en mail, eller på annen måte tar kontakt med Jimmy Bjerkansmo i BFOs sekretariat – mail: jimmy.bjerkansmofo.no/mob: 93208717. BFO understreker at også personell som tidligere har vært utsatt for ovenstående kan ha rettigheter, og at sersjanter/kvartermestere selvfølgelig også har fulle rettigheter til ATM - tillegg.

 Jimmy Bjerkansmo
Forhandlingsleder BFO

BFO skolen - kurs i forhandlingsteknikk

21.-23. april 2009

Det gis en grunnleggende innføring i forhandlingsteknikk med teori, praktiske oppgaver og forhandlingsspill. Kurset inngår som modul 2 i den gjennomgående tillitsvalgtutdanningen.

Sted: Hotell Thon Arena på Lillestrøm.

Primærmålgruppen for kurset er tillitsvalgte i BFO på lokalt og regionalt nivå.

- Kursene er også åpne for medlemmer uten en aktiv rolle som tillitsvalgt, samt arbeidsgiverrepresentanter fra Forsvaret, sier kompetanseutvikler Omberg.

Søknadsskjema finner du på www.bfo.no

Søknadsfrist 1 april. 2009

For evt mer informasjon, ta direkte kontakt med Lars Omberg. (lars.omberg@bfo.no)

Pensjonsbomben treffer midt i målet!

I lørdagens utgave av Aftenposten kunne man lese at Adm.dir Finn Melbø i Statens Pensjonskasse tror alt for få kjenner til hva slags pensjonsordning de har på jobben. Finn Melbø setter fokus på det mange av dagens yrkesaktive nekter å innse, sier forhandlingsleder Ragnar Dahl i BFO

Det er skremmende når Adm.dir Finn Melbø i Statens Pensjonskasse, hevder at de offentlig ansatte blir taperne i ny reform, men ut fra vårt kjennskap til YS Stat sine standpunkter, er vi rimelig trygge på at konsekvensene blir mindre, når partene har forhandlet ferdig offentlig tjenstepensjon fra 1. mai 2009, sier forhandlingsleder Ragnar Dahl til BFO-Nett.

I årets mellomoppgjør i Stat og kommune er offentlig tjenstepensjon et av hovedtemaene. YS, sammen med de andre Hovedsammenslutningene har hevdet at man skal finne løsninger som sikrer en pensjonsordning tilsvarende dagens. Det betyr at kommende pensjonister fra offentlig sektor fortsatt skal ha 66 % av siste månedslønn i pensjon, med en opptjeningstid på 30 år.

Enn så lenge har man ikke sagt noe om konsekvenser for de med særaldersgrenser, og man har heller ikke behandlet eventuell pensjonsgevinst for de som har betydelige flere år enn 30 års opptjeningstid, noe offiserer ofte har. Vi har også en yrkesgruppe benevnt avdelingsbefal, som faller litt utenfor når det gjelder tema pensjon. BFO leverer nå konkrete forslag vedrørende ovenstående til YS Stat.

BFO har også gjennom YS Stats pensjonsutvalg, og som aktiv deltaker i YS Stats forhandlingsutvalg, direkte innflytelse på prosess og påvirkning av de krav og standpunkter YS tar. Dette er en av fordelene ved å være stor i YS, sier leder BFO Eivind R Solberg til BFO-nett.

 ragnar.dahl@bfo.no

Populær fadderkveld i Bergen

Torsdag 29. januar gjennomførte BESO og KAFO i Bergen en vellykket fadderkveld for nye elever ved Befalsskolen for Sjøforsvaret og Sjøkrigsskolen.

Mange av elevene har gjennomført befalsutdanning om bord på KNM Christian Radich i høst, og har nå tatt fatt på neste fase av utdanningsløpet som finner sted på skolebenken i Sjøkrigsskolens lokaler på Laksevåg. En annen del av elevene har gjennomført 6 mnd UB-utdannelse ved KNM Harald Haarfagre i oljebyen Stavanger, før de nå gjennomfører et 6 mnd forkurs til Sjøkrigsskolens operativ marine-linje. Midt i en krevende studiehverdag, fikk elevene et pusterom med en fadderkveld. Arrangementet kom til i et fruktbart samarbeid mellom KAFO på Sjøkrigsskolen og BESOs representanter i kullet.

Bergen by night

Hele 35 elever møtte opp for å guides rundt i byen mellom de syv, fortiden snøkledd, fjell. Starten gikk fra den velkjente Blå stenen, videre gjennom Torgallmenningen mot Fløibanen. Etter en tur opp med toget "Rødhetten" kunne elevene nyte "Bergen by night" og skue over til både u-båtbunkeren på Laksevåg og ikke minst Sjøkrigsskolen i Wallemsviken. Videre gikk turen via byens trolig mest populære 18-årssted, populært kalt "Dusen", til Bergenhus Festning. En kjapp lendeorientering ble gjort unna, før "turistene" beveget seg videre til vår alles kjære Statsraad Lehmkühl som de aller fleste vil stifte nærmere bekjentskap med senere i år. Videre gikk turen til Bryggen hvor restaureringsarbeidene ble beskuet. Den nasjonale scene og Bergen Kino ble deretter pekt ut, i tillegg til en håndfull av byens mest aktuelle utesteder og vannhull.

Pizzafest på Dolly

Etter et par kalde, men innholdsrike timer var det godt å komme inn på Dolly Dimple's. Mens vi ventet på pizzaen, fikk elevene en presentasjon av BFO og KAFO. BESOs tillitsvalgte i kullet, Thor Kristian Sauenes og Morten Haugen, presenterte BESO og fortalte om deres arbeid. Med ny utdanningsordning i Sjøforsvaret, er det mange ting å ta tak i og nok å gjøre for BESO framover. I god BFO-ånd ble det i tillegg til pizza, selvsagt også konkurranser med to gjeve gavekort og masse trøstepremier. BFO ønsker nye elever velkommen til Bergen og lykke til videre med en krevende og spennende utdanning i Sjøforsvaret!

 Ole-Christian Torp
leder KAFO
Sjøkrigsskolen

Det er vår i luften

Nå nærmere våren seg med stormskritt. Noe vi også har merket oss i KAFO. For oss kadetter er våren en tøff tid, hvor kalenderen fylles og dagene suser av gårde med relativt mange eksamener, øvelser og andre tidsfrister. De "baller" som kommer i tillegg til skolearbeidet, har en tendens til å falle og slå deg i hue fortere enn man ofte aner. Man må jobbe litt ekstra for å klare å sjonglere og holde dem i lufta. Da er det også viktig å ha noe positivt å se frem til. Det har vi jo selvfølgelig også i KAFO.

I tradisjons tro, arrangerer KAFO sin årlige vårkonferanse også i år. Vårkonferansen 2009 vil bli avholdt i London i perioden 30.april til 3.mai, hvor 29.april blir satt av til reisedag. Denne konferansen er på mange måter KAFOs viktigste diskusjonsforum, hvor tema som vi kadetter brenner for blir diskutert. Her møtes syv representanter fra de forskjellige krigsskolene, i tillegg til representanter for kadetter på sivile skoler. Temaet for KAFOs vårkonferanse 2009 er: "Karriereplanlegging – rekruttering/beholde riktig personell på rett plass". Her er det naturlig å stille noen spørsmål til diskusjon.

For eksempel: "Hvordan opplever kadettene karriereplanleggingen i Forsvaret?" Konferansen baserer seg først og fremst på en åpen diskusjon og meningsytring rundt temaet, samt erfaringsdeling fra representantene for de forskjellige skolene. Erfaringer fra tidligere vårkonferanser tilsier at det er stor takhøyde og åpenhet blant representantene, noe som bidrar til meningsfylte debatter. Videre vil det bli besøk av offentlige etater som kanskje kan bidra til å se temaet fra flere perspektiver, blant annet ambassadebesøk.

Etter jul har KAFO Landsstyre hatt to møter, hvor blant annet samarbeidet med andre kadettorganisasjoner har vært et tema. Under årets NAKA møtte representanter fra alle kadettorganisasjonene (NOFKA, AKAF og KAFO) til et samarbeidsmøte. Vi som representerte KAFO på dette møtet, fikk inntrykk av at samarbeidsbehovet fortsatt er tilstede. Selv om det er vanskelig å komme til enighet om hvordan de forskjellige organisasjonene skal drive sitt rekrutteringsarbeid opp mot oss kadetter, er det viktig at vi har et generelt samarbeidsfokus. Vi i KAFO må ta ansvar for å fremme samarbeid og koordinering hvor dette er hensiktsmessig. Alle kadettorganisasjoner jobber for oss kadetter, og med et godt samarbeid og god koordinering styrker vi derfor også kadettene sak.

I tillegg til samarbeid med andre kadettorganisasjoner, har vi i vinter jobbet med inkluderingen av sivile kadetter i vårt organisasjonsarbeid. Da vi kun har en representant for de sivile kadettene i vårt Landsstyre, er det helt klart en utfordring å involvere denne målgruppen, som i tillegg også er spredt over hele landet. Derfor har vi nå sendt ut et skriv til alle lokalstyrene i KAFO og sivile BFO-kadetter, hvor vi oppfordrer til bedre ivaretagelse av de sivile kadettene. I første omgang gjelder dette ivaretagelse av de sivile kadettene som er lokalisert i nærheten av krigsskolene, med andre ord Oslo, Trondheim eller Bergen. Vi tror dette også vil få innvirkning for de som er lokalisert andre plasser i landet.

Vi i KAFO vil fortsette å jobbe videre med de saker som måtte oppta kadettene, og vi føler at vi er et organ som blir lyttet til og har innvirkning på de prosesser som berører oss. Skulle det være noe, er det bare å huke tak i en representant for KAFO på din skole – vi er der for dere!

Erlend Kristensen
KAFO nestleder
Luftkrigsskolen

BESO på sporet

I det våren nærmer seg, dagene blir stadig lysere og temperaturen stiger, fortsetter BESO-toget sin ferd med arbeidet for befelselever.

En av de stasjonene vi i BESO har vært innom siden sist, er nok en helg med styremøte i BFOs lokaler i Karl Johansgate 12 (K12.) Som sist var også dette et godt og produktivt møte. Vi i BESO landsstyre har nå fått satt enkelte rutiner i arbeidsprosessen. Som sist dannet vi grupper som arbeidet med sine respektive saker, og vi har etablert en nettbasert mappe for å kunne lagre og jobbe med arbeid. Vi har også satt opp rutiner for å kunne kommunisere og oppdatere hverandre på det aktuelle arbeidet også utenfor møtene.

BESO-toget "durer" altså videre. Vi begynner å nærme oss resultater, og som jeg nevnte sist, er allerede vårt utgangspunkt for vårt videre arbeid med dimisjonsgodtgjørelsen så og si i boks. Tiden hittil har i stor grad gått med til å bearbeide sakene vi jobber med, innhente informasjon, jobbe med hvordan vi skal gå frem og hvor vi skal henvende oss. Ved hjelp fra BFO sentralt begynner vi nå å nærme oss neste stasjon.

Ledige plasser på toget

Sett bort ifra arbeidet med de konkrete sakene våre, så er neste stopp rekruttering til BFO. Vi har som mål at alle i styret skal innen neste møte ha gjennomført minst et møte lokalt på sine respektive skoler. Disse møtene skal da ha fokus på medlemspleie, men selvfølgelig også ha et rekrutterende budskap. Er du ikke medlem i BFO og BESO er du selvsagt hjertelig velkommen om bord på BESO-toget. Vi har plass til alle befelselever, og arbeider kontinuerlig for at hverdagen din skal bli enda bedre.

For befelselevene rundt om i landet nærmer det seg også eksamenstid, både før og etter påske. Det blir en travel tid med mye lesing og for de fleste en "mestringsøvelse" i sikte. Jeg ønsker alle lykke til i tiden som kommer!

BESO har allerede vært innom flere stasjoner, og vi gleder oss til komme til flere, for så å "toge" videre...

Mats Okkenhaug Dahl
Leder BESO

BFO

BFALETS FELLESGORGANISASJON

UNIK FORSIKRING GJENNOM BFO

Lavt innskudd og høy dekningsgrad!

BFO tilbyr sine medlemmer forsikringer som også gjelder i krigsområder!

Forsikringen gjelder fra den dagen du tegner den uten ekstra kostnad.

Gratis innboforsikring for int ops (containerforsikring).

BFO har egne kontaktpersoner for deg som reiser ut.

Sammenlign gjerne BFOs forsikringer med andre.

Forsvarets Personellservice

Slutter du i Forsvaret?

Gjør vi oppmerksom på at du har full mulighet til å opprettholde ditt medlemsskap i Forsvarets Personellservice.

Har du først meldt deg ut og ikke har tilknytning til Forsvaret kan du ikke melde deg inn igjen.

– Det lønner seg å være **FP** medlem –

FORSIKRINGSNYHETER

- BFO-pakken inkluderer fra 1.1 2009 dekning på 1 G ved kritisk sykdom.
- BFO pakken består av fem elementer og koster 285 kr pr mnd.
- Forsikringen gjelder verden over døgnet rundt.
- Forsikringen gjelder Int ops/krigsrisiko ved død og uføre uansett oppdrag.
- Ved død utbetales ca 1 million til fylte 50 år, deretter nedtrapping.
- Ulykkedelen gjelder også for sivile ulykker ved Int ops-tjeneste.
- Ulykkedelen omfatter risikosport som dykking, fallskjermhopping og klatring også i fritiden – uten tillegg i prisen.
- Ulykkedelen gjelder også på fritiden for din familie. Hvert familiemedlem er forsikret for ca 2.5 million ved 100% invaliditet.
- Du er også forsikret gjennom Forsvaret.
- Meld fra til Forsvarets Personellservice for å få gratis Containerforsikring.
- BFOs innboforsikring, Kollektiv hjem med Superdekning er utvidet og dekker fra 1.1 2009 også forbrukerelektronikk. Dette er samme type forsikring som man tilbys til flere hundre kroner pr artikkel ved kjøp hos el-kjedene.

(Beløpene er regnet ut fra G-beløp pr 010508)

For mer informasjon www.bfo.no eller kontakt BFO på tlf 23 10 02 20

FP gir sine medlemmer:

• Høy rente på innskudd	• Store rabatter på forsikring	• Gruppeliv
• Gode lånebetingelser	• Gratis betalingsoppdrag	• Diners
• Nettbank	• Gebyrfrie tjenester	• Esso
• Personlig service		

Vil du vite mer om **FP** tilbudene?

Besøk vår hjemmeside på www.fpservice.no

Eller kontakt oss på telefon: siv. 2309 2400 mil. 0510 2400 – fax 2309 2499

E-post: fp@fpservice.no Post: Postboks 1493 Vika, 0116 Oslo

Husk: Meld deg inn!

Luftforsvarets stasjon GRÅKALLEN

På den nest høyeste fjelltoppen i Bymarka i Trondheim står to kupler og et radaranlegg alle trodde var nedlagt og forlatt. Inne i fjellet jobber imidlertid fortsatt tre mann, som vedlikeholder radaren som fjernstyres fra Sørreisa og Mågerø.

Av Morten Granhaug

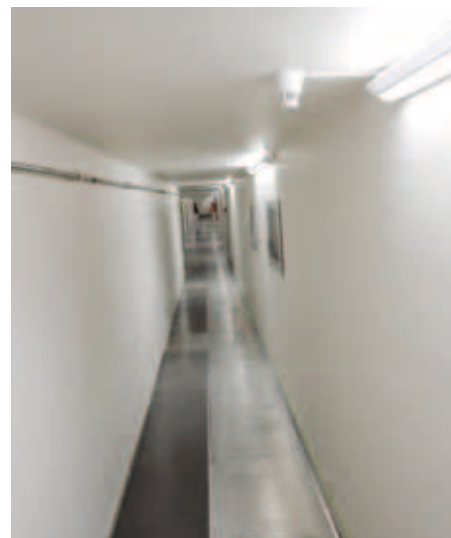
Anlegget på Gråkallen ble etablert av tyskerne under andre verdenskrig. Tyskerne satte opp 12-13 sendere på toppen som var deres viktigste forbindelse med ubåtanlegget på Dora og med ubåtflåten i Norskehavet og Nordatlanten. I løpet av den kalde krigen var Gråkallen en del av varslingskjeden, og Gråkallen hadde på et tidspunkt underlagt 92 luftvaktstasjoner og 4 luftvaktssamlingsstasjoner med til sammen 800 mann.

Da det skulle etableres radaranlegg i landsdelen kom Gråkallen tidlig opp som et alternativ, grunnet høyden, og ikke minst nærheten til Trondheim og Værnes. Arbeidet med fjellanlegget startet

i 1952, og stasjonen ble erklært operativ 18. mars 1955. Gråkallen var ett av syv anlegg som ble utrustet med radarer fra det amerikanske hjelpeprogrammet. For å beskytte radaren og det andre utstyret på toppen ble det bygget en kuppel (radome), noe som ble standard ved andre radaranlegg både i det norske kontroll- og varslingssystemet og ved utenlandske radaranlegg.

Fra juli 1956 ble Gråkallen og de andre hovedradarstasjonene tilknyttet NATOs varslingskjede, med døgntilvarende drift. Denne kjeden strekker seg fra Nordkapp i nord til Tyrkia i sør. I en kort periode på slutten av femtitallet lå radarkontrollørskolene på Gråkallen, før den ble flyttet til Kuhaugen, hvor Luftkrigsskolen ligger i dag, og til slutt Kongsvinger.

Radarveien. Dette skiltet kjenner nok mange igjen.

En av de lange gangene i bunkeren.

Det er ikke så vanskelig å finne flere som har jobbet på Gråkallen opp gjennom årene.

Kaptein Sven Inge Flatås, nå tjenestegjørende ved Luftkrigsskolen skriver følgende om sin tid på Gråkallen:

-Jeg kom til Control and Reporting Center (CRC) Gråkallen høsten 1999 som nyutdannet kontroll- og varslingsoffiser, og tok fatt på min "Under Training (UT) -tjeneste". Relativt raskt, men dog etter mye hardt arbeid, fikk jeg etter hvert mine autorisasjoner både innen jagerflykontroll og varsling, og fikk stillinger som treningsoffiser innen både kontroll og varsling. Det jeg husker spesielt godt fra perioden på Gråkallen var det gode arbeidsmiljøet, med en stor variasjon i alder og en fin blanding mellom sivile og militært ansatte. Latteren satt løst, men samtidig var det en meget

Dette bildet viser Gråkallen, Lille Gråkallen, samt Skistua ytterst til venstre i bildet

Kai Wågheim inne i radardomen, med radaren i bakgrunnen

god profesjonell holdning til å løse et hvert oppdrag på best mulig måte.

Pia Fjærli kom til Gråkallen i 1981, som første kvinnelige befal. Hun forteller at året som serjant var veldig spennende, og følte at hun hadde flere reservefedre enn sjefen. Pia kom tilbake til Gråkallen i 1988 etter å ha tatt mer utdanning, og jobbet som kontrollør. Pia hadde sin første "hotte" avskjæring den niende september 1988, og innenfor 3 dager hadde hun 2 skarpe avskjæring, noe som ikke var uvanlig på denne tiden. På grunn av ryktene som begynte å gå om nedlegging valgte Pia å forlate Gråkallen i 1996. Av det sosiale på Gråkallen trekker Pia frem julebordet som det absolutte høydepunktet. Ellers kunne veien til jobb være en utfordring på vinteren, med speilholke opp en av de aller lengste og

bratteste bakkene i hele Trondheim. Enkelte dager var det bare å sette bilen i veikanten og vente på strømbilen.

Bjørn Vikås kom til Gråkallen sommeren 1992 og tjenestegjorde som jagerflykontrollør i Operasjonsskvadronen. Nærhet til Ørland hovedflystasjon og Luftkrigsskolen ga kjempemuligheter. I og med at Ørland sto for trening av piloter til oppdrag i utlandet ble kontrollørene på Gråkallen spisset mot nye måter å operere jagerfly på. Å tjenestegjøre på Gråkallen var populært i K&V-miljøet på grunn av nærhet til Trondheim, som Vikås beskriver som en glimrende by å bo i. Bjørn nevner også veien til jobb som en utfordring, og husker spesielt én dag, da det ikke var brøytet, og nært sagt alle ble stående fast. Dette var ikke verre enn at de gikk opp til stasjonen,

for å så komme ned til bilene igjen etter arbeid og finne hver sin parkeringsbot. Fra arbeidet som tillitsvalgt husker Bjørn spesielt ATV Eivind Røvdde Solberg (nåværende leder BFO), som tjenestegjorde på Gråkallen fra 1991-1997.

Etter stasjonen ble nedlagt i 2001, ble hverdagen en helt annen. Siste operative dag var 7. desember dette året, og i løpet av de drøye 45 årene anlegget var operativt har mange hundre offiserer fra Luftforsvaret tjenestegjort der. Gråkallen er et godt synlig landemerke uansett hvor du befinner deg i Trønderhovedstaden. I dag fjernstyres radaren fra Sørreisa, og tre mann vedlikeholder radaren og alt det andre tilhørende utstyret. De tre som jobber på Gråkallen i dag prøver det de kan og få unna arbeidet fem mann skal gjøre. Det

Stig-Ronny Hilseth er styremedlem i lokalforeningen på Luftkrigsskolen.

Håvard Jensen kom til Gråkallen i 1981.

BFOs nåværende leder, Eivind Røvde Solberg har også tjenestegjort på Gråkallen.

Sven Inge Flatås tjenestegjorde på Gråkallen fra 1999-2001, og jobber nå på Luftkrigsskolen.

Bjørn Vikås på jobb når det nærmer seg at siste skift er over.

Pia Fjærli 28 oktober 1992.

er ikke hver dag radaren bryter sammen, men i og med at den skal være operativ 24 timer i døgnet, må disse tre gå kontinuerlig hjemmevakt. For bare ett år siden var de 7 som delte på belastningen. Med så tynn bemanning er det en liten utfordring å avvikle ferie eller å sende folk på kurs kan Stig-Ronny Hilseth fortelle.

Da det ble kunngjort at Gråkallen skulle legges ned, trodde "alle" at alt skulle vekk. FTD (nåværende FLO IKT) som holder hus i Persaunet leir i Trondheim flyttet ut, bare for å finne ut i ettertid at det fortsatt var plass på Gråkallen. Dette er i følge de tre en gjenganger, at Gråkallen ikke nevnes med et ord når det er snakk om Forsvaret i Trondheim. Nå har de drøye 650 kvadratmeter pr mann, i og med at de ikke kan kvitte seg med deler av fjellanlegget. Derfor har de ønsket seg en stund å flytte

ned på Lille Gråkallen, som er leiren på utsiden. Dette vil i følge Hilseth gi en stor innsparing i forhold til å slippe å betale leie for 2000 kvadratmeter som nesten ikke brukes. En annen grunn til at de ønsker å flytte er selvsagt at det er funnet asbest inne i bunkeren der de jobber, og nylig er det også dukket opp sopp, som neppe kan sies å være godt for kroppen. Mangelen på dagslys tærer også på, kan Håvard Jensen fortelle, som alt har jobbet på Gråkallen siden 1981. Dette innebærer selvsagt at han nærmer seg pensjonsalderen, og at det er på tide å se etter erstatning. I løpet av de siste årene har det vist seg at rekruttering er en utfordring, delvis grunnet dårlige stillingsbeskrivelser. Dette er et problem BFO er godt kjent med i forbindelse med arbeidet i tilsettingsrådet. I tillegg er lønnsnivået meget lavt sett i forhold til at

man skal leve og bo i Trondheim stort sett på grunnlønn.

For den som er interessert i å lese mer om Gråkallen finnes det mye stoff på internett, blant annet av turgåere som poserer ved skiltet som varsler strålingsfare. Dette understreker nok at "alle" tror anlegget er nedlagt, men inne i radomen står fortsatt en radar som har effekt nok til at lysrør vil lyse og mobiltelefoner brått vil slutte å virke hvis de eksponeres for radarstrålen. Samtidig har det hendt at turgåere har klatret opp i antennene som står utenfor kuplene på toppen. De tre understreker at dette er forbundet med livsfare.

Ellers er Gråkallen godt beskrevet i boken Kontroll og Varslingssystemets historie utgitt 2006.

KC OSLO

:interiør og profilering

Profilering
Firmagaver
Reklame artikler
Flagg & banner
Kontormøbler
Boligmøbler
Interiør

Ny BFO-medlemsbutikk

Den 20.mars lanseres en helt ny utgave av medlemsbutikken. Den nye medlemsbutikken er et samarbeid mellom BFO & KC Oslo as. Det vil i den anledning ligge et åpningstilbud til de 20 første handlende kundene som blir refundert en sum gjennom paypal pålydende

kr 300,-

Gå inn på www.bfo.no og klikk BFO-butikken.

Håper den nye utgaven og produktene faller i smak.

Vi ønsker dere alle en riktig så god handel!

Forhandler for:

CRAFT ::

Kontorcompaniet Oslo AS
Enebakkveien 304 A
1188 OSLO

www.kcoslo.no

T: 21 06 31 00

F: 21 06 31 01

firmapost@kcoslo.no

Gjør fienden MØR!

På slutten av 90-tallet kjøpte Forsvaret inn de første nye halvautomatiske materiell-ødelegglesesriflene (MØR) i kaliber 12,7 mm NATO. To andre kandidater var vurdert, men det var M82A1 fra Barrett Firearms Company som ble valgt. Den norske utgaven fikk etter hvert betegnelsen M82A1 NG, og inn i det nye årtusenet ble det anskaffet ca 1.000 av dette effektive og langt-rekkende skarpskytter-våpnet. Avdelinger i alle forsvarsgrener har MØR, men det er skarpskytterne i Heimevernet som er hovedbrukere. Spesial-avdelinger som eksempelvis EOD-lag er også utstyrt med dette effektive våpnet.

Av Einar Holst Clausen

Barrett Firearms Company designet geværet i 1982, men det ble ikke innført i USA før 1989. Den er i bruk av mange av verdens militære styrker, og kalles også Light Fifty på engelsk, etter kaliberets tomme størrelse (point fifty caliber). Opprinnelig var det to varianter: M82A1 med konvensjonell konstruksjon og M82A2 som var i bullpup-konfigurasjon. A2-varianten produseres ikke

lenger. Våpensystemet som det norske forsvaret anskaffet, består av Barrett M82A2 12,7mm skarpskytter rifle (MØR), optisk sikte fra Zeiss med lysforsterkningssats (nattkapasitet) fra Simrad, samt egen avstandsmåler fra Vector. Det har en rekkevidde på opptil 1500m, men tester har vist at dyktige skarpskyttere, under ideelle forhold kan treffe mål helt ut til 2.000 meter.

Det er ingen hemmelighet at Barrett M82A1 lenge har vært i bruk i både Afghanistan og Irak, i amerikanske og andre lands styrker, og erfaringene som er gjort

bekrefter at våpnet er et uhyggelig effektivt våpen mot alt fra kjøretøy til tyngre materiell og stillinger, der håndvåpenammunisjon ikke har noen virkning. Mange har sikkert også sett testvideoer på Discovery Channel, der våpnets effektivitet tydelig fremgår. Det skal også sies at evnen til å penetrere forskjellige materialer, er avhengig av hvilken type amunisjon som brukes. Uansett så har Forsvaret og våre spesialstyrker fått et våpen som setter de bedre i stand til å utføre sine oppdrag, og samtidig øke sin egen beskyttelse.

M82 A1 NG i Afghanistan.

Demo av MØR et sted i Norge.

Hustak gir oversikt (bilde fra Afghanistan).

SPESIFIKASJONER

- 12,7mm Barrett M82A1NG (MØR)
- Siktekikkert Zeiss 3-12x56
- Avstandsmåler Vector 1500N
- Lysforsterkningsforsats Simrad KN202
- Spotteskop
- Meteorologisk instrument for å ha kontroll med ytre ballistikk
- Optimal bruksavstand: 600–1000 m
- Maks range: 1.500 m (2.000 m)
- Bruksområde: Mot materiell
- Mekanisme: Rekyloperert, roterende bolt
- Vekt, uladet: 13.5 kg
- Lengde: 1.450 mm
- Løpslengde: 508 mm & 733 mm
- Magasinkapasitet: 10 Patroner
- Antatt levetid pipe: Minimum 5 000 skudd

BFO støttet befalsskoleelevenes «Poseidon»

Poseidon var i utgangspunktet en organisasjon for elever som tok befalsutdanning i Horten, da Befalsskolen for Sjøforsvaret (BSS) hadde utdanningen sin der. Etter at BSS ble flyttet ombord til Christian Radich stoppet Poseidon sitt virke, men etter at BSS begynte med utdanning (SNU-09 ordningen) på SKSK, bestemte elevene seg for å reetablere Poseidon på Sjøkrigsskolen (SKSK). Så Poseidon er nå altså en organisasjon for elever som studerer ved BSS på SKSK. Fokuset til Poseidon ligger på å samle elevene rundt sosiale arrangement og idrett, for å skape fellesskap og samarbeid.

Litt om turen til Hemsedal

Etter lang tids planlegging og tilhørende ventetid, kom endelig helgen vi hadde ventet så lenge på. 41 Poseidonmedlemmer var klare for lange, snødekte nedoverbakker i den norske fjellheimen og nye bekjentskaper. Aktivitetskomiteen, med Martin Kjøbstad og Martin Knutsen i spissen, hadde ansvaret for planleggingen av turen og de gjorde en glimrende jobb. Ved hjelp av sponsorer og intens jobbing, ga det resultatet at Poseidons medlemmer og kommende medlemmer kunne ta en weekend i Hemsedal. Torsdag 15. Januar

bar det av gårde. Turen opp innebar god stemning, tissepauser på "odde" plasser, høylytt snakking fra bakerste rad og høylytt snorking fra fremre del i bussen. Noen mente kanskje det var lurt å spare litt på kruttet før noen dager i bakken? De 4 timene opp gikk nokså fort. Etter ankomst på "velkomstsenteret" i Hemsedal, ble vi innkvartert på seksmanns rom, med en salig blanding av jenter og gutter, fra forskjellige klasser og klassetrinn. Dette for å bli kjent med hverandre på tvers av linjene.

Fredag ble den store skidagen, alle mann ut og opp i bakkene for å vise frem ferdighetene sine på både snowboard og ski. Noen forsøkte til og med å lære seg og komme ned bakkene på helt nye måter, nemlig Telemark. President i Poseidon, Steinar Hanssen og styremedlem Joacim Agledal hadde som mål å mestre denne typisk norske skistilen. Om det ble noen knall og fall under opplæringsprosessen forblir en hemmelighet, men mot slutten av helga hadde de begge god stil nedover. Selv om det på toppen av fjellene var ganske kaldt og tåkete, ødela ikke det den gode stemningen og lysten til å ta en tur til. Da blåtimen begynte å trekke over Hemsedal, trakk massene seg inn på hyttene eller inn på after-ski for å få igjen varmen. Poseidons

medlemmer la ingen demper på stemningen på after-ski og da det ble budt opp til dansing på bordet, mens "Carola" og "Jokke" strømmet ut av høyttalerne, var ikke medlemmene vonde å be.

Lørdags morgen var det en del som drøydde turen opp i bakken til litt utover formiddagen, men noen satte av gårde tidlig. Den andre dagen ble omtrent den samme som den første, med mye kjøring og store smil om munnen, og flere kjente fjes i bakken, som resultat av gårdsdagens sammenkomst. På after-ski samlet folket seg for å få med seg livebandet som hadde rykte på seg for å skape god stemning. Svette og slitne tøyt medlemmene inn igjen på hyttene og pizzaene vi var så heldige å bli sponset med ble slengt i omtrent samtlige ovner. Hvor mange pizzaer som ble fortært i løpet av helgen finnes det nok ikke tall på, men at den var god er nok Poseidons medlemmer, mer enn kvalifisert til å svare på.

Som sagt skulle denne turen skape vennskap og relasjoner på tvers av linjene og jeg kan ganske sikkert si at vi uten tvil klarte å nå det målet. Mange fornøyde fjes å hilse på i gangene på skolen mandagen etter i alle fall. Poseidon takker BFO for støtte til denne turen!

Nå passer han sparepengene våre

Didrik Coucheron var leder i Befalets Fellesorganisasjon de seks siste av i alt ni år i BFOs ledelse. Høsten 2008 fikk han ny jobb, han ble administrerende direktør i Forsvarets Personellservice. Offisersbladet besøkte den "gamle" BFO-lederen for å høre hvordan han har det i dag.

Hvordan trives du i din nye jobb, og hvordan var overgangen?

Etter 9 år i BFO var det med en viss spenning jeg gikk til min nye arbeidsplass må jeg innrømme. Nye oppgaver og nye kollegaer er alltid spennende. Det var mye nytt og urolighetene på finansmarkedene gjorde at det ikke akkurat ble mindre å sette seg inn i. Selv om det til tider har vært litt hektisk det siste halvåret, må jeg si at jeg trives veldig godt. Som leder i BFO var det dynamikken, bredden og kompleksiteten i arbeidsoppgavene som utgjorde de største utfordringene. I FP er saksområdene noe mer avgrenset. Den største forskjellen er imidlertid en reduksjon i henvendelser fra media og andre, det gir meg mer frihet i hverdagen og det gleder jeg meg over.

Følger du fortsatt like godt med på forsvarsdebatten/utviklingen?

Som tillitsvalgt på sentralt nivå kan man nesten ikke unngå å være orientert. Jeg tror

at jeg er brukbart oppdatert om utviklingen i Forsvaret fremdeles, men det skjer såpass mye, såpass fort i Forsvaret at det skal godt gjøres å ha god oversikt når man ikke har en sentral plassering.

Hva er egentlig Forsvarets Personellservice?

Forsvarets Personellservice er en spareforening og servicekontor som skal tilby medlemmene sparing, utlån, betalingsservice og andre finansielle tjenester til fordelaktige betingelser. Ved å slå sine innskudd sammen, får medlemmene bedre rentebetingelser enn det man kan oppnå hver for seg. FP har drevet sin virksomhet i nær 50 år og i den perioden har finansverden opplevd både kriser, krakk, oppturer og høykonjunktur med tilhørende økonomiske tilbakeslag. FP har bygget "stein på stein" og er en svært solid virksomhet også med tanke på erfaring og kompetanse. FP er en forening og har ingen eiere, alt økonomisk overskudd blir

værende i FP som har opparbeidet seg en meget betryggende egenkapital. FP gjennomfører en kosteffektiv forvaltning med få ansatte og lave kostnader og det er en hovedårsak til at FP kan tilby medlemmene gode betingelser.

I disse økonomiske krisetider, har FP også tapt penger?

Det er trygt å ha pengene sine i FP. Medlemmenes innskudd sikres med en meget solid egenkapitaldekning og en konservativ plasseringsprofil. Selv om 2008 ikke var noe jubelår rent resultatmessig har ikke FP realiserte tap av betydning. FP har en egenkapitaldekning på over 35 %, offentlige myndigheters krav til bankene er minimum 8 %. Til tross for uroen i finansmarkedet, har FP tross alt klart seg bra, og vil klare seg bra, selv om bunnen på nedgangskonjunkturen ikke skulle være nådd.

 holst.clausen@bfo.no

KNALLHARD BEFAL

Rundt klokka halv tolv den 3. februar på Værnes garnison, utpasserte 21 befarselever, 6 befal og 1 lege, målet var Porsangermoen.

Sjef HVUV, Oberstløytnant Tor Borgan ønsker major Ola Kviteng god tur, og Kviteng takker samtidig for all hjelpen han har fått.

Avdelingen har satt i marsj mot porten, og utpasserer Værnes garnison.

En REMA-pose fungerer som fuktsperre.

Trøndelag viser seg fra sin beste side, selv om det er litt kjølig.

Av Morten Granhaug, QTV BFO Midt-Norge

På en iskald vinterdag har 28 mann gjort seg klare for vinterens vakreste eventyr. 21 befarselever skal forflytte seg på vinterføre til Porsangermoen. I løpet av den fire måneder lange turen skal elevene ikke bare sette den ene foten foran den andre, men utdannes til befal i jegertrupp.

Marsjens første etappe går fra Værnes til Drevjamoen i Mosjøen, der elevene får en velfortjent uke fri. Hensikten med

den første etappen er å innøve gode rutiner for forflytning og bivakking under vinterforhold.

BFO var selvfølgelig til stede ved avreisen fra Værnes, med sjokolade til avdelingen. Major Ola Kviteng ledet forflytningen, og hadde med seg det han vil karakterisere som en solid gjeng, da alle unntatt én har tjeneste i Forsvaret fra før. I tillegg er en stor andel av elevene friluftsmennesker, som har med seg mye erfaring når de kommer til Værnes. Kviteng blir sjef for Heimevernets

befalsskole når denne etableres på Porsangmoen.

Forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen, som for øvrig var på vei til Luftmaktseminar på Luftkrigsskolen, tok seg tid til et besøk. Hun ønsket avdelingen god tur, og overrakte distinksjoner til befarselevne. Elevene selv gledet seg, samtidig som mange naturlig nok var veldig spente.

BFO kommer tilbake med mer om marsjen ved en senere anledning.

SUTDANNING

FMIN ønsket de vel av gårde.

Første etappe av en knallhard befalsutdanning gjennomført

Av Gunnar Eide
ØTV BFO Midt-Norge

Heimevernets Befalsskole har nå tilbakelagt den første etappen på turen fra Værnes til Porsangmoen. Torsdag 26. februar ankom de Drevjamoen ved Mosjøen etter en tøff tur gjennom Børgefjell nasjonalpark. Befalelevene var ved godt mot etter en tur i til tider meget hardt vær. Da de kom inn i Susendalen, som er HV-14 sitt ansvarsområde, ble de møtt av innsatsstyrke Heron. I Susendalen ble det gjennomført skredundervisning med påfølgende overnatting i snøhuler. Sjef HV 14 har ansvaret for sikkerheten innenfor sitt område i både krig og fred. Hattfjelldal HV-område har derfor hatt beredskap med snøskutere og mannskap for å trygge marsjen. HV-14 har også bidratt med lokalkjennskap ved å være rådgivere og lokale kjentmenn.

Ved ankomst til bilvei i Susendalen

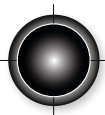
ble Heimevernets Befalsskole hilst velkommen av ordfører i Hattfjelldal Asgeir Almås, NK og stabsjef HV-14 major Magne Larsen, områdesjef i Hattfjelldal Kaptein Jon Pedersen og av Befalets Fellesorganisasjon ved områdetillitsvalgt Gunnar Eide. Alle hadde gode ord å si om den fantastiske innsatsen befalelevene hadde gjort. Etter utdeling av brus og sjokolade, fikk Heimevernets befalsskole mat og losji på Drevjamoen. Etter avviklet permisjon vender de tilbake dit for å gjøre en del utdanning der før marsjen fortsetter videre over Saltfjellet på vei nordover til Porsangmoen. Klassesjef for elevene major Ola Kviteng sier at han er fornøyd med befalets og elevenes innsats og denne formen for lederutdanning. Både HV 14 og Befalets Fellesorganisasjon ønsker disse tøffe soldatene god tur videre og lover å komme innom dem under den harde marsjen med små motiverende drypp.

Kontroll og sikring av en mine funnet i fjæra.

EODEx – største

OLAVSVERN: For femte året på rad, og som den ellefte i rekken ble øvelse EODEx 09 gjennomført ifra 8 - 19. februar. Mange nasjoner lot seg lokke av invitasjonen til øvelsen som gjennomføres under ekstreme forhold.

Tekst: Vegard Finberg
Foto: Thomas Kjemperud

EODEx (Explosives Ordnance Disposal Exercise) har som hensikt å øve de deltagende nasjoner innenfor fagfeltet eksplosivrydding, og er per i dag den største av sitt slag i NATO. Årets øvelse hadde sitt geografiske omfang fra Grøtsund i Nord til Gratangen i Sør, hvorav kjernevirksomheten foregikk i områder tilknyttet Olavvern base og Tromsø by. Årets øvelse hadde ti nasjoner som stilte med eksplosivryddekapasitet, såkalte EOD-lag. Det norske forsvaret deltok med personell fra Hæren, Sjøforsvaret, Luftforsvaret og Sjøheimevernet som øvingsdeltakere.

Målet for øvelsen er å trene og evaluere EOD-lag, både til lands og til vanns, under ekstreme klimaforhold. For å nå dette målet ble øvelsen delt opp i to hovedfaser. Første uken var en tilvennings- og akklimeringsfase, som ga lagene muligheten til å trene teknikker og prosedyrer i godt kontrollerte former. Det ble også lagt opp til at nasjonene skal utveksle erfaringer og dele sin kunnskap med hverandre. Den andre delen av øvelsen fokuserte også på teknikker og prosedyrer, men lagene fikk oppdrag basert på et fiktivt scenario.

Sikkerhet i fokus

Øvingsledelsen la stor vekt på sikkerhet under denne øvelsen, fordi treningen

foregår i et tøft klima, og fagfeltet det øves på er forbundet med høy risiko. Derfor måtte det settes høye krav til gode prosedyrer og fagkunnskap. For å få til dette hadde man den første uken seks stasjoner der man blant annet øvet på bilkjøring under vinterforhold, isdykking og sprengning under vann. Andre uken økte antall stasjoner til 21. For å ivareta sikkerheten ble alle oppdragene ledet og evaluert av en eller flere sikkerhetskontrollører på hver stasjon.

– EODEx har vært en stor suksess. Ting gikk smidigere enn jeg har opplevd under tidligere øvelser, og deltagerne har gitt uttrykk for at øvelsen har vært svært lærerik og utviklende. Men i siste del av øvelsen, hadde vi en hendelse der en tysk

KNM Tyr under øvelse EODEX '09.

Mine- og dykkeoperasjoner krever meget strenge sikkerhetstiltak.

Generalmajor Hannestad, sjef operasjonsstab ved FOHK.

Sikring og uskadeliggjøring av en flybombe.

09

NATO-øvelsen i sitt slag

dykker kom bevisstløs opp til overflaten. Han ble umiddelbart fraktet og lagt i trykktanken som står i beredskap på Olavsvern. Etter forholdene står alt vel til med den tyske dykkeren, sa orlogskaptein Jan Erik Hoff, øvingsleder og sjef for Minedykker-kommandoen.

FOHK - Meget fornøyd

Generalmajor Finn Kristian Hannestad, sjef operasjonsstaben ved FOHK, var meget imponert over det han fikk se under sin inspeksjon av øvelse EODEX. Han uttalte at årets øvelse var svært bra, både hva gjelder administrative forhold ved Olavsvern og treningsutbyttet. Spesielt ønsket han å fremheve kompetanse og holdninger til de norske

kontrollørene/sikkerhetsansvarlige ute på stasjonene.

- For FOHK sin del er denne øvelsen utvilsomt med på å øke vår trygghet på bruk av disse kapasitetene i skarpe operasjoner nasjonalt drevet, men også i samarbeid med andre nasjoner, sa Hannestad.

- At de arktiske forholdene er barske og at tjenesten de utfører er risikofyllt, er hevet over enhver tvil. Det man derimot må komme hit til øvelsen for å oppleve er de arenaene for læring som finnes, og de erfaringene den enkelte besitter, sa den jagerflyutdannede, generalmajoren.

EODEX 09

10 deltagende nasjoner: Norge, Sverige, Danmark, Litauen, Tyskland, Nederland, Frankrike, Belgia, Estland og Tyrkia.

- Polen og Latvia stilte med observatører/kontrollører.
- 18 EOD-lag, hvorav 13 hadde dykkekapasitet.
- Tre hundeequipasjer.
- Ett Wit-lag (Weapons Intelligence Team).
- Olavsvern base i Troms sto for forlegning, forpleining og vedlikeholdsfasiliteter.

Tekst og foto: **Tor Husby**

Kongsberg Defence & Aerospace er meget godt fornøyd etter at våpenkonsernet nylig vant en kontrakt på 800 millioner kroner om å selge NSM til det polske kystartilleriet som skal skyte missilene ut fra lastebiler. Marinen i Norge skal som kjent skyte missilene ut fra fregattene og Skjold-klasse MTB. Saab, som var mer enn dobbelt så dyr som Kongsberg, måtte se seg grundig slått. Utrolig, men sant, saksøkte svenskene først det polske forsvarsdepartementet og vurderer nå å trekke Polen inn for EU Domstolen da en polsk rettsinstans avviste klagen, alt ifølge polsk presse.

Polske aviser opplyser at det polske kystartilleriet kjøper 12 Naval Strike Missiler

fra Kongsberg og har en opsjon på ytterligere 36, som kan bli utløst om relativ kort tid.

I Polen skal NSM brukes sammen med kommando-og våpenkontrollsystemet tilsvarende Kongsbergs luftvernssystem NASAMS, mens radar-og kommunikasjonssystemene samt lastebilene til utskytingsrampene skal leveres av polske underleverandører.

Overlegent

-Polen-kontrakten er en veldig oppmuntring for oss og er en bekreftelse på sjømålsmissilets overlegne ytelser som har vakt oppsikt hos våre NATO-partnere, sier adm. dir. Harald Ånnestad til Offisersbladet.

Ånnestad mener at dette er resultatet av Forsvarets og FFI's fremsynthet. På 1990-tallet så de på det mulige trusselbildet i 2015 da luftvernssystemene på krigsfartøylene

ville være så avanserte at marinene måtte velge sjømålsmissiler med høy subsonisk hastighet, kombinert med stealth-teknologi, null radarstråling og enorm manøvrerbarhet nær havoverflaten i siste fluktfase hvis man skulle ha håp om å ramme en motstander. Uavhengige studier i USA har dokumentert at gjennomtrengingsevnen til Naval Strike Missile er vesentlig bedre enn eksisterende systemer. Ytelsene til NSM er nå blitt etterspurt av våre allierte. Polen ble første mann ut, og vi regner med at flere NATO-land kommer etter. På Kongsberg markedsbearbeider man flere mulige kjøpere.

Moro

Han synes også det er moro med gjennombrudd for Naval Strike Missile i et nytt markedssegment : kystartilleri og

NAVAL STRIKE MISSILE TIL POLEN

Kongsberg: Første eksportkontrakt for Naval Strike Missile (NSM), en helt ny utskytingsplattform og sist, men ikke minst: Vi slo Sverige!

lastebiler som plattform. Å ha systemet på lastebiler er kosteffektivt og vil gi lave driftskostnader. Sverige, Finland og Hellas har slike løsninger.

Hverken sjømålsmissilet eller utskytingskassen trengs å modifiseres når det skal brukes i et annet forsvarssegment enn i den norske marinen. Den fleksible bruken er en parallell til at AMRAAM-missilene uten problemer brukes både i NASAMS luftvernssystemer og på F-16 flyene.

Polen-kontrakten er en levende illustrasjon på hvor lang modningstid forsvarskontrakter kan ha. Avtalen kom i stand etter 9-10 års bearbeiding. Man startet med å presentere sjømålsmissilet for de oppgraderte polske patruljefartøyer og påtenkte nye korvetter, som aldri ble bygget. I januar 2008 kom en konkret forespørsel fra forsvarsdepartementet i Warszawa

om Kongsberg kunne levere missiler til kystartilleriet i stedet.

Leveranse fra 2011

-Vi kombinerte NASAMS, sjømålsmissilet, det velprøvde Link 16 kommunikasjonssystem og vår kompetanse på overflatekrigføring. Og denne gang gikk det kvikt å komme i havn. Dette skjedde på selveste lille nyttårsaften. Den første NSM vil være levert til Polen i 2011. Alle vil være på plass i løpet av ca fire år. Missilene til Polen går inn serieproduksjonen som startet for Marinen i 2007 og som vil få sine første til neste år, opplyser Ånnestad.

Hvordan i all verden tenker Saab?

-Saabs oppførsel forundrer oss i høyeste grad. Da vi fikk kontrakten brakte Saab saken inn for en polsk domstol, men der

ble anken forkastet. Jeg leser i polske aviser at selskapet nå vil ha saken inn for EU-domstolen. Det polske forsvarsdepartement har imidlertid understreket at alt har gått riktig for seg. Det ble brukt tre uavhengige byråer til å vurdere de forskjellige tilbudene og myndighetene sier det ville vært uforsvarlig å gi Saab kontrakten. Det svenske selskapet ligger over dobbelt så høyt i pris som oss ifølge hjemmesidene til det polske forsvarsdepartementet. Saab anfører dessuten at Naval Strike Missile ikke oppfyller sju av de 11 kravene som Polen har satt. Dette er også i høyeste grad underlig ettersom NSM-ytelsene kun finnes i graderte dokumenter, sier Harald Ånnestad.

Forklaringen på Saabs merkelige oppførsel kan kanskje finnes i Saabs årsmelding der selskapet måtte ta en avskrivning på 250 millioner SEK på utviklingen av Robot 15.

SSILE

Naval Strike Missile vil fra 2011 utgjøre kjernen i et mobilt polsk kystforsvar langs Østersjøen.

Adm.Dir. Harald Ånnestad har fått sin første eksportkontrakt på Naval Strike Missile.

Forsvarsattaché med sentral-europa som arbeidssted

Offisersbladet besøkte oberstløytnant Thomas Larsen Bergheim i Warszawa, og møtte en travel forsvarsattaché. På en grundig, humorfylt og effektiv måte fikk jeg en innføring i både oppgaver og ansvarsområder. Et område som ikke bare består av Polen, men også Tsjekkia, Slovakia og nå kanskje også Ungarn. Men før orientering og omvisning, klarte attaché, kullkamerat, Liverpool-supporter, frimurer, musikkelsker og "pondus" tilhenger, å snakke om så uendelig mye mer. For Bergheim er kjent for å være svært sosial og meget snakkesalig.

Av Einar Holst Clausen

Forsvarsattachéen og hans assistent, leier kontorer i den norske ambassaden i Warszawa. Så er det også et meget positivt samarbeid hva angår utveksling av informasjon, mellom ambassadøren og forsvarsattachéen. Kontorene er lyse, trivelige og meget ryddige, selv om spesielt kontoret til Bergheim har fått et personlig preg med personlige eiendeler som representerer noen av hans mange interesser. En rekke plaketter fra tidligere tjenestesteder i inn- og utland, henger sirlig på veggene - ikke tilfeldig. For mange har ertet, eller kanskje også misunt Bergheim for hans ekstreme sans for orden og system på sakene. Det gjelder alt fra kontororden, katalogiseringer, sengestrekke og tellekanter på klær i

skapene i sin representasjonsbolig. Tempoet er høyt, så jeg må ha system på sakene, kunne oberstløytnanten som har vært ute en vinternatt før fortelle. Fra 1995 til 1997 var han som første nordmann i AMF-L (Armed Mobile Force-Land) i Heidelberg, som G-5. Han var også instruktør på NATO-School i Oberammereau i Tyskland fra 1999 til 2002, hvor han underviste elevene om totalforsvaret, CIMIC og multinasjonale operasjoner.

Men hvordan er det å være forsvarsattaché? "Når det gjelder helheten, så sier man at det første året er læring, det andre året fungerer man, og det tredje året går alt på skinner. Dette er en svært selvstendig jobb i et internasjonalt miljø. Jeg er mye på farten, og ofte er det min assistent Anita Fossheim,

som må drifte kontoret med de fleste gjøremål, når jeg er på reise. I denne jobben er det avgjørende å være oppdatert på hva som skjer i de landene jeg har ansvaret for. Derfor er det viktig å bygge nettverk, både mellom andre lands attachéer og kontakter/offiserer i alle land jeg har ansvaret for her nede. Det polske liassonkontoret har jeg i så måte tett og god kontakt med. De hjelper til og koordinerer besøk og skaffer kontaktoffiserer ved så vel avdelinger som i den Polske forsvarsstaben. Jeg tror jeg har delt ut flere visittkort på tre måneder her nede, enn jeg har gjort i hele min militære karriere".

Thomas Larsen Bergheim er som sikkert alle skjønner nå, ofte på reisefot. Et besøk i Rzeszow i Polen, i februar var imidlertid spesielt, for der holder "21.st Podhale

Den norske ambassadebygningen i Warszawa.

Krigshelter blir alltid hedret i Polen.

Stolte polske offiserer med eget forsvarsmuseum.

Anita Fossheim forsvarsattachéens assistent.

Tellekanter i klesskapet er viktig for å holde orden!

Riflemen Brigade" til. De deltok i Narvik-felttoget i 1940, og er svært stolte av sin innsats der. Polakkene er svært stolte av blant annet sin krigsinnsats i Narvikområdet, og tradisjonene holdes i hevd den dag i dag. Det er brigadens 5. bataljon som har ansvaret for museet, som også har en egen avdeling om kampene i Narvik. Bataljonssjef oberstløytnant Zbigniew Zabek, ble da også svært overrasket og glad, når den norske forsvarsattachéen kom på besøk med gaver til deres museum! Bergheim hadde nemlig med seg tre innrammede bilder fra Narvik-felttoget i 1940, som var donert som gave fra en nå avdød krigsveteran. Bildene er tatt av Per Ilsaas, og på baksiden står en fyldig bildeforklaring både på norsk og engelsk. Et av bildene var av General Fleischer, og hans nærmeste medarbeidere. Verdige minner som ble satt stor pris på, sa Bergheim.

For noen år tilbake, var forsvarsattachéene organisatorisk underlagt Etterretnings-tjenesten, som hadde eget attachékontor. Nå er de imidlertid direkte underlagt Forsvarsdepartementet, og har eget kontaktpunkt/deskoffiser i FD II. Hvordan fungerer dette?

"Jeg er jevnlig i kontakt med min deskoffiser og sender rapporter direkte dit. Men selv om jeg er relativt fersk i "gamet", så synes jeg belastningen på deskoffiser er for høy.

De har jo mange andre oppgaver i tillegg til å være kontaktpunkt for oss. Jeg kunne ønsket meg personell i FDII som jobbet med attachéer på heltid".

Livet som forsvarsattaché er tydeligvis ikke en åtte til fire jobb. Du har valgt å pendle hjem til Norge, hvorfor det?

"Det ligger litt i kortene, når jeg nesten alltid er på farten, og min tilstedeværelse på en rekke tilstelninger er ønsket hele tiden. Jeg har hatt to utenlandsperioder sammen med kone og barn, og nå måtte også kona få lov til å prioritere jobb og karriere. Hun ville jo ellers blitt sittende veldig mye alene i Warszawa. Flytilbudet herfra til Oslo er godt og rimelig, så jeg er hjemme så ofte jeg kan. I tillegg er jeg tre ganger i Norge i forbindelse med attachésamlinger, samt når det årlige utvidede møtet i Forsvarsdepartementet arrangeres. Så det fungerer bra".

Helt til slutt, hva er aktuelle "forsvars-snakker" i Polen om dagen?

"Det har vært saken om amerikanernes plassering av rakettskjold i Polen. Motstanden var stor blant folket til å begynne med, men så kom russernes militære aksjon i Georgia, som førte til at flertallet ble positive til rakettskjoldet. Nå kan det imidlertid se ut som om alt roer seg, og planene om rakettskjold blir lagt på is.

Så er det en pågående debatten om verneplikt i Polen. Det kan se ut til at de ender opp med noe tilnærmet en norsk modell, med verneplikt i bunnen, og vervede mannskaper til enkelte spesial-avdelinger. Polen skal også redusere kraftig i antall soldater og befal. Polens plan er en styrke på 120.000, men slik bevilgningene ser ut til å bli, tror jeg de ender opp med rundt 80.000 mann", sa den aktive oberstløytnanten, før vi måtte haste av gårde til et møte med sjefen for det Polske liasson-kontoret. Etter dette møtet, var redaktøren så heldig å bli guidet rundt av Anita Fossheim på historiske steder i Warszawa, en rundtur som bare bekreftet at Polen har en lang og spennende historie, ofte som kasteball mellom stormakter helt tilbake til år 1080.

ØVELSE COLD RE

Så var det endelig tid og penger til en god gammel storøvelse igjen. Cold Response vil i hovedsak foregå i Troms mellom Setermoen og Nordkjosbotn, i tillegg til sjø- og luftaktivitet i hele Troms og deler av Nordland. Fra 16. til 25. mars, "kriger" over 7.000 soldater fra 13 nasjoner i nordnorske vinterlandskapet. Generalløytnant Harald Sunde, sjef for Fellesoperativt hovedkvarter (FOHK) i Stavanger er øvingsleder.

Av Einar Holst Clausen

I tillegg til hærstyrker med alt sitt materiell, deltar fregatter, kommandofartøy, MTB-er, minejaktfartøy, minesveipere, logistikkfartøy og undervannsbåter.

I lufta vil vi kunne se norske F-16, svenske JAS Gripen, tyske C-160 transportfly, overvåkningsfly, ett norsk C-130J transportfly og elektronisk krigføringsfly. Luftoperasjonssenteret ved Fellesoperativt hovedkvarter og kontroll- og varslingsstasjonen på Mågerø vil delta på øvelsen, i tillegg til norske og belgiske luftvernadelinger. Omlag 700

spesialstyrker vil delta på øvelsen. Fly- og helikopteraktiviteten vil primært foregå fra den militære flystasjonen i Bodø, men også fra Ørland, Andøya, Evenes og Bardufoss. På sjøen vil det være størst aktivitet i Solbergfjorden, Malangen, Gisundet, Vågsfjorden og områdene vest for Senja. Fra 9. til 17. mars og spesielt i siste del av denne perioden forberedte Forsvaret øvelsen, der styrkene hadde en tilvennings- og samøvingsperiode.

Selve scenarioet for øvelsen, er basert på en tenkt storkonflikt mellom "Midland" og "Northland" grunnet uenighet om eierrettigheter til et stort oljefunn. En konflikt som etter hvert utvikler seg ved

at "Northland" angriper "Midland", og det internasjonale samfunnet må gripe inn.

Befalets Fellesorganisasjon vil som ved forrige storøvelse i Nord, være sterkt representert i øvingsområdet, med sine områdetillitsvalgte og representanter fra sekretariatet og Offisersbladet selvfølgelig. De som får besøk av BFO, vil få en BFO-øvraskelse/oppmerksomhet, og hvis trykkeriet gjør jobben, en svært fersk utgave av Offisersbladet, som etter planen skal ferdigtrykkes torsdag 19.mars. Lykke til med øvelsen alle sammen! I neste utgave av Offisersbladet kommer det selvfølgelig en fyldig reportasje fra øvelsen.

S P O N S E 2009

Hvor foregår øvelsen?

I perioden 16. til 27. mars vil det forventes høy militær aktivitet på vestre i øvingområdet, og da spesielt i Barbu, Målselv og Balvik.

Hovedtyngden av terrestriske aktiviteter vil foregå på land og vil hovedsakelig være konsentrert rundt et kjernområde fra Setnesmoen og nordover til Samnæs, Nordkjipstøtt og Balvik.

Det vil være størst militær kjøretøyaktivitet på E6 mellom Setnesmoen og Nordkjipstøtt i starten og slutten av øvelsen. I hovedsak perioden 18. til 25. mars vil det være stor trafikk i området mellom Nordkjipstøtt og Setnesmoen og ned til Samnæs, samt i området rundt Evens flystasjon. I tillegg til E6 vil en del mindre kommunale og fylkesveier i øvingområdet bli benyttet i varierende grad under øvelsen.

Det vil være fly- og helikopteraktivitet primært fra den militære flystasjonen i Bodø, men også fra Ørland, Andøya, Evens og Bardufoss.

På igjen vil det være størst aktivitet i Solbergfjorden, Malangen, Grøndet, Vågafjorden og områdene vest for Senja.

fisessblad 57

Historisk og imponerende sa

Det var imponerende variasjon og samspill da Forsvarets Musikkorps Nord-Norge spilte med det militære blåseorkester fra den russiske Nordflåten i Severomorsk for første gang.

Tekst og foto **Nils Vemund Gjerstad**

Kirkenes: Konserten var åpningskonserten til BarentsSpektakel-festivalen, og fant sted i Fjellhallen i Kirkenes i slutten av januar. Vel 350 nysgjerrige publikummere hadde møtt frem.

Også det svenske slagverkensemblet Kroumata var med, og sto for vågale solopartier. Peter Szilvay var dirigent. Det mest slående var hvor variert låtutvalget var. Ensemblet begynte på

klassisk vis med en overture av russiske Sjostakovitsj. Deretter fulgte en mer eksperimentell rytmeseksjon av svenske Rolf Wallin, og Okho av greske Lannis Xenakis. Høydepunktet ble avslutningen, MacchinAria av Mats Larsson Gothe.

Etter konserten snakket vi med Sør-Varanger sin ordfører, Linda Beate Randal, Wegard Harsvik fra kulturdepartementet og Elisabeth Waalas fra UD. De var alle strålende fornøyd med konserten. - Jeg er først og fremst imponert over hvor innovative og moderne de er i uttrykket, i

stedet for å være mer tilbakeskuende, sier Walaas. - Det var veldig bra, medga Randal, - jeg for min del likte best åpningen av Sjostakovitsj, og hadde egentlig håpet på at det hadde blitt mer av det klassiske slaget. Men flott var det jo uansett.

Den russiske dirigenten fra Severomorsk-orkesteret var imponert over musikerne fra Forsvarets musikkorps. - De var meget profesjonelle, sier han. - Hvorfor vi ikke har spilt sammen tidligere er et godt spørsmål, men jeg er glad anledningen har kommet, og håper det ikke blir lenge til neste gang.

Ny summestone

BFO og TELE2 med ny medlemsavtale.

BFO inngått en ny avtale som gir våre medlemmer meget gunstige vilkår på bruk av mobiltelefoni, mobilt bredbånd, telefoni og bredbånd. Gjennom denne avtalen tilbys BFOs medlemmer rabatterte priser fra selskapet som er Norges neste største totalleverandør av telekommunikasjons-tjenester.

Avtalen har kommet i stand etter forhandlinger som startet i fjor høst mellom salgssjef for bedriftsmarkedet i Tele2, Thomas Nordholm og marked- og rekrutteringsansvarlig i BFO Lars Kristian Danielsen.

- Det var viktig for oss at BFO ble med nå som vi i Tele2 for første gang går ut i organisasjonsmarkedet. Det er en naturlig at vi i takt med veksten i selskapet også ser på nye markeder. Når vi bestemte oss for organisasjonsmarkedet var BFO et helt naturlig forbund å satse på sier Thomas Nordholm til Offisersbladet.

Han forklarer videre at han har stor tro på at BFOs medlemmer blir svært fornøyd med det nye medlemstilbudet.

- Her kan man velge det man trenger. Vi er totalleverandør, slik at trenger du "alt" tilbyr vi det, mens trenger du kun mobilabonnement har vi selvsagt gunstige tilbud på det, fortsetter Nordholm.

Egne BFO mobilabonnement

Han er kanskje mest ivrig når han forteller om de to mobilabonnementene som er eksklusive for BFOs medlemmer, BFO kontroll og BFO Tele2.

Spesielt BFO Tele2 som er et abonnement som er gunstigere enn vår bestselger Tele2 Champion har jeg trua på at vil slå an, sier en energis salgssjef.

Han føyer til at de som tegner abonnement før 31. mai sparer 240 kroner i månedsavgift samt at de 1000 BFO medlemmene som blir Tele2 kunder får en BFO-Tele2 velkomstpakke i posten.

Marked- og rekrutteringsansvarlig i BFO Lars Kristian Danielsen sier til Offisersbladet at han er meget fornøyd med den nye avtalen.

- Gjennom dette tilbudet medlemmene våre medlemmer enkelt spare penger. Hvor mye avhenger selvsagt av antall abonnementer og bruk, men det er viktig og merke seg at Tele2 i tillegg til billige

abonnementer har svært gunstige priser på kjøp av nye mobiltelefoner, forklarer Danielsen.

Han understreker også at mobilabonnementene som er eksklusive for BFO lar seg tilknytte Tele2s "trådløse familiekonsept."

Bredbånd

- Videre er han svært glad for at BFO igjen har et godt tilbud til medlemmene på adsl-bredbånd. Dette er en medlemsfordel som har blitt etterspurt den tiden vi har vært uten et slikt tilbud, så jeg er fornøyd med å igjen har dette på plass avslutter Danielsen

Slik går BFOere frem for å bli Tele2 kunde

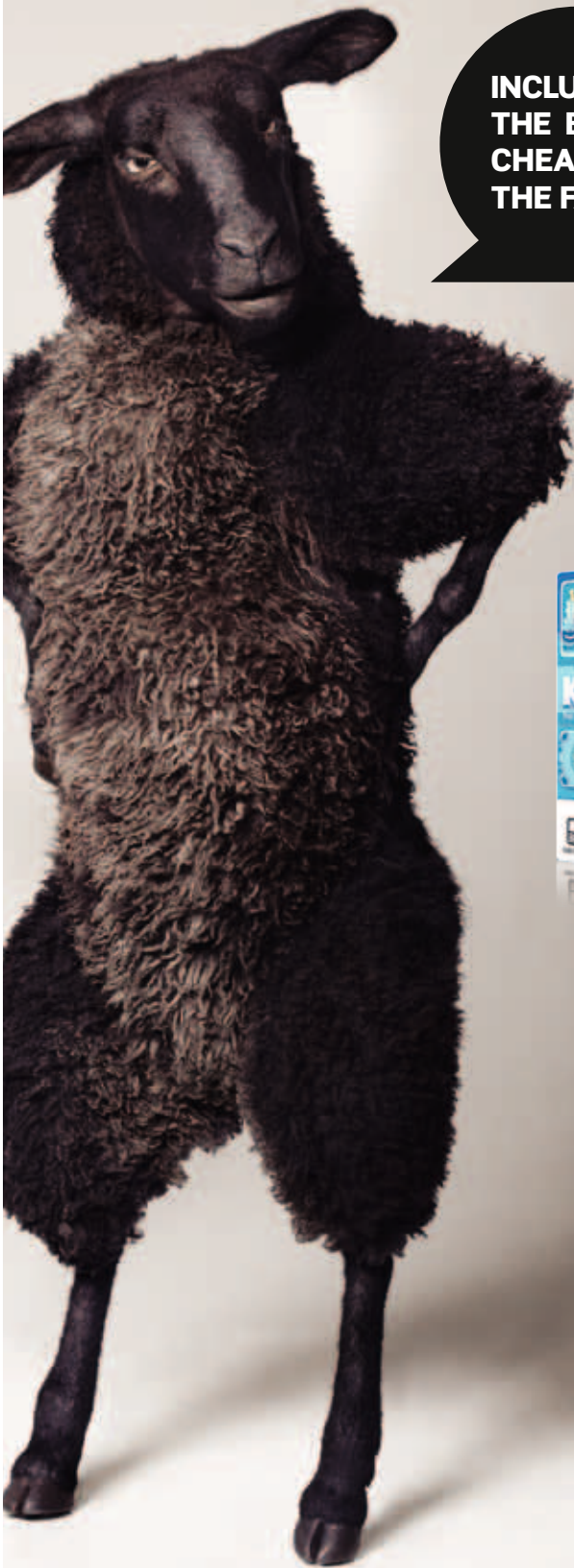
Alternativ 1: Ring 02009 – egen kunde-service for BFO- medlemmer.

Alternativ 2: Gå inn på www.bfo.no og klikk på Tele2 banneren.

Følg anvisningene på nettsiden TELE2 er Norges nest største totalleverandør av telekommunikasjons-tjenester, etter Telenor.

Tele2 er store i Sverige, og er også etablert i 15 andre europeiske land. De har tidligere jobbet med organisasjonsmarkedet, men starter nå opp på nytt med BFO som første kunde.

MEDLEMSFORDELER FOR HELE FAMILIEN

INCLUDING
THE BLACK
CHEAP IN
THE FAMILY

NYHET!
CHEAP-CHEAP-
CHEAP-CHEAP

Som BFO-medlem får du unike tilbud på skreddersydde Tele2 BFO-abonnement, både når det gjelder **mobiltelefoni**, **fasttelefoni**, **bredbånd** og **mobilt bredbånd**. Med denne nye medlemsfordelen kan du spare hundrelapper hver måned ved å samle alle familiens abonnement hos Tele2 BFO.

Les mer om detaljene i tilbudet
på www.bfo.no/tele2
Bestill på 02009

TELE2

BORN TO BE CHEAP

Av John Berg,
forsvarsanalytiker

Hva gjør vi med pirater?

USA reviderer nå sitt regelverk for å løse problemet med behandling av somaliske pirater som blir tatt til fange av amerikanske marinefartøyer. Sjefen for US Naval Central Command og Fifth Fleet, viseadmiral William Gortney, sa på nyåret at USA forhandler med et ikke navngitt tredjeland om en avtale om overlevering av pirater for rettslig forfølgelse. Inntil avtalen er på plass vil amerikanske marinefartøyer bare kunne forhindre kapringer og la piratene seile videre.

Stadig flere land, blant annet Sør-Korea og Japan, forbereder seg nå på å sende marinefartøyer til Adenbukten.

NATO-plan mot pirater

NATO arbeider nå med langsiktige planer for deployeringer mot piratene i Adenbukten, som en utvidelse av EUs operasjon Atalanta i regionen. Rules of Engagement (RoE) blir de samme som i NATOs tidligere Operation Allied Provider (OAP) som foregikk frem til EU overtok hovedansvaret like før jul. RoE-ene karakteriseres som "robuste" men det fremgår ikke klart om de åpner for bording av kaprede fartøyer for å befri gisler og gjenerobre fartøyene.

Det fremgår at de somaliske piratene har operert opptil 500 km av kysten og at de bruker båter og kler seg på måter som gjør det vanskelig å skille dem ut fra lovlydige fiskere. Mange av fartøyene som er blitt kapret er FN World Food Aid skip som går mellom Mombasa og Mogadishu og for de fleste av disse og en del andre tillates væpnede vakter fra innsatsstyrkene ombord. Dette krever tillatelse fra staten der hvert enkelt fartøy er registrert.

Det arbeides også med koordineringsregler opp mot andre anti-pirat marinefartøyer, som russiske, kinesiske og indiske.

I Jane's Intelligence Review feb 09 skriver Bruno Schiemsy at det utvikler seg et samarbeid mellom piratene, Shahab-militsen og lokale forretningsinteresser som opererer i den svarte økonomien. Blant annet kaprer piratene ikke fartøyer som smugler våpen til Shahab. I Jane's Defence Weekly 7 jan skriver Lauren Gelfand at Somalias regjering ikke har noen mulighet til å stanse Shahab, som nå er den dominerende kraften i det sørlige Somalia. Det er derfor ikke mulig å få tatt pirat-ondet ved roten. I følge FNs generalsekretær Ban Ki-Moon vil det kreve 10.000 elitetropper for å legge forholdene i landet til rette slik at 20.000 eller flere fredsbevarende FN-tropper, politi og sivil innsats kan rykke inn og stabilisere landet. Den opprinnelige kjernen i Shahab er veteraner fra krigen mot Sovjetunionen i Afghanistan på 1980-tallet. Shahab er i senere tid styrket med opptil 15.000 desertører fra hæren og politiet.

APS-utvikling går videre

Arbeidet med å utvikle effektive APS (Active Protection System) beskyttelse for stridsvogner og andre panserkjøretøyer går videre, skriver R. M. Ogorkiewicz i Jane's International Defence Review. Mesteparten av innsatsen har hittil ligget i å utvikle evne til å skyte ned granater i RPG-7 skulderavfyrt system klassen, men en APS som israelske IMI (Israel Military Industries) Iron Fist utvikles også for å kunne smadre såvel panserbekjempelses missiler som til og med høyhastighet APFSDS (Armour Piercing Fin Stabilised Discarding Sabot) pilpenetratorer. Iron Fist vil også gi bedre situational awareness og evne til å kontrabeskytte trussel launchere.

Iron Fist har, i likhet med Rafael Trophy, en Elta radar. Radaren har fire flatantenner som hevdes å ikke bare dekke 360 grader men også luftrommet over, trolig med tanke på top attack missiler. I tillegg har Iron Fist et Elisra IR-system med fire kameraer som monteres rundt på kjøretøyet. De opererer på mye kortere bølgelengde enn radaren og kan følgelig gi mer høyoppløst informasjon og mer nøyaktig sikting. IR-systemet kan operere selvstendig og kan aktivere radaren når en trussel detekteres.

Iron Fist skyter kontra mot innkommende raketter, missiler eller penetratorer med ladninger som betegnes som nærmest lignende et bk-prosjektil, imidlertid i direkte bane, fra en av to raskt innstillbare launchere i diagonale hjørner på kjøretøyet som hver oppgis å dekke 270 grader. Prosjektilene detonerer i det trusselen passerer, enten på radiolink fra Iron Fists computer eller forhåndsinnstilt av computeren ved utskyting. Dette foregår på kort hold for å redusere collateral damage.

Fordi panserbekjempelses missiler som oftest skytes fra avstander som gir forholdsvis lang flytid, har Iron Fist også et soft kill system bestående av en elektro-optisk jammer som forstyrrer missilets styringssystem slik at trackingen av målet avbrytes. Her fungerer launchernes ladninger som back up. Iron Fists computer vil også lokalisere hvor det blir skutt fra. (Jane's International Defence Review feb 09)

NASAMS II til Finland?

Finnene synes å gå videre med planer om å skifte ut sitt russisk-produserte bakkebaserte missilluftvern, og Kongsberg-Raytheon's NASAMS II ser ut til å være favoritt. Planen virker imidlertid noe usikker, siden de tre aktuelle SA-11 (NATO-bet. Gadfly) batteriene i Helsinki-regionen ble anskaffet så sent som i 1996 og det lenge har vært planen å oppgradere systemene fra 2012.

Viktigste konkurrent til NASAMS II synes å være det fransk-italienske Eurosam SAMP/T med Aster missiler, samme type luftvernmissiler som brukes på en rekke nye typer europeiske fregatter og andre marinefartøyer. Hvis det finske utskiftingsprogrammet realiseres, dreier det seg trolig om ca. 400 millioner Euro fra 2012.

Når kvalitet og service teller

NFF grunnlagt 1963

NFF Norsk Flytteforbund

A-B Flyttebyrå

Bjørghaug, 7750 Namdalseid
Tel 74279115
Faks 74279116
post@ab-flyttebyra.no
www.ab-flyttebyra.no

Hasselberg Transport AS

Håndverkervn 8, 9018 Tromsø
Tel 77633333
Faks 77635558
firmapost@hasselberg.no

Kongstein & Sønn AS

Thranevgt 2, 3187 Horten
Tel 33041128
Faks 33043324
post@kongstein.no

Kristiania Visergutkontor AS

Verkseier Furulundsv 21, 0668 Oslo
Tel 22151555 Faks 22151563 viser-
gut@kvk.no
www.kvk.no

Kaarvands Transport

Brøttemv. 147, 7072 Heimdal
Tel 72889500
Faks 72889501
o-kaarv@online.no

Rekdal Transport AS

Breivika Industriv. 41, 6018 Ålesund
Tel 70143070
Faks 70155007
post@rekdal-transport.no
www.rekdaltransport.no

Skullerud Flyttebyrå AS

Hannestadvn 7, 1617 Fredrikstad
Tel 69399940
Faks 69397340
firmapost@skflytte.no
www.skflytte.no

H K Solberg AS Transport

Boks 4033, 4606 Kristiansand
Tel 38044111
Faks 38044315
post@hk-solberg.no
www.hk-solberg.no

Stavanger Flyttebyrå AS

Dusavikveien 21, 4007 Stavanger
Tel 51530475
Faks 51524907
stavanger.flyttebyra@c2i.net

Svenn's Transport AS

Bodøterminalen, 8001 Bodø
Tel 75578980
Faks 75578981
info@svenn.no
www.svenn.no

Vinjes Transport AS

Østre Rosten 98 B, 7075 Tiller
Tel 72900900
Faks 72900939 flytting@vinjes.no
www.vinjes.no

Wergeland AS

Lønningshaugen 15,
5258 Blomsterdalen
Tel 55113220
Faks 55113221 flytting@wergeland.
biz

Zachariassen

Transport&Flytteservice as
Straumfjellsvn 9, 5353 Straume
Tel 56312121
Faks 56312120
info@zachariassen-transport.no
www.zachariassen-transport.no

**FLYTTING ER EN TILLITSSAK
– SE ETTER NFF LOGOEN**

NFF Norsk Flytteforbund
– Når kvalitet og service teller

nff@flytteforbund.no • Boks 13 Hovseter, 0705 Oslo • Tel 810 01 111

www.flytteforbund.no

Bergans OF NORWAY

**Leverandøren av bekledning, telt,
soveposer, vester og ryggsekker
til spesialenheter verden over**

**Bergans Fritid AS, Loesmoen
Box 293, 3301 Hokksund
Tlf: 32 25 25 00
Fax: 32 25 25 10
marked@bergans.no
www.bergans.no**